

2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerpeqarnerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini kingullermik ukuningga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Andreas Uldum (Demokraatit), siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Olga P. Berthelsen (Inuit Ataqtigiit), siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede (Inuit Ataqtigiit)
Inatsisartunut ilaasortaq Jens Immanuelson, Per Berthelsenimut (Siumut) sinniisoq
Inatsisartunut ilaasortaq Siverth K. Heilmann (Atassut)
Inatsisartunut ilaasortaq Juliane Henningsen (Inuit Ataqtigiit)
Inatsisartunut ilaasortaq Finn Karlsen (Siumut)

Imarisai:

1. Aallaqqaasiut.....	4
1.1 Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiligaanera aningaasaliisarnermilu maleruagassat	4
1.2. Inatsisartut ataatsimiititaliaasa akuutinnerat	5
1.3. 2012-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut	5
1.3.1 Ataatsimoortumik tullerriiaarisarnissamik tunngavik.....	5
1.3.2 Aningaasaqarnikkut politikimut ungasissumut isigisumut Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit kaammattuutaat	6
1.3.3 Allanguutissatut siunnersuutit.....	8
1.3.4 Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ataatsimut isigalugu isummernera.....	9
1.3.5 Sammisaqarfinnut ataasiakkaanut nalinginnaasumik oqaaseqaatit.....	9
1.3.6 2012-imi aningaasanut inatsisissap inaarutaasup naammassineqarnissaa aammalu 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik piareersaanissaq.	14
2. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutai/oqaaseqaatai aalajangersimasut – suliassaqarfinnut agguataarlugit.....	14
2.1. Suliassaqarfik 10-12 – Naalakkersuisut Siulittaasuat	15
2.2. Suliassaqarfik 20-24 – Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq.....	17
2.3. Suliassaqarfik 30 – Ilaqutarinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq.....	25
2.4. Suliassaqarfik 34 Peqqissutsimut Naalakkersuisoq	29
2.5. Suliassaqarfik 40 Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoq	36
2.6. Suliassaqarfik 50-51 Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq.....	41
2.7. Suliassaqarfik 62-66 Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq	45
2.8. Suliassaqarfik 70-73 Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoq ..	50
2.9. Suliassaqarfik 77 Nunami Namminermi Pissutsinut Naalakkersuisoq.....	55
2.10. Suliassaqarfik 80-89 Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoq ..	57
3. Aningaasaliissutinut allanguutissatut siunnersuutit	61
3.1. Sammisaq 1 - Teknikikkut allanngortitsinerit.....	62
3.2. Sammisaq 2 - Missingersuutinut sunniuteqanngitsumik allanngortitsinerit.....	62
3.3. Sammisaq 3 – Isertitassatut naatsorsuutigisat nutaat aamma inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasartuutissanut nutaamik naatsorsuutigilikkat.....	63
3.4. Sammisaq 4 - Aningaasartuuteqarnerunissamik kissaatit.....	63
3.5. Sammisaq 5 – GU reformi	64
3.6. Sammisaq 6 – Kanalini digitaliusuni	65
3.7. Sammisaq 7 – Nalunaarasuartaateqarnermi maalaaruteqartarfimmik pilersitsineq.....	65
3.8. Sammisaq 8 –Kommune Kujallermut taarsigassarsiarititat	65
3.9. Sammisaq 9 – Allaffissornikkut sipaaruteqarneq – timmisartumut billetsit.....	66
3.10. Sammisaq 10 – Nunap Immikkoortuisa Ineriartortinnissaannut Pilersaarut - NIIP	66
3.11. Sammisaq 11 – Sanaartornermi nuussinerit.....	66
3.12. Sammisaq 12 – Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit allanguutissatut siunnersuut	68
4. Oqaasertaliussanut allanguutissatut siunnersuutit.....	68
5. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammattuutai.....	69
6. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai	70

Ilanngussanut takussutissiaq:

- A. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap 12. september 2011-mi Naalakkersuisunut apeqquuai.
- B. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqquataanut Naalakkersuisut akissutaat, tak. ilanngusaaq A.
- C. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Inatsisartut ataatsimiititaliaannut 11. oktober 2011-mi tusarniaalluni allagaa.
- D. Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut 19. oktober 2011-meersoq, apersuinissamut aggeqqusissummut ilassut 21. oktober 2011-meersoq kiisalu apersuineranut atatillugu allakkiaq 24. oktober 2011-meersoq.
- E. Kultureqarnermut, Ilinniartitaaneranut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut 19. oktober 2011-meersoq kiisalu apersuineranut atatillugu allakkiaq 24. oktober 2011-meersoq.
- F. Peqissutsimik Naalakkersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut 19. oktober 2011-meersoq kiisalu apersuineranut atatillugu allakkiaq 24. oktober 2011-meersoq.
- G. Ilinniartitaaneranut, Ilisimatusarnermut Nunanullu Avannarlernut Suleqateqarnermut Naalakkersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut 25. oktober 2011-meersoq kiisalu apersuineranut atatillugu allakkiaq 26. oktober 2011-meersoq.
- H. Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut 25. oktober 2011-meersoq kiisalu apersuineranut atatillugu allakkiaq 25. oktober 2011-meersoq.
- I. Inuussutissarsiornermut Aatsitassarsiornermullu Naalakkersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut xx. oktober 2011-meersoq kiisalu apersuineranut atatillugu allakkiaq oktober 2011-meersoq.
- J. Ineqarnermut, Attaveqarnermut, Angallannermullu Naalakkersuisumik apersuinissamut aggeqqusissut 1. november 2011-meersoq (Allakkatigut apeqquutit nassiunneqartoq).
- K. Naalakkersuisut aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutaat 25. oktober 2011-meersut. (Allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-160).
- L. Naalakkersuisut oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaat 25. oktober 2011-meersut (Allannguutissatut siunnersuutit nr. 161-185).
- M. Ataatsimiititaliat tusarniaaneranut akissutaat, tak. ilanngusaaq C.
- N. Pituffimmi Nunaqqatigiit Siunnersuisoqatigiivisa allagai 14. oktober 2011-meersut kiisalu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut allagai 26. oktober 2011-meersut.
- O. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutaat (Allannguutissatut siunnersuut nr. 186).

1. Aallaqqaasiut

2012-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunit ulloq 21. september 2011-mi siullermeerneqarpoq. Siunnersuut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngorlugu innersuunneqarpoq. Tamatuma kingorna ulloq 22. september 2011-mi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq inissitsiteqqippoq, tamatumalu kingorna akileraartarnermut akitsuuteqarnermullu tunngasumik inatsiseqarnek ataatsimiititaliap suliaasaqarfianut ilanngulluni. Taamaalillunilu aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip saniatigut inatsisissatut siunnersuutit marluk ataatsimiititaliamit suliarineqartariaqarsimapput.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Nuummi 22.-25. august 2011-mi missingersuutit pillugit isumasioqatigiinnermi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik misissuinini suliarinninninilu tunngavigalugit apeqqutini oqaaseqaatinilu Naalakkersuisunut ulloq 12. september 2011-mi allagaqarnermigut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap nassiuppai. Ilanngussaq A innersuussutigineqarpoq. Kingusinnerpaamik sisamangornermi ulloq 6. oktober 2011, nal. 10 akineqarnissaq ataatsimiititaliap qinnutigaa. Naalakkersuisulli akissutaasa immikkoortua kingulleq aatsaat marlungornermi ulloq 11. oktober 2011, nal. 11.15 nassiunneqarpoq. Ilanngussaq B innersuussutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut ullut 24.-25. oktober 2011-mi Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutiniq arlalissuarnik nassiussipput. Taakku isumaliutissiissummi immikkut immikkoortuni sammeneqassapput.

Inatsisartut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik aappaassaaneerinissaannut ataatsimiititaliaq matumuuna isumaliutissiissuteqarpoq.

1.1 Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiligaanera aningaasaliisarnermilu maleruagassat

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiligaanissaa missingersuutit pillugit inatsimmi kapitali 2-mi 3-milu pingaarnertut aalajangersaavigineqarpoq. Aalajangersakkami tassani allassimasuni allassimavoq aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip inatsisissatut siunnersuutit allat assigalugit imarigai inatsisit oqaasertaat nassuiaatitallit.

Inatsisip oqaasertaanut ilaapput siunnersuummi aningaasaliissutinut takussutissaq *Ilanngussaq 1-imiittoq* aammalu siunnersuummi oqaasertaliussat *Ilanngussaq 2-miittut*.

Nassuiaatinut ilaapput oqaasertaliussanut nassuiaatit, angusanut kontonullu pingaarnertut takussutissiat kiisalu missingersuutininut ilanngussat.

Nassuiaatit ilusiligaanissaannut piumasqaatinut erseqqinnerusumik nassuiaatit eqqarsaatigalugit missingersuutit pillugit inatsimmi kapitalit taaneqartut innersuussutigineqarput. Missingersuutinulli ilanngussanut tunngatillugu oqaatigineqassaaq taakku imarimmatigit kontoni pingaarnerni ataasiakkaani aningaasaliissutinut tunngavissat erseqqinnerusut. Oqaasertaliussanut tunngatillugu immikkut oqaatigineqassaaq inatsisip oqaasertaatut ilusiligaanertik aqqutigalugu Inatsisartut inatsisaasa allat allanngortinneqarnissaannut ilassuteqarfigineqarnissaannulluunniit atorineqarsinnaammata.

Taamaalillunilu aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip inatsisissatut siunnersuutitut allanut sanilliulluni ilaatigut allaanerussutigaa missingersuutitut ilanngussat ilusiligaanerannut allanguutissatut siunnersuutitut saqqummiussisoqarsinnaanera, naak taakku oqaatigineqareersutut inatsisip oqaasertaanut nassuiaatitut ilusiligaagaluartut. Nassuiaatilli sinnerinut, soorlu oqaasertaliussanut nassuiaatitut allanguutissatut siunnersuutitut immikkut saqqummiussisoqarsinnaanngilaq.

2010-mi ilassutitut aningaasaliissutitut inatsisissatut siunnersuummut, Inatsisartut 2011-mi upernaakkut ataatsimiinneranni oqaluuserineqartumut isumaliutissiissutini ataatsimiititaliap aamma innersuussutigaa. Suliassaqarfik taanna pingaaruteqaqisoq pillugu Inatsisartunut ilaasortat ilisimasaqalernissamut periarfissinneqarnissaat siunertaralugu ilassutitut aningaasaliissutitut inatsisissatut siunnersuummut isumaliutissiissummi aningaasaliissuteqartarnermi maleruagassat nassuiaatigineqarput.

1.2. Inatsisartut ataatsimiititaliaasa akuutinnerat

Ukiut siulii assigalugit aningaasanut inatsimmik suliarinninnermi Inatsisartut ataatsimiititaliaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap akuutinniarsimavai. Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut aallarniutaasumik apeqqaasa taamatullu Naalakkersuisut akissutaasa nuutinneri Inatsisartut ataatsimiititaliaannut ataatsimiititaliamit nassiuunneqarput. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutitut saqqummiunneqartup naliliiffiginissaanut taama periarfissinneqarneq ataatsimiititalianit arlalinnit ilassilluarneqarpoq. Tamanna akissutitut atorluarneqarsinnaasunik pissarsiviusimavoq, taakkulu pisariaqarnera naapertorlugu isumaliutissiissummi matumani piffinni assigiinngitsuni ilanngunneqarput.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ataatsimiititalianut tusarniaassutitut allakkiaa isumaliutissiissummut uunga ilanngussaq C-tut ilanngunneqarpoq. Ataatsimiititaliat isummersuutaat ilanngussaq M-mut ilanngunneqarput.

Aningaasalersuutissatut siunnersuummik ilanngussisoqarsimanngippat aningaasartuuteqarfiusumi amerlanerusunik aningaasartuuteqarnissap kaammattuutigiginissaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap periarfissaqannginnera Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap periarfissaq iluatsillugu ataatsimiititalianut eqqaasitsissutigaa. Ilaasortat siunnersuutaat ataasiakkaat aningaasartuuteqarnissamik nassataqartut aningaasalersuutitaqanngitsullu UKA 11-mi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut tusarniaaqqaarnermi akuersissutigineqartussat inassutigineqarnerat taamatut eqqaasitsissuteqarnissap pisariaqarnera naqissuserpaa. Iliussissat aningaasartuuteqarnermik kinguneqartussat aningaasalersorneqanngitsullu tapersorsorneqannginnerini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap akulerutsinneqartarnissaanik Inatsisartut ataatsimiititaliaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**.

1.3. 2012-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut

1.3.1 Ataatsimoortumik tullerriaarisarnissamik tunngavik

Ataatsimoortumik pingaarnersiulluni tullerriaarisarnermik periuseqarneq aningaasaqarnitta pilersaarusiorneqarnerani pingaarnertut tunngaviuvoq. Aningaasaqarnitta pilersaarusiornera paasilertoruminartumik ingerlallugulu inuiaqatigiit aningaasatigut pisinnaasaannut

naleqqussakkamik aningaasartuutigit aqutsivigisinnaassagutsigit periuseq taanna aalajangiusimasariaqarparput.

Ingerlatsinermut aningaasartuutaasartut qaffaavigigutsigit kingusinnerusukkut apparteqqinniarnarat ajornakusoortorujussuussaaq - taamaaliornissaaq tulleriiarisimanermik allannortiterinissamik kinguneqartussavaoq, tamannalu inuit ulluinnarni inuunerannut malunnaatilimmik sunnuteqassalluni. Aammattaaq soqutigisaqaqatigeeqartuussaaq ingerlatamik iluanni ingerlatsinermut aningaasartuutit appartinneqarnissaannut akerliusunik.

Misilittakkat tunngavigalugit nalunngilarput tapiissuteqartarnermik aqqissuussinerit ikilileriffiginissaat allaffissornikkullu aningaasartuutit appartinneqarnissaat qanoq ajornartigisut. Allaallumi ingerlatsinermut aningaasartuutit qaffatsaaliorneqarnissaannaalluunniit unammillernartuuvoq.

Taamaattumik aningaasanut inatsimmi naatsorsuutigineqartumit amerlanerusunik ingerlatsinermut aningaasartuuteqarnissamik aalajangernissaaq sioqqullugu Inatsisartut Naalakkersuisullu sukumiisumik isumaliutiginneqqaartarnissaat aalajangiisuusumik pingaaruteqarpoq.

Aningaasatigit atugassiissutit ukiuni makkunani killeqartorujussuupput siunertanullu nutaanut aningaasaliissuteqarnissamik kissaatit apeqqummik uannga malitseqartinneqaannartariaqanngillat: "*Siunertaq pineqartoq tapersissallugu pingaaruteqarpa?*". Pisariaqarpormi aperissalluni siunertaq pineqartoq siunertanit aningaasaliiffigineqareersunit tapersissallugu pingaaruteqarnerunersoq. Aammattaaq pisariaqarpoq aperissalluni siunertamut sorlermut tapiissutissaq taarsiullugu peerneqartariaqarnersoq annikillisaavigineqartariaqarnerorluunniit.

Tulleriiarinissaaq pisariaqarpoq, tulleriiarinerlu tassaavoq toqqaanissaaq - *aamma* toqqaneq ajornakusoorlunilu nuaniikkaluarpalluunniit.

Suliassaaq taanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisullu kisimik naammassisinnaanngilaat, Inatsisartulli tamarmiusut peqataallutillu tapersersuinissaat pisariaqarpoq. Tamanna ukiuni makkunani minnerunngitsumik pisariaqarpoq, tassami aningaasaqarnikkut attassisinnaassuserput annertuumik uloriarnartorsiortinneqartoq aammalu imaaliallaanaaq aaqqiissuteqarnissaaq ajornartoq erseqqissigaluttuinnarpoq.

1.3.2 Aningaasaqarnikkut politikimut ungasissumut isigisumut Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit kaammattuutaat

Ulloq 14. september 2011-mi Kalaallit Nunaanni Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ataatsimeeqatigineqarput. Siunnersuisoqatigiit nalunaarusiaat saqqummiunneqaqqammersoq ataatsimiinnermi sammeneqarpoq. Ataatsimut isigalugu nalunaarusiakkut aammaarluni ersersinneqarpoq inuiaqatigiit atugarissaarnissaanni pissutsit taamaaginnarnissaat periarfissaanngitsoq/attanneqarsinnaanngitsoq.

Piffissaaq sivisunerusoq 2010 ilanngullugu isigigaanni nunatsinni pisortat aningaasaqarnerat tunngaviusumik isigalugu ajorseriarsimasoq Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nalunaarusiaanni ersersinneqarpoq, tassa pisortat aningaasartuutaat isertitanit annertunerusumik ingerlaavartumik amerliartorsimmata – minnerunngitsumik aningaasarliorneq sioqqullugu aningaasaqarnikkut ingerlalluarnarup nalaani. Taamaalillunilu pisortat aningaasaqarneranni

sinneqartooruteqartarnermiit amigartooruteqartalerneq aningaasartuutininik aqutsisimannnginnermik annertunerpaamik pissuteqarpoq.

Aningaasaqarnerup attanneqarsinnaasup maannamiit ineriariartortinnissaa aalajangiisuusumik pingaaruteqarpoq. Aningaasaqarnikkut politiki attanneqarsinnaanngippat pisortat atugarissaarnermut aningaasaliuttagaat aningaasaqarnermi isertitatut allatulli annertusiartorsinnaanngillat. Allatut oqaatigalugu nalikinnerulissapput. Tamatuma kinguneraa atugarissaarneq attatiinnarneqassappat akileraarutit qaffattariaqarnissaat.

Pisortat isertitassaannik aningaasartuutissaannillu ungasissumut isigisumik Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit siumut naatsorsuinerisa takutippaat pisortat aningaasaqarnerat ersarissumik ajorseriassasoq. Utoqqaat amerlanerulernerat inuussutissarsiortullu ikileriarnerat pisortat sullississutininut aningaasartuutaannut amerleriaataassapput, BNP-lli (tunisat ataatsimut nalingat) ilaatut Nunatta Karsiata isertitai ikiliartuinnassallutik. Malunnaatillit taakku marluk ungasissoq isigalugu pilersissavaat isertitat aningaasartuutillu akornanni piffissap ingerlanerani annertusiartuinnartussamik nikingasoqalenera.

Taamaattumillu Nunatta Karsiata aningaasartuutissaanut isertitasaanullu sinaakkusiussat maannatut itsillugit isertitat aningaasartuutillu oqimaaqatigiinnissaat qulakkeerniarlugu ukiuni qulikkaani tulliuuttuni 1 mia. kr.-ingajannik missingersuutitigut pitsanngoriartitsinissap aalajangiusimaneqarnissaa pisariaqartoq Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit ukioq manna nalunaarusiami aamma naliliipput.

Pisortat aningaasartuutissaasa ukiuni aggersuni sukangasumik tulleriariffiqineqarnissaat pisariaqarpoq, aningaasaqarnikkullu naleqqussaanaissaq piffissami sivisunerusumi kinguarsarneqarpat naleqqussaanaissaq annerusooq pisariaqartinneqaraluttuinnassaaq. Imaaliallaannaq aaqqiissutaasinnaasunik peqanngilaq.

Pisortat isertitaqarnerulersinnerisigut aningaasartuutillu appartinnerisigut ajornartorsiutit qaangerneqarsinnaapput. Amerlanerusut imminnut pilersulerpata pisortat aningaasartuutaat ikilissapput akileraarutitigullu isertitat amerlissallutik. Taamaalillunilu isertitat aningaasartuutillu oqimaaqatigiissinneqarnissaannut periarfissat arlaliupput.

Pisortat atuinerannut, tassa pisortat sullissinerannut tassungalu ilanngullugu allaffissornermut aningaasartuutininik ataavartussamik sipaaruteqarnikkut aningaasaqarnikkut attassisinnaanermik ajornartorsiut aaqqinneqarsinnaanersoq Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit isumaliutigaat. Aningaasartuutit taakku BNP-p 9,2 pct.-inik 2015-imit ikilileriffiqineqarpat aningaasaqarnikkut attassisinnaanermik ajornartorsiut qaangerneqassaaq. Tamatumali nalgaa pisortat atuinerata tamarmiusup pingajorarterutaanik sipaaruteqarneq, tamannalu piviusorsiuunngilluinnartutut Siunnersuisoqatigiinnit isigineqarpoq. Taamaattumillu pitsaanerusumik aaqqiissuteqarnissaaq pisariaqartinneqarpoq. Attanneqarsinnaasumik aningaasaqarnikkut politikeqarnissaaq angujumallugu ukiualunnguit ingerlaneranni pisariaqalissaaq aningaasaqarnikkut sukangasumik aqutsinikkut, akileraartarnikkut tunngaviup nukittorsaavigineratigut aammalu suliffissanik neqeroorutit amerlinerisigut sutigut tamatigut iliuuseqarnissaaq. Utaqqinerput sivitsoriartortillugu aningaasaqarnikkut naleqqussaanerit pisariaqartut ingerlannissaat ajornarsigaluttuinnassaaq minnerunngitsumillu akisuneruleriartuinnassalluni. Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nammineq taggiinerat malillugu iluarsaaqqinnerit pisariaqartut 2015-imit 2020-mut kinguartinnerat aningaasartuutissat BNP-p 9,2 pct.-ianit 12 pct.-ianut amerleriarnernannik kinguneqassaaq.

Tamanna aamma eqqarsaatigalugu ukiuni missingersuusiorfiusuni tamani amigartoorutissat amerliartuinnarnissaat aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi missingersuutigineqarnerat isumakulunnarpoq.

1.3.3 Allanguutissatut siunnersuutit

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik Inatsisartut siullermeerinerat tunngavigalugu Naalakkersuisut ullut 24.-25. oktober 2011-mi allanguutissatut siunnersuutit 185-it nassiuppaat.

Aningaasaliissutinut taamatullu *oqaasertaliussanut* allanguutissatut siunnersuuteqartoqarpoq. Allanguutissatut siunnersuutit isumaliutissiisummut ilanngussaq K-tut aamma L-tut ilanngunneqarput.

Naalakkersuisut allanguutissatut siunnersuutaannut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai isumaliutissiisummi matumani immikkoortuni 3-mi 4-imilu takuneqarsinnaapput.

2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutit Inatsisartunit aappasaaneerpeqarnissaani Naalakkersuisut allanguutissatut siunnersuutaasa tamakkiisut sunniutissaat 2012-imi ingerlatsinermut, sanaartukkanut, taarsigassarsiarititanullu inernerusussatut missingersuutinut, IST-mi uninngasut inerneranut 56,1 mio. kr.-inik ajorseriaataassaaq. Allanguutissatut siunnersuutit aningaasaqarnikkut sunniutaat tamarmiusut takussutissiami matuma kingulianiittumi takuneqarsinnaapput.

Naalakkersuisut	AIS 2012	M 2013	M 2014	M 2015
	(Mio. kr.)			
IST – siunnersuutaqqaartoq	193,4	205,9	27,0	81,4
IS – siunnersuutaqqaartoq	-1,6	62,6	45,3	107,7
IST – allanguutissatut siunnersuutitigut allanguut	56,1	60,6	10,4	-5,0
IS – allanguutissatut siunnersuutitigut allanguut	29,7	49,8	23,2	19,4
IST nutaaq	249,5	266,5	37,4	76,4
IS nutaaq	28,1	112,4	68,5	127,1

Taamaalillunilu aningaasanut inatsisip inenera tassaassaaq 2012-imi **IST-mi 249,5 mio. kr.-inik amigartoorneq**. Ilangaatissat ilanngaatigereerlugit nunatta karsiata taarsigassarsiarititai ilanngunnagit inenera tassaassaaq 2012-imi **IS-mi 28,1 mio. kr.-inik** amigartooruteqarneq.

Naalakkersuisut aappasaaneerinissamut allanguutissatut siunnersuutaat tamangajammik akuersissutigineqarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit inassutigineqarpoq. Isumaliutissiisummilu immikkoortoq 3.11 naapertorlugu allanguutissatut siunnersuummut nr. 157-imut isummernissani ataatsimiititaliap *kinguartippaa*.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq allannguutissatut siunnersuummik ataatsimik nammineq saqqummiussivoq (Nr. 186). Taanna IST-mut sunniuteqaangilaq, taamaattumillu aningaasaqarnikkut nikisitsinani.

Aappassaaneerinissami angusarisassatut Naalakkersuisut siunnersuutigisaannut sanilliullugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai IST-p inerneranut 2012-mi katillugit 11.000.000 kr.-inik ajorseriaataassapput.

Tamannalu aappassaaneerinermi ima inerneqassaaq:

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq	AIS 2012	M 2013	M 2014	M 2015
	(Mio. kr.)			
IST nutaaq – Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq	260,5	266,5	37,4	76,4
IS nutaaq – Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq	39,1	112,4	68,5	127,1

Taamaallunilu aningaasanut inatsisip inenera tassaassaaq 2012-imi **IST-mi 260,5 mio. kr.-inik amigartoorneq**. Ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit nunatta karsiata taarsigassarsiarititai ilanngunnagit inenera tassaassaaq 2012-imi **IS-mi 39,1 mio. kr.-inik amigartooruteqarneq**.

1.3.4 Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ataatsimut isigalugu isummenera

Naalakkersuisut 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutaat tapersernerlugu tapersinnginnerlugulu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap maanna oqaatigisinnaangilaa. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu inassuteqaatini inaarutaasoq pingajussaaneerinissamut ilassutitut isumaliutissiissummini ataatsimiititaliap saqqummiutissavaa.

Taamaattorli allannguutissatut siunnersuutit Naalakkersuisunit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut nassiunneqartut amerlanersaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit taperserneqarsinnaapput. Siunnersuutit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isumaqatigineqangitsut siunnersuutilluunniit Naalakkersuisut siusinnerusukkut paasissutissiissutigisaat naapertorlugit amigaatiginarsorinartut isumaliutissiissummi kingusinnerusukkut taasaqarfigineqassapput.

1.3.5 Sammisaqarfinnut ataasiakkaanut nalinginnaasumik oqaaseqaatit

Naalakkersuinikkut ingerlataqarfinnut arlalinnut pingaarnertut oqaaseqaatit immikkoortumi matumani naatsumik uteqqiivigineqarput. Ataatsimiititaliap itisiliinerusumik oqaaseqaatai isumaliutissiissummi immikkoortoq 2-p ataaniittut taassumalu ataani immikkoortuaqqaniittut innersuussutigineqarput. Nunanut allanut aammalu nunami namminermi pissutsinut tunngasut pillugit isumaliutissiissummi immikkoortoq 2 innersuussutigineqarpoq.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu tunngasut

Ilaatigut Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit kaammattuinerat tunngavigalugu inuiaqatigiit katitigaanerannik pissuteqartumik aningaasartuutit nassatarisaannik konto pingaarnerni arlalinni

anigaasaliissutit amerlineqarsimapput. Aammattaaq aningaasartuutit taamatut tatineqarnerisa kingunerisaanik atuarfimmi aningaasartuutiniq aqutsineq eqqumaffigineqassasoq Anigaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit kaammattuutigaat, tassami atuartut malunnaateqarluartumik ikileriarmata. Atuarfik tamakkiisumik kommunip suliassaqaqfigimmagu apeqqt pillugu Naalackersuisut KANUKOKA oqaloqatigisimavaat. Tamannali pillugu isumaqatigiittoqarsinnaasimangilaq, taamaattumillu inuiaqatigiit katitigaanerisa allanngornerata nassatarisaanik kommuninut ataatsimoortumik tapiissutinut ikililerutit 2012-imi anigaasanut inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarsimanatik. Suliaq suleqatigiissitamit misissoqjissarneqarpoq. Paasisalli malillugit 2013-imit aallartittumik inuiaqatigiit katitigaanerannik tunngaveqartumik anigaasaqarnikkut isumaqatigiissuteqarnissaq kommuninit tunuarsimaarfigineqanngilaq. Tamanna ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq.

Akiitsut pillugit periusissamik Inatsisartunit oqaluuserineqartussamik UPA 12-imi saqqummiussisoqassaaq. Ilaatigut anigaasaqarnikkut attassisinnaanermik ajornartorsiuteqarneq aallaavigalugu ilaatigullu attaveqaatinut atortulersuutinut anigaasaliissutissatut kissaatit annertuut aallaavigalugit periusissaq isigineqassaaq. Inuiaqatigiit innuttaasullu akiitsui ukiut arlallit ingerlaneranni qaffassimapput, taamaattumillu suliassaqaqfiup iluani ataqatigiissaakkamik ataatsimoortumik suliniuteqarnissamik iliuuseqarneq naapertuussorinarluni. Nunat killiit arlallit akiitsoqarnikkut maanna annertuumik ajornartorsiuteqarput, Kalaallit Nunaatalu aqqummut tassunga ulorianartumut ingerlavallaalinnginnissaa piffissaalluartillugu pinaveersimatinniartariaqarpoq. Ingerlatseqatigiiffinni pisortanit pigineqartuni akiitsut ilanngullugit Kalaallit Nunaata akiitsui tamarmiusut BNP maanna 35 procentiata missaanniipput 3,6 mia. kr.-it missaannik naleqarlutik. Sanilliussilluni grækerit naalagaaffiata akiitsui BNP 160 procentiata missaanniipput. Oqaatigineqartariaqarporli nunatta anigaasaqarnera annikitsuaraannaamat, taamaattumillu assersuutigalugu attaveqaatinut atortulersuutinik sanaartornissamut kissaatinut annertuunut sanilliullugu annikitsuinnarnilluunniit akiitsornikkut akiitsut BNP-ip ilai annertuupilussuanningsinnaasut. Taamaattumillu anigaasaliinernut siumut isigisunut inuiaqatigiillu anigaasaqarnerannut pitsaasumik pissarsiviusinnasunut atugassanik taamaallaat taarsigassarsisarnissaq assorsuaq pingaaruteqarpoq.

Akiligassatigut kinguaattooruteqarnermik suliassat innuttaasullu pisortanut akiitsui suli amerliartorput. August 2011-mi akiligassatigut kinguaattoorutinut suliassat 270.000-iusimapput katillugit 962,5 mio. kr.-inik pisassarisanik anigaasartallit. Assersuutigalugu kiffak-kontomik taasatut aqqissuussinerit ittut aammalu PBS-imi atuinerup sunniuteqalernissaat nalinginnaasumik isumalluarfigineqarsinnaapput, akiliisinnaassuseqartulli akileerusussusiannik nalinginnaasumik qaffassaaneq akiligassatigut kinguaattooruterpassuit ikilisinneqassappata sakkussaavoq pitsaanerpaq.

Uuliasiornermi aatsitassarsiornermilu sulinikkut akissarsianik akileraarusiinikkut isertitat 2011-mi 150 aamma 180 mio. kr.-it akornanniittut taggineqarput. Isertitalli taakku 2012-imi ingerlaqqissanersut ilisimaneqanngilaq, taamaattumillu isertitassanik taakkuninnga annikitsuinnarmik missingiisoqarpoq. Tamanna anigaasanut inatsisip tungaanit isigalugu naapertuuppoq, tassami isertitat piffissami killiliinnarmi isertitarineqartussatut maannangaaq ilimagineqarsinnaasut tunngavigalugit ingerlatsineranut aningaasartuutiniq attavartussamik qaffaaneq anigaasaqarnikkut politikip tungaanit isigalugu akisussaassuseqanngitsuliornerussamat.

Ilaqutariinnermut tunngasut

Innarluutilinnut tunngasut 1. januar 2011-mi nuunneqarput, tassungali tunngatillugu aningaasaqarnermut tunngasut annikinnerusut sulii paasinarsisinneqarsimagunangillat. Tamatuma saniatigut suliniutit ukiut siuliini aningaasanut inatsisini aallartinneqartut ingerlateqqinneqarput.

Inunnut kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimasunut immikkut suliniuteqarnissaq siunertaralugu aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut konto pingaarnermik nutaamik immikkut suliniutit nutaatut pilersitsisoqarpoq.

Peqqissutsimut tunngasut

Peqqinnissaqarfik aningaasartuutit amerliartornerannik annertuumik artukkigaavoq, tamannalu inuuttaasut amerlassusiisa, katitigaanerisa ineriartornerisalu ingerlarngannit annertunerulersinneqassasoq naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Nunap immikkoortuinik nutaamik aaqqissuussinerup nakorsat pigaartuunermit nakorsatut sullissinnermut nuunneqarnissaat aammalu nakorsanik aalajangersimasumik atorfeqartitassanik sulisussarsisinnaanerup oqinnerulernera kingunerissagaa neriuutigineqarpoq, taamaallunilu aningaasartuutit amerliartornerat unitsivinneqanngikkaluarluni killersimaarneqarsinnaavoq.

Katsorsartinnissanut utaqqisut - naak amerlagaluarlutik – amerliartornerat unikaallassimasorinarpoq.

Peqqinnissaqarfimmut ukiumoortumik aningaasaliissutit ilarpasui Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ilassutitut aningaasaliissuteqarneratigut ukiuni arlalinnortuni pisarsimapput. Taamaattumillu aningaasaliissutit ullumikkut amerlassusiat taakkuninngalu aqutsineq maanna piviusorsiornersut ataatsimiititaliamit sukumiisumik misissorneqarsimavoq. Taamaassorinarpoq – taamatut neriuuteqarnissamut tunngavissaqarpoq.

Avatangiisinut tunngasut

Avatangiisinut tunngasuni immikkut oqaatigineqassaaq Kyotomi isumaqatigiissutikkut anguniakkanik eqquutsitsinnginneq pissutigalugu CO₂-mik aniatitassamik pisinnermut nunarput siunissami aningaasartuuteqartariaqassamat. Taama aningaasartuuteqartariaqarnerput assut uggornartutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Aningaasaqarnermik pissuteqartumik aammalu nunatta nunanit allanit tusaamaneqarnera eqqarsaatigalugu.

Ilinniartitaanermut tunngasut

Ilinniartitaanerup annertuumik iliuuseqarfigineqarnera 2006-imi aningaasanut inatsisikkut Inatsisartunit aningaasatigut tunngavissinneqartoq 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutikkut aalajangiisimaneqarpoq. Piginnaaniliisumik ullumikkut ilinniagaqarsimanatilluunniit piginnaanngorsarsimanngitsut 26.000-it missaanniittut ilinniagaqalersinnaat kiisalu inuusuttut piginnaaniliisumik ilinniagaqalersartut amerlanerulersinnissaat ilinniartitaanikkut immikkut suliniuteqarnermi naluneqanngitsutut siunertarinearpoq. Inuusuttut 2020-mi 2/3-iisa piginnaaniliisumik ilinniagaqarsimallutik ilinniartitaanermik qimatsisarnissaat anguniarneqarpoq.

Suliassaqarfiulli iluani aningaasanik aqutsineq aammalu minnerunngitsumik angusat eqqumaffignerat ingerlatiinnarneqartariaqarpoq. Atuarfimmit qimatsisut 60 procentiisa missaat ilinniarnermik aallartitsisanninnerat imaluunniit ukiunik arlalinnik kinguaattoorlutik aallartitsisarnerat immikkut ajornartorsiutaavoq. Inatsisartut ataatsimiinneranni matumani

ilinniarnertuunngorniartarneq pillugu iluarsaaqqinnissaq akuersissutigineqassaaq, tassuunakkullu amerlanerit ilinniarnertuunngorniarnissamut kajumilersinneqarnissaat neriutiginarpoq. Iluarsaaqqinnermut aningaasat aappassaaneerinnermut allannguutissatut siunnersuutikkut atugassanngortinneqarput.

Taamatuttaaq atuarfimmi nerisaqarrtitsineq aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuutikkut ingerlateqqinneqarpoq.

PPR-ip aammalu annertusisamik immikkut ittumik atuartitsinerup kommuninut 1. januar 2012-mi nuunneqarnissaat suli naatsorsuutigineqarpoq. Tassunga atatillugu PPR-imut aningaasaliissutit amerlineqarput.

Højskolit akiitsui pillugit pissutsit misissornerat ataatsimiititaliamit piffissamik annertuumik atuiffiuvoq. Højskolit akiitsutigut pisussaaffii oqilisaassiffiginarlugit suliniutinik aallartitsisoqartariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Tamanna pillugu isumaliutissiissummi immikkoortoq innersuussutigineqarpoq.

Aalisarnermut piniarnermullu tunngasut

Kalaallit Nunaata Ammerivianut aningaasaleeqqinnissaq aappassaaneerinnermi siunnersuutigineqarpoq.

Sullissinissaq pillugu Neqi A/S-imut aningaasaliinissaq aappassaaneerinissamut aamma siunnersuutigineqarpoq.

Kultureqarnermut tunngasut

Aningaasaliissuteqarnermut tunngatillugu kultureqarnermut tunngasut 2012-imi aningaasanut inatsimmi ilaqutariinnermut tunngasunut atatillugit ingerlanneqarput; tassa suliassaqarfiup 30-ip ataani.

KNR-imut aningaasaliissutit ataatsimiititaliamit immikkut soqutigineqarsimapput.

Tamatuma saniatigut aningaasaliissutissatut siunnersuutigineqartut anguniakkatut allassimasunut sanilliullutik pivusorsiornerat ataatsimiititaliamit nalinginnaasumik soqutigineqarsimavoq, ataatsimullu isigalugu taamaattoqartutut iluarisimaarlugu naliliisoqarluni. Kulturip tapersorneqarlunilu annertusaavigineqarnissaa ataatsimiititaliamit assut pingaartinneqarpoq, taamaattumillu suliassaqarfimmi aningaasaliissutit ukiuni aggersuni qaffaaviginissaannut aningaasaliissutitigut periarfissaqassasoq neriutiginarpoq.

Suliffeqarnermut inuussutissarsiornermullu tunngasut

Suliffissaaleqinerup annertusiartornera ataatsimiititaliamit isumakuluutigineqarpoq. Suliffissaaleqisut amerleriarnerat ilaatigut Naatsorsueqqissaartarfiup naatsorsueriaatsiminik allannguineranik pissuteqarpoq. Taamatuttaaq nunani tamalaani aningaasaqarnerup kinguariartornera aamma sunnuteqarpoq. Sulisinnaasut piginnaasannik qaffassaanissaq ilinniartitsinissarluni siunertaralugit suliniutit arlallit aallartinneqarsimapput, taamaaliornikkut suliffissaaleqisut aammalu inuussutissarsiuutini isertitakiffiusuni sulisut piginnaanngorsarnikkut inuussutissarsiuutini siunissami siuariartorfiusussanut nuunnissamut periarfissinneqarsinnaaqqullugit. Suliffeqarnermi politiki suliniuteqarfiusoq ataatsimiititaliamit

tapersorsorneqarpoq, tassa piginnaangorsaanikkut kajumilersitsinikkullu suliniuteqarnerit aatsitassarsiornerup iluani inuussutissarsiutit siuariartorfiunissaanni sulisartut nunatsinneersut pingaarutilimmik inissisimanissaannik qulakkeerinninnissamut tunngavissaammata pitsaasut. Suliassa qarfimmi tassani manna tikillugu misilittakkat pitsaapput. Taamaattorli suliffeqarnikkut suliniutit nunatsinnut tamarmut, tassungalu ilanngullugu isorliunerusunut siammartinnissaat eqqarsaatigalugu suli pitsanngorsaa soqarsinnaasorinarpoq, tamannalu ukiuni aggersuni suliniutigisassanut ilaatinneqartoq iluarisimaarlugu ataatsimiititaliap paasivaa.

Nunatta aluminiumik suliniummi akuunissaa pillugu inaarutaasumik aalajangiinissaq aammaarluni ukiumik ataatsimik kinguartinneqarpoq. Suliniummi akuunissaq pillugu UPA 2012-mi Inatsisartut inaarutaasumik aalajangernissaat maanna naatsorsuutigineqarpoq.

Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaat

Kiisalu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammattuineratigut siulersuisut avataaneersumit naliliiffigineqartalernissaat atuutilerseqqullugu Naalakkersuisut siulersuisunut maanna peqqusisimanerat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq. Taama iliuuseqarnissaq siulersuisuni sulinerup immikkut ilisimasalinnit ingerlanneqarlunilu pitsanngorsarneqarnissaata ingerlaavartumik qulakkeerneqarnissaanut assut naapertuuttut isigineqarpoq, taamaalilluni assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffiup atortussanik annertunerusunik pisinermigut imaluunniit niuerutissanik isumaliutigilluarneqarsimannigitsunik aallartitsinermigut aningaasaqarnikkut qaangeruminaatsunik iliuuseqarsinnaanera annikillisinneqarsinnaasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Ingerlatseqatigiiffiit pillugit maanna nassuiaammut nangissutitut ingerlatseqatigiiffiit ingerlatsinerannik pitsanngorsaanissaq siunertaralugu sulineq aallartinneqareerpoq. Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasarsimasut assigiinngitsut ukiuni arlaqartuni kaammattuutigisarsimavaat, taamaattumillu suliniutit pitsaasutut nalilerneqarpoq.

Ineqarnermut tunngasut aammalu sanaartornermut tunngasut

Ineqarnermut sanaartornermullu tunngasuni illoqarfiit anginerit avataanni sanaartornerup iluarsaanerullu annertusarneqarnissaanut aningaasanik maanna nuussuisoqarpoq. Tamanna ataatsimiititaliamit tapersorsorneqarpoq, tamatumalu peqatigisaanik ataatsimiititaliaq isumaqarpoq pisortanit tapiiffigineqartumik inissialiornernut aningaasartuutit qanoq appartinneqarsinnaanerat misissuiffigineqartariaqartoq, taamaaliornekkut ineqarnermut aningaasartuutit innuttaasut akiliisinnaassuseqarnerannut akilerumasaannullu naapertuuttunngortinneqarsinnaaqullugit.

Angallannermut tunngasut

Suliassa qarfimmi tassani iliuusissanik tigussaasunik annertunerusunik siunnersuuteqartoqanngilaq. Assartuinernullu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaa tunngavigalugu misissueqqaarnerit naammassineqarnissaanut aningaasanik immikkoortitsisoqarsimavoq.

Tamatuma saniatigut ujaasinissamut annaassiniarnissamullu ukiuni aggersuni upalungaarsimanissaq piaartumik paasinarsinneqassasoq ataatsimiititaliamit nukingisaarutigineqarpoq.

Naggasiut

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi atorneqaratik uninngaannartussanngorlugit sillimmatitut aningaasaliussat sanaartugassatut pilersaarutitut aalajangersimasunut atugassiissutigineqarnissaat 2011-ip naanerani

qinnuteqaatigineqaqqittariaqanngimmat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut naggasiutigalugu eqqaasitsissutigissavaa. 2010-p naalernerani taama qinnuteqartoqarnerata uparuarnissaanut ataatsimiititaliaq pissutissaqarsimavoq 2011-llu naanerani taama uparuaneerup uteqqinnissaa kissaatiginagu. Tassunga atatillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap 2011-mi ataatsimiinnera kingulleq ulloq 14. december 2011-mi ingerlanneqassammat oqaatigineqassaaq. Taamaattumillu 2011-mi ullup tamatuma kingorna aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatinik allanik ataatsimiititaliap suliarinninnissaanut periarfissaqassanngilaq.

1.3.6 2012-imi aningaasanut inatsisissap inaarutaasup naammassineqarnissaa aammalu 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik piareersaanissaq.

Paasissutissat aalajangersimasut 2012-imi aningaasanut inatsisissami inaarutaasumi imaluunniit 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqarnissaat allanngortinneqarnissaalluunniit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tapersernejartoq isumaliutissiissummi piffinni arlalinni allassimavoq. Assersuutigalugu aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiliinikkut iluarsiiisuteqarfigineqarnissaata allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut pinissaa pisariaqanngitsoq nalilernejartillugu imaluunniit iluarsiinissaq kissaatigineqartoq paasissutissatigut tunngaviit amigaataanerat pissutigalugu pisinnaatinagu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq taama qinnuiginnittarpoq.

Oqariartuutit taamaattut Naalakkersuisunit apeqquusiinertaqanngitsumik tusaatissatut tiguneqartarnissaat aningaasanullu inatsimmi iluarsiiisutissat kissaatigineqartutut pisarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit soorunami naatsorsuutigineqarpoq. Allannguutissatut kissaatigineqartoq naatsorsuutigineqaraluartutut pisinnaanngitsutut naapertuutinngitsutulluunniit Naalakkersuisut isigippassuk Naalakkersuisut akissuteqaataanni tamanna ersarissumik oqaatigineqassasoq ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Naalakkersuisut nalunaaruteqanngippata tamanna ataatsimiititaliap oqariartuutaanik Naalakkersuisut pituttuisumik akuersinerattut Inatsisartunit, tassunga ilanngullugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqassaaq.

2. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutai/oqaaseqaatai aalajangersimasut – suliaasaqarfinnut agguataarlugit

Isumaliutissiissummi ilanngussat A aamma B, Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut allagaanik Naalakkersuisullu akissutaanik imaqartut, aallarniutigalugit innersuussutigineqassapput. Immikkoortuni tullerni atortussat taakku (ungaluusikkani) arlaleriarluni innersuussutigineqarput.

2.1. Suliassaqarfik 10-12 – Naalakkersuisut Siulittaasuat

Konto pingaarneq 10.02.06 Nunap Immikkoortuisa Ineriartortinnissaannut Pilersaarut, NIIP

Aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuutikkut konto pingaarneq una atorunnaarsinneqarpoq (Sammissaq 10). Nunap Immikkoortuisa Ineriartortinnissaannut Pilersaarummik suliaqarneq Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut nuunneqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik siunertamut aningaasaliissutit nuttarnerulersitsiniarluni aningaasaliissutinit tiguneqartunik (konto pingaarneq 64.13.19) 2,5 mio. kr.-erluinnarnik amerlineqarput. NIIP-mik suliaqarneq Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit Siulittaasup naalakkersuisoqarfianut siusinnerusukkut nuunneqarpoq, tassa taamani isumaqartoqarmat naalakkersuisoqarfiit akimorlugit inerisaanermik suliassat tunngaviummik isigalugit Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit imaluunniit Siulittaasup Naalakkersuisoqarfianit aallaaveqartariaqartut.

Konto pingaarneq 10.06.24 Utaqqiisaagallartumik nuna tamakkerlugu aviisinut tapiissutit

2013 aallarnerfigalugu konto pingaarnermut uunga aningaasaliissutinik immikkoortitsisoqanngilaq. Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qularutigineqarpoq. Taamaalillunilu qularutigineqarpoq tapiissuteqartarunnaarneq tusagassiornikkut minnerpaamik pitsaassuseqartunik aviisinik saqqummersitsarnerup ingerlaannarnissaa eqqarsaatigalugu attanneqarsinnaanersoq.

Konto pingaarneq 10.12.10 Suliassanngortitsinernut aningaasartuutit

Puisi pillugu suliat, Nunatta Eqqartuussiviani februar 2011-mi eqqartuussutigineqartut, ingerlateqqinneqarnissaat Naalakkersuisunit aalajangiunneqarmat suliassat eqqartuussivimmi qulliunerusumi ingerlanneqarnissaannut ukiut marluk ingerlaneranni katillugit 7 mio. kr.-inik immikkoortitsinissaq aappassaaneerinissami siunnersuutigineqalersaarpoq (Allannguutissatut siunnersuut nr. 67). Tamanna pillugu nassuiaammik ataatsimoortumik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq siusinnerusukkut neriorsorneqarpoq. Eqqartuussummut, qaammatit arfineq pingasut sinnilaarlugit qaangiuttut eqqartuussutigineqartumut Nunatta Eqqartuussivia tunngavilersuummik suliaqarearniariarpat taanna nassiuunneqassasoq neriorsuutigineqarpoq.

Suliamut attuumassuteqarnini pissutigalugu suliami matumani pissutsinut tamanut peqataasinnaanani ataatsimiititaliamut ilaasortaq Olga P. Berthelsen nalunaarpoq, taamaattumillu immikkoortup taassuma ataatsimiititaliamit suliarineqarnerani peqataanani.

Konto pingaarneq 10.13.10 Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnit iluanaarutit, iluanaarutinit tunniussinerit tunisinerillu

Ingerlatseqatigiiffinni pisortanit tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit pigineqartuni akiitsunut tamarmiusunut takussutissiaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq. Ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiivissumik pigineqartut akiitsui 5 milliarder koruunit sinnilaarlugit amerlassuseqartut. Ingerlatseqatigiiffiit ilaannakuusumik pigineqartut akiitsui 4 milliarder koruunit sinnilaarpat, taakkunanga piginneqataassutitut sanilliullugu Namminersorerullutik Oqartussat akiitsui 636 mio. kr.-iullutik. Taamaalillunilu ingerlatseqatigiiffinni akiitsut tamarmiusut 9 milliarder koruunit sinnilaarpat. Piginneqataassutitut sanilliullugit Namminersorlutik Oqartussat akiitsui 5,6 milliarder koruuniupput. (Apeq. 3.17)

Ingerlatseqatigiiffiit akiitsuini Namminersorlutik Oqartussat peqataaffigisaat ilanngullugit naatsorsoraanni pisortat ilanngaaseereerluni akiitsui tamarmiusut 6,6 milliarder koruunit missaanniittut takuneqarsinnaavoq. Tamanna BNP-p 35 procentiata missaata naligaa. (Apeq. 3.4a)

Allaffissornikkut sipaarutit, nunatsinni pisortat ingerlatsiviisa sinnerisa ukiuni makkunani sipaarutigisaasa takussutissinneqarnissaat siunertaralugu ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik pigineqartut ingerlatsinerminni ukiumut assersuutigalugu 2 procentimik nalilimmik pisariillisaanissamik peqquneqarnissaannik ataatsimiititaliap kaammattuutaa Naalakkersuisunit qanoq tigussaasumik malitseqartinneqarsimanersoq paasissutissiissutigineqassasoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunit qinnutigaa. Ataatsimiititaliap kaammattuuta Naalakkersuisut ajoraluartumik paatsoorsimavaat, tassa ataatsimiititaliap kaammattuutaa ingerlatseqatigiiffiit ingerlatsinerannut akulerunnissamik kissaateqarnertut paasineqarsimalluni, tamannali aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsimmik unioqqutitsinerussaaq. Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsimmut naapertuuttumik iliuuseqarnissaaq ataatsimiititaliap soorunami kissaatigaa. Ingerlatsiviulli ingerlanneqarneranut kissaatinik aalajangersimasunik pingaartitanillu ingerlatseqatigiiffimmik piginnittut saqqummiussinissaat inatsisikkut soorunami akornutissaqartinneqanngilaq, kissaatit isummersuutillu taakku ingerlatseqatigiiffimmu akornusiinngippata. Pisariillisaaneq 2 procentimik allatulluunniit annertussuseqassanersoq ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat soorunami apeqqutaassapput. Ilangullugu oqaatigineqassaaq ingerlatseqatigiiffinni ingerlatat imminut akilersinnaanngitsut qulaajaavigineqarnissaannik Naalakkersuisut anguniagaannut ataatsimiititaliap kaammattuutaa tamakkiisumik naapertuummat, tak. ingerlatseqatigiiffiit pillugit nassuiaat UKA 11-mi saqqummiunneqartoq. Taamaattumillu ataatsimiititaliap kaammattuutaanik Naalakkersuisut malitseqartitsinissaannut akornutissaqarsorinangilaq, tamatumalu pinissaa qilanaarineqarpoq. Tamatuma saniatigut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ukiut siuliini kissaatai kaammattuutaalu Naalakkersuisut nassuiaammi tamakkiisumik malissimammatigut ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq. Tamatumani ilaatigut pineqarpoq siulersuisunik naliliisarnissamik apeqqut. Taamatuttaaq ingerlatseqatigiiffinni pitsanngorsaanikkut pissarsissutaasinnaasut pillugit Naalakkersuisut siulersuisunut allattoqarfiata ingerlatseqatigiiffinnik oqaloqateqarnerit ingerlatilereersimammagut ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq. (Apeq. 3.17g)

Kalaallit Nunaata Ammerivia pillugu konto pingaarneq 51.02.03-ip, Puisit amiinik tunisinermi aminut tapiissutinut tunngasup, ataani allassimasut aamma innersuussutigineqarput.

Konto pingaarneq 10.13.71 Royal Greenland A/S, akilersuutit

Taarsigassarsinermi piumasaqaatit Royal Greenlandimit eqquutsinneqartut aammalu naatsorsuutit ukiuata matuma naanerani suliffeqarfissuup pitsaasumik angusaqarnissaa Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqartoq ataatsimiititaliamit paasineqartoq. Tamanna nuannaarutigineqarpoq.

Konto pingaarneq 10.19.05 Nunani tamalaani ingerlatanut tapiissutit

2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi missingersuutinut ilanngussami Joint Committeemut innersuussisoqarunnaarnera naapertuutinngilluinnartutut isigineqartoq 17. oktober 2011-mi allagaqarluni Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliap oqaatigaa. Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit aamma tikkuarneqarpoq. (Apeq. 5.5) Ataatsimiititaliap apeqqutaa Naalakkersuisut paatsoorsimavaat Joint Committeellu 2011-mi aningaasanut inatsimmi taaneqarsimanera innersuussutiginnarlugu. Tamannali 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut tunngassuteqanngilaq. Joint Commitee pillugu innersuussutip 2012-imi

aningaasanut inatsimmut ilanngunneqarsinnaanera isumaliutigeqqeqqullugu Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kaammattorneqassapput. Tamanna pingajussaaneerineranut allannguutissatut siunnersuutikkut pisariaqassaaq. Ilanngussaq M innersuussutigineqarpoq.

2.2. Suliassaqarfik 20-24 – Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq

Suliassaqarfimmi tassani Naalakkersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumik ataatsimiititaliaq apersuivoq. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisumik apersuinissaanut aggeqqusissut aamma apersorneqarnissaminut Naalakkersuisup allakkiaa ilanngussartaalu isumaliutissiissummut ilanngussaq D-tut ilanngunneqarput.

Inuiaqatigiit katitigaaneranni allannguutit

Inuiaqatigiit katitigaaneranni allannguutit, innuttaaqataasut tamarmiusut ilaat utoqqaanerusut amerlinerannik tamatumalu peqatigisaanik meeqqat inuusuttullu ikileriarnerannik nassataqartut, nassatarisaannik aningaasartuutaanerussutissat ukioq manna aningaasanut inatsimmi ilanngunneqarsimapput. Taamaakkaluartoq inuiaqatigiit katitigaanerannik pissuteqartumik aningaasanut inatsimmi ukiuni missingersuusiorfinni aningaasartuutaanerussutissat matussusernissaannut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut una naammattutut isigineqanngitsoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat.

Minnerunngitsumik atuarfimmud aningaasaliissutit eqqarsaatigalugit inuiaqatigiit katitigaanerat oqallinnermik nassataqarsimavoq. Atuarfiup ingerlanneqarnera kommunit tamakkiisumik suliassaraat, tunngaviusumillu isigalugu aningaasartuutitai Nunatta Karsianit susassaqarfigineqaratik, taamaattorli kommuninut ataatsimoortumik tapiissutissanik aalajangersaasarnermi apeqqut pingaaruteqarpoq. Apeqqut Naalakkersuisut ima ersersippaat:

”... atuartut ukiuni atuarfiusumi 2003/2004-mi 11.344-iusimasut ukiumilu atuarfiusumi 2010/2011-mi 8.586-inut ikileriarisimallutik. Piffissami tassani ilinniartitsisut sulisorineqartut allanngornatik 1.255-it missaanniiginnarsimapput. Taamaalllutik atuartut/ilinniartitsisut allanngorarnerat piffissami 2003/04 – 2010/11-mut 9,0-imit 6,8 –mut appariarsimavoq. Ilinniartitsisut sulisorineqartut allanngussanngippata atuartut/ilinniartitsisut allanngorarnerat ukiuni tulluittuni 6,3-mut appariassasoq ilimagineqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut isumaqarput ukiuni tulluittuni atuartut ilimagineqartut appariarnissaannut naleqquttumik ilinniartitsisut sulisorineqartut ukiuni tulluittuni ikilisinnissaannut periarfissaqartariaqartoq, tassuuna meeqqat atuarfianni atuartitsinerup ajorseriarneranik kinguneqanngitsumik imaluunniit ilinniartitaanermut suliniuteqarnerup ajortumik kinguneqartinnagu.

Meeqqat atuarfiata tungaatigut aningaasartuutit atuartut ikiliartornerannut naleqqussarneqarsinnaassanngippata Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit aamma Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitap uparuaaneranniit pisortat aningaasaqarnerisa attassinnaanerinut ajornartorsiutaasoq annertunerulissaaq. Tamatuma kingunerissavaa ukiuni tulluittuni

utoqqaat amerlanerulersut atugarissaarnerulernissaasa qulakkeernissaa ajornarnerulissammat.” (Apeq. 3.3b)

Allatut ittumik naliliinissamut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq tunngavissaqanngilaq. Taamaattorli ajornartorsiu tip misissuiffigeqqissaarnerunissaa siunertaralugu suleqatigiissitamik KANUKOKA-mik Naalakkersuisunillu peqatigaaffigineqartumik pilersitsisimaneq ataatsimiititaliamit iluarisimaarneqarpoq. Ukioq missingersuusiorfiusumit 2013-imit aallartittumit inuiaqatigiit katitigaaneranni allannguutit tunngavigalugit aningaasaqarnikkut isumaqatigiissuteqarnissaq kattuffimmit tunuarsimaarfineqanngitsoq KANUKOKA-p ataatsimiititaliamut oqaatigaa, apeqqulli ataatsimoortumik tapiissutit isumaqatigiinniutigineqarnerannut ilanngunneqassanersoq kattuffiup maanna qularutigaa, tassa inuiaqatigiit katitigaanerannut apeqqutit immikkut isumaqatigiissutigineqarnissaat kissaatiginartinneqarnerummat.

Konto pingaarneq 20.01.01 Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, AN

Akilaartarnermut atugarissaarnermullu allaffimmut, Akilaartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaanik malitseqartitsisussamut kiisalu aaqqissuussaanermik nakkutilliisussamut, konto pingaarnermi matumani immikkoortitsinissaq siunnersuutigineqarpoq. Kingullertut taasaq Inuusutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmik suleqateqarnikkut pissaaq.

Immikkoortumik taassuminnga pilersitsineq namminer mi pitsaasutut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Isumaliutissiissutip aaqqissuusaasumik isumaliutigilluagaasumillu malitseqartinnissaa pingaaruteqarpoq. Allaffiulli innuttaasunut paasisitsiniaanissaa pilersaarutaanngitsoq ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Tamanna naapertuuppallaanngitsutut isigineqarpoq. Isumalioqatigiissitap suliai tunngavigalugit inerisaanermik suliniutaajumaartunik innuttaasut paasitinneqarnissaat qulakkeerneqartariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Suliner mut peqataaqataallutik ingerlanneqarneranullu sunniuteqaqataallutik innuttaasut misigisimassapput. Tamatumani innuttaasut akuutinneqarnissaat pisariaqarpoq.

Konto pingaarneq 20.05.20 Kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit

Inuiaqatigiit katitigaaneranni allannguutit siuliani allassimasut aallarniutigalugit innersuussutigineqarput.

Aningaasaqarnikkut nalimmassaanermik aaqqissuussinerujumaartoq pillugu paasisutissat erseqqinnerusut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut qinnutigai. Apeqqulli taanna pillugu kommunit namminneq isumaqatigiinnissaat Naalakkersuisunit kissaatigineqarallartoq ataatsimiititaliamit apersorneqarluni Naalakkersuisup paasisutissiissutigaa.

Ataatsimiititaliamilli ilisimaneqarpoq KANUKOKA akerlianik isumaqartoq. Illuatungeriit suliaq pillugu isumaqatigiinnissaq anguniassagaat ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqarpoq**.

Konto pingaarneq 20.10.11 Ilanngaaseereerluni erniat

Iseritassanik missingiiner mi tunuliaqutaasoo pillugu ilaatigut makku paasisutissiissutigineqarput (Apeq. 6.3):

”Konto pingaarnermi uani isertitassatut missingikkat naatsorsorneqarnerini pissutsit isummersuutillu amerlapput, taamaammatt missingersuutinut ilanngussanut nalunaarsuiffissaq isertitassatut missingikkat naatsorsorneqarnerannik takutitsisinnaasoq ilanngutissallugu siunertamut naleqqussorinangilaq. Isertitassatut missingikkat imaat taakkunungalu isummersuutit tulliuuttumi nassuiarneqarput.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip inaarsarneqarnerani konto pingaarnermi uani isertitassatut missingersuutit kingulliullugit naatsorsorneqarput. Taamaalilluni aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip kiisalu AI2011-mi 2011-mut missingersuutit inernerisa inaarsarneqarneranni 2012-2015-imut tunngatillugu IST-p inernerisa annertussusaat aallaavigineqarput. Aammattaaq Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik piffissami 2011-2015-imi ukiut tamaasa 100 mio kr.-nik ilanngaaffigineqartassasoq naatsorsuutigineqarpoq, tamatuma nassataanik Landskarsip aningaasaatai atoriaannaat annertoqqataanik apparneqassapput.

Aningaasaatit atoriaannaasut qulaani oqaatigineqartut allanngortinneqarnerat 2010-p naanerani Landskarsip atoriaannartut aningaasaatanut 1.047 mio. kr.-sut annertutigisunut naleqqiunneqarput, tak. Landskarsip Naatsorsuutai 2010.

Tassunga ilaavoq, Landskarsip atoriaannartut aningaasaataasa minnerpaamik 600 mio. kr.-unissaat aalajangiunneqarsimammatt, aningaasanit taakkunanga 500 mio. kr.-t aningaaserivimmiittuutigineqartussaapput, sinneruttullu obligationinut inissineqartussaallutik. Taamaaliornikkut aningaasarsiffiup il.il. nalaani piffissami sivikitsumi aningaasaatit atoriaannaat annertuumik allanngorartarnerat anigorniarlugu Landskarsip naammattumik aningaasanik uninngasuuteqartarnissaa qulakkeerneqartarpoq.

2012-2015-imi IST-P inernerinik amigartooruteqarfiusussami 600 mio. kr.-nik atoriaannarnik aningaasaateqarnissaq qulakkeerniarlugu, Landskarsi nunanit allanit ukiumut 200 mio. kr.-nik taarsigassarsissassasoq naatsorsuutigineqarpoq, tak. aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi immikkoortoq 2.1.3 Akiitsunut periusissiaq pillugu takussutissiaq 2. Aamma Landskarsip Nordisk Investeringsbank 250 mio. kr.-nik 2010-mi taarsigassarsiffigivaa, naafferartumik akiitsunik akiliinissami siullermi 25 mio. kr.-t 2015-imi akilerneqassapput.

Qulaani pineqartut aallaavigalugit, ukiut ataasiakkaarlugit erniat naatsorsorneqarsinnaapput, tassa isertitassatut missingikkat konto pingaarnermi 20.10.10-mi ilanngaaseereerluni ernianut tunngasuni takuneqarsinnaanngorlugit. Taakkua naatsorsorneqarneranni ilimagineqarpoq, aningaaserivimmi uninngasuutit 1 %-imik erniaqartinneqassasut, obligationit 4 %-inik erniaqartinneqassasut, nunanilli allanit taarsigassarsiat taarsorsorneqarnerat 5 %-inik erniaqartinneqassasut.

Qulaani pineqartut tunngavigalugit paasinarpoq, matumani konto pingaarnermi isertitassatut missingikkat naatsorsorneqarnerat ajornaatsuinnaasimangitsoq. Aammattaaq obligationinik uninngasuuteqarnermut atatillugu ilaatigut erniat annertusiartornerannik kiisalu aningaasat nalinginik annaasaqartarnermik/iluanaaruteqartarnermik pissuteqartumik isertitassatut missingikkat annertuumik qularnaateqarput... ”.

Konto pingarneq 20.16.01 Naatsorsueqqissaartarfik

Immikkoortortap sulinera pillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq arlalinik apeqquteqarpoq. (Apeq. 6.13). Tamanna tunngavigalugu suliassaqaqarfirmut aningaasanik amerlanerusunik atugassiineq ilutigalugu kisitsisitigut paasissutissanik suliqaqarnerup annertussusiata pitsaassusiatalu qaffassarneqarnissaat pisariaqartinneqarsorinarpoq nalinginnaasumik erseqqissassallugu ataatsimiititaliaq pissutissaqaqarsorivoq. Minnerunngitsumik suliffeqaqarnermi tunngasuni immikkullu suliffissaaleqisut pillugit kisitsisitigut paasissutissanik suliqaqarnermi kommunit Naalakkersuisullu akornanni pitsaanerusumik suleqatigiinnissaq pisariaqartinneqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Kiisalu Naatsorsueqqissaartarfimmu nalu naaruteqartarnissamik piumasagaatit piusut naapertuuttumik ilusiligaasimanersut isumaliutigissallugu pisariaqaqarsorinarpoq. Tassunga atatillugu suliassaqaqarfik pillugu inatsiseqarneq ullutsinnut naleqquttuunersoq misissorneqartariaqarpoq.

Danskita nalu naarsuisarnermut inatsisaata atuuttup Kalaallit Nunaannut atortussanngortinneqarnissaa naapertuunnersoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasimasut isumaliutigisarsimavaat. Tamanna maanna Naalakkersuisunit misissorneqarpoq, tassa suliassaqaqarfik pillugu inatsiseqarneq atuuttoq pisoqalisimasutut isigineqarmat. Danskilla nalu naarsuisarnermik inatsisaat annertoorujussuavoq imartoqalunilu, taamaattumillu Kalaallit Nunaanni nalu naarsuisarnermik inatsiseqarnerup atorunnaarsivinnissaa aaqqiissutaasinnaanersoq isumaliutigineqarsinnaavoq. Tamannali pillugu erseqqinnerusumik isumaliutiginninnissaq Inatsisinut Ataatsimiititaliami pisariaqarpoq.

Konto pingarneq 20.11.56 Missingersuutinik iluarsineq

Akiligassat qarasaasiakkut suliarineqartalernerisigut 2010 aallarnerfigalugu ukiumut 14 mio. kr.-inik sipaaruteqarnissamik naatsorsuutiginninneq siorna aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi allaffissornikkut sipaarutissanut ilaatinneqarpoq. Taama sipaaruteqarnissamik anguniagaq angunegaqqangitsoq ataatsimiititaliap maanna paasivaa. IT-mik atuilernikkut allaffissornikkullu suleriaatsinik allannguinnikkut pisariillisaassutissatut sipaarutissatullu naatsorsuutigisat piviusorsiornerunissaat ersarissumik pisariaqartinneqartoq tassuunakkut ersersinneqarsorinarpoq. Iliuutsit taamaattut sipaaruteqarnermik nassataqarsinnaapput, nassuerutigineqartariaqarporli periutsit suleriaatsillu imaaliallaannaq allanngortinneqarsinnaasanngimmata. Iliuusissat tamakku sukumiisumik pilersaarusionerqartariaqarput malitseqartinneqartariaqarlutillu, tamannalu Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut kukkunerisuisut allattuffianni ersersinneqarsorinarpoq.

Siunertamut konto 20.30 Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik, ASAPisiniarnermut politiki

Pisiniarnermut politiki pillugu nassuiaammik UKA 11-mi saqqummiussinissartik Naalakkersuisut neriorsuutigaat. Taannali suli takkutinnigilaq (Apeq. 6.14e).

Ataatsimiititaliamilli apersorneqarluni Naalakkersuisoq ima paasissutissiivoq:

*”Naalakkersuisut tamakkiisumik anguniagaraat pisortat
pisiartarnerisa/neqerooruteqartitsisarnerisa sapinngisamik akikinnerpaamik
ingerlanneqarnissaat Namminersorlutik Oqartussat isumaginninnikkut akisusaasumik
ingerlatsisussaanagerat aallaavigalugu. Tamakku tamanit takuneqarsinnaasumik
pitsaalluinnartumillu ingerlanneqartariaqarput.*

*Pisiniarnermut tunngatillugu nassuiaammi apeqqutit assigiinngitsut
oqallisigisassanngortinneqarput, tassani ”pitsaanerpaamik akikinnerpaamillu”
ingerlatsiniarnerit saniatigut pissutsit allat soorlu CSR-imut tunngasut pisortat*

neqeroortitsisarnerini pisiniartarnerinilu pingaaruteqaleraluttuinnartut ilanngullugit isiginiartariaqarlutik.”.

Pisiniarnermut politiki inaarutaasoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qilanaarineqarpoq, taannalu piumasaqaatit ersarissut siuliani allassimasut naapertorlugit ajornartorsiutitaqanngitsumik aalajangersarneqarsinnaasussatut nalilersorneqarsinnaasutullu ilimagineqarpoq.

Pisiniarnermut politikimik ilusilersuilluni sulinermi siusinnerusukkut ussasaarutigineqartumi "Kalaallit Nunaanni nioqqutissianik pisigit"-mi anguniakkat ilanngunneqarnissaat ataatsimiititaliamit aamma kaammattuutigineqarpoq.

Pisortat pisiniartarneranni pitsanngorsaanissaq pillugu piumasaqaatit peqatigiinnissamik isumaqatigiissutissami EU-mit aalajangiusimaneqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaasoq oqaatigineqarpoq. (Apeq. 6.14d).

Nuummi atorfinni sulisunut inissiartalinni atorfinitsitseqqusiunnaarnek

Tamanna pillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq. Apeqqutit 6.14c-e kiisalu Naalakkersuisumik apersuinermi apeqqutit 5a-b innersuussutigineqarput. Tassunga atatillugu paasisutissiissutigineqarpoq Naalakkersuisut sulisunik ineqartitsinermit aningaasartuutaasa annertuumik ikilisinneqarnissaasa tungaannut atorfinitsitseqqusiunnaarnek 2013 imaluunniit 2014 tikillugu ingerlasussatut naatsorsuutigineqartoq. Siunnersortit avataaneersut - qularnanngitsumik akisunerusut – atornerisigut sulisunik amigaateqarnek taarteqartinniarneqarnerneq ajoraluartumik naatsorsorneqarsimanngilaq, tamannalu ajornartorsiutissartaqarpoq, tassami atorfinitsitseqqusiunnaarnerup sulisunik aningaasanillu pitsaannginnerusumik atuinermik kiisalu sulisut sinneruttut nungullarsarneqarnerannik nassataqanngitsutut oqaatigineqarsinnaanngimmat. Taamaallunilu atorfinitsitseqqusiunnaarnek piffissami sivisunerusumi aaqqiissutitut atussallugu attanneqarsinnaanngilaq. Aaqqiissutissatut periarfissaq ataasituaannaavoq, tassalu suliassat isumagisassat amerlassusiisa aammalu suliassap isumaginissaanut sulisutigut aningaasatigullu atugassatut kissaatigineqartut imminnut naapertuuttunngortinnissaat.

Konto pingaarnek 20.30.04 Sulitilluni ajoqusersinnaanermut sillimasersimasussaatitaaneq kiisalu angalanermut ajutoorsinnaanermullu inatsisit naapertorlugit sillimmasersimasussaatitaaneq
Sillimmasiinermi ilaatinneqartut amerlassusiattut missingersuutitut ilanngussami kisitsit allassimasoq kukkuneqarsimavoq. Tamanna 2012-imut aningaasanut inatsimmi inaarutaasumi iluarsineqassasoq neriorsuutigineqarpoq.

Konto pingaarnek 20.30.10 Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik allaffeqarfii

Pisortat illuutaanni annertuumik oqoqartoq ukiuni makkunani paasineqarpoq. Oqoqarnerulli ingasannngitsumik annertuseriarnissaa aningaasartuutissanik missingiinermi ilanngunneqarsimasoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap paasivaa. Taamaattumillu aningaasaliissutit annertuumik nalorninartut Naalakkersuisut akuersaartariaqarsimavaat (Apeq. 6.16).

Tamanna pisortat illuutaanni oqoqalartarnerata akiorneqarnissaa siunertaralugu annertunerusumik iliuuseqarnissap nalinginnaasumik isumaliutigineqarnissaanik isumaliutiginninnermik nassataqartariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamatutaaq innuttaasut peqqissusiat oqoqarnerup annertusiartuinnarneranik qanoq sunnerneqarnerneq nalinginnaasumik misissussallugu pingaaruteqarpoq.

Suliassaqarfik 24 Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik*Innuttaasut pisortanut akiitsui*

Innuttaasut pisortanut akiitsui pillugit takussutissiaq matuma kingulianiittoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap tiguaa, tak. ataatsimiititaliap apeqqutaanut 3.14-mut akissut ilanngussaq B-p ataaniittoq.

	August 2009		September 2010		August 2011	
	<i>Suliat qas-siuneri</i>	<i>Akiitsut annertussusiat</i>	<i>Suliat qas-siuneri</i>	<i>Akiitsut annertussusiat</i>	<i>Suliat qas-siuneri</i>	<i>Akiitsut annertussusiat</i>
	<i>Amerlassusiat</i>	<i>1.000 Kr.</i>	<i>Amerlassusiat</i>	<i>1.000 Kr.</i>	<i>Amerlassusiat</i>	<i>1.000 Kr.</i>
<i>Meeqqanut akiliuitit</i>	59.202	218.090	63.742	252.112	66.490	273.359
<i>Akileraarutissaasut sinneri</i>	18.987	130.560	14.505	143.958	12.477	117.258
<i>ESU</i>	121	71.301	127	75.005	109	71.491
<i>Akileraarutit A-t</i>	1.494	208.082	1.346	193.775	1.175	202.767
<i>Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat</i>	50	2.433	46	2.275	65	3.906
<i>Ineqarnermut akiliuitit</i>	15.270	69.856	11.942	59.783	8.418	63.443
<i>Akileraarutit erniaat</i>	31.896	34.285	26.361	32.015	22.634	30.135
<i>Kommunini akiitsut assigiinngitsut</i>	10.861	33.556	17.991	51.098	19.597	37.661
<i>Ikorsiinerit utertinneqartussaati-taasut</i>	6.754	21.874	7.033	25.100	7.078	28.140
<i>Ilinniagaqarnermi taarsigassarsiat</i>	922	12.482	853	12.146	813	11.659
<i>Ulluunerani paaqqinnittarfii</i>	18.461	15.282	21.622	16.845	22.578	16.388
<i>Eqqaavilerineq</i>	54.932	12.590	72.426	15.662	76.142	17.666
<i>Kommunini inuus-sutissarsiutinut taarsigassarsiat</i>	520	6.544	521	6.971	416	5.661
<i>Namminersorlutik Oqartussani akiitsut assigiinngitsut</i>	1.233	10.053	1.301	10.351	1.450	11.882
<i>Boligstøttimut taarsigassarsiat</i>	112	4.275	153	4.706	258	11.431
<i>Nammineerluni illuliornermut taarsigassarsiat</i>	639	7.887	608	7.212	605	7.458
<i>Inaallagiat/imeq</i>	5.998	3.743	9.470	5.010	9.988	5.245
<i>Meeqqanut inissitanut angajoqqaat</i>	4.736	7.037	7.967	13.235	13.160	20.311

<i>akiliutaat</i>						
<i>Nunani Avannarlernit pi-umasagaatit</i>	1.692	30.810	1.428	24.709	1.408	23.603
<i>Akiitsut allat</i>	10.323	8.206	7.618	2.190	8.026	3.176
<i>Katillugit</i>	244.203	908.946	267.060	954.158	272.887	962.639

Takuneqarsinnaasutut akiitsoqarnermik suliat amerlassusiat aammalu pisassarisat ataatsimoortut sulii amerliartorput.

Ataatsimut tamatuma kinguneraa innuttaasut 14-it sinnerlugit ukiullit tamarmik immikkut akiitsut pillugit 6-inik suliaasaqarfiunerat aammalu 20.000 kr.-it sinnerlugit akiitsoqarnerat. Aningaasat taakku akuersarneqarsinnaasumit amerlanerupput.

Suliat amerlassusiat suliaasaqarfimmi ajornartorsiutip qiterigaa Naalakkersuisut oqarput. Suliat ikilisinneqarpata suliani tunngaviusunik annertuutigullu aningaasartaqartuni suliaqarnermut naleqiullugu aallussineq naapertuuttumillu isumalluutitigut atuineq qulakkeerneqassaaq, innuttaasunut pisortanilu oqartussanut. Tassani "suliat nalinginnaasut" ikilisinnaasannut "kiffaq-konto" pingaaruteqartutut Naalakkersuisunit isigineqarpoq. (Apeq. 6.18) Tamanna pillugu siunnersuut Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaa tunngavigalugu inatsisit ataatsimoortut ilaattut saqqummiunneqassasoq naatsorsuutigineqarsinnaavoq.

Konto pingarneq 24.01.20 Akileraarutinut akiliisitsissutit

Ulloq manna tikillugu akileraarutitigut akiliisitsissutit 300.000 kr.-it konto pingarnermi matumani isertinneqarsimasut paasissutissiissutigineqarpoq. Konto pingarnermi iluanaaruteqaqqilerneq pitsaasutut isigineqartariaqarpoq, kontomimi pingarnermi isertitaqanngivissorneq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap siusinnerusukkut isumakuluutigalugu oqaatigimmagu, tamannalu akileraarutinik akiliisitsiniartarnerup malitseqartitsinerullu sukumiisup qulakkeerneqarnissaanut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup sulisussaaleqineranut takussutissaasorineqarluni.

Siunertamut konto 24.10 Toqqaannartumik akileraarutit

Pensionisiantut aqqissuussinernut iluanaarutinik akileraarusiineq PAL-imik akileraarusiisarneq (pensionisiantut aqqissuussinernut iluanaarutinik akileraarusiisarneq) pillugu siunnersuummik suliaqarneq aallartinneqartoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaaq. Tamatumunnga pissutaavoq kalaallit pensionisiassanut katersaannit danskit soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfiini il.il. inissinneqarsimasunit iluanaarutit Kalaallit Nunaanni akileraaruserneqartannginnerisa kinguneranik Naalagaaffimmit taartisiassanik Kalaallit Nunaata 2013-imit pissarsisarunnaarnissaa naatsorsuutigineqarmat.

PAL-imik akileraarusiisarnerup nunatsinni eqqunneqarneratigut aningaasat maanna taartisiarineqartartut arlaatigut taarserneqarsinnaasussatut oqaatigineqarpoq.

Siunnersuutaajumaartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isummerfigineqanngilaq, suliaasaqarfimmili akileraarusiisalerneqarmik eqqussineq sukumiisumik isumaliutiginnereernikkut assullu peqqissaartumik pissasoq ataatsimiititaliamit siumungaaq oqaatigineqarumavoq. Sulisartut allallu nammineq soraarnerussutisiassaminnut katersinissaminnut kajumissuseqarnerisa

innarlerneqannginnissaa assut pingaaruteqarpoq. Inuiaqatigiit katitigaaneranni allannguutit nassatarisaannik aningaasaqarnikkut attassisinnaanermik ajornartorsiutit eqqarsaatigalugit aningaasaqarnermik pissuteqartumik inuit pisortanit pensionisiaqartinneqarnissamik taamaallaat isumalluuteqarnissamik kajumilersinneqannginnissaat pingaaruteqarpoq. PAL-imik Kalaallit Nunaanni akileraarusiisarneq pitsaanngitsumik ilusilersugaq qanittoq isigalugu isertitaqarnerunermik nassataqaraluarluni ungasinnerusoq isigalugu aningaasaqarnikkut annertuumik ajoqutaasinnaavoq. Taamatuttaaq nunatsinni pensionisiaqalernissamat qularnaveeqqusiisarfiit SISA-tut PFA-tullu ittut niuernermit tunngavigisaat tamakkiisoq ilaannakuusorluunniit aqqissuussinnermit taamaattumit aserorneqaratarsinnaanersoq sukumiisumik misissuiffiqeqqissaartariaqarpoq.

Siunertamut konto 24.11 Toqqaannanngitsumik akileraarutit

Imigassanik tupanik il.il. akitsuuteqanngitsumik eqqussuineq

Akitsuuteqanngitsunik tuniniaanerup atorunnaarsinneqarnera pillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq. (Apeq. 3.14e-f kiisalu 6.24a). Apeqqutinut taakkununga akissut Naalakkersuisup apersorneqarnermini itisiliiffigaa.

Mianersortunnguamik akissut ima paasineqarsinnaavoq aqqissuussinerup atorunnaarsinneqarneratigut Nunatta Karsiata siornamut sanilliullugu tupanik nioqqutissianit 2011-mi iluanaarutissai 18 mio. kr.-it missaanniittussat naatsorsuutigineqartut. Tamannali imeruusaatit imigassanik akullit piffissami tassani 14 mio. kr.-inik isertitakinnerussutaanissaannik illuatungilerneqarpoq. Taamaalillunilu ilanngaaseereerluni iluanaarut tamakkiisoq 4 mio. kr.-it missaanniippoq. Taamaalillunilu ilanngaaseereerluni iluanaarutissatut naatsorsuutigineqarsimasut 30 mio. kr.-it suli angoqqajarneqanngillat, tamatumunngalu pissutaavoq tupanik imigassanillu atuinerup ataatsimut appariarnera.

Imigassamut akitsuummit isertitakinnerussutit ilaat toqqortaait nungukkiartornerat malillugu nalimmakkumaartoq ilimanarsinnaavoq. Akitsuuteqanngitsunik tuniniaaneq taamaatinneqarsimannikkaluarpat nioqqutissianut taakkununga akitsuutit Nunatta Karsia qanoq annertutigisunik isersititaqarsimassagaluarnerata ilisimaneqannginnera aallaavigalugu kisitsisit taakku isigineqassapput.

2011-imut naatsorsuutit kisitsititaat inaarutaasut pigineqalerpata aqqissuussineq naliliiffiqeqqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Konto pingarneq 24.11.12 Raajanut akitsuutit

Raajanut akitsuutit allanngortinneqarnissaat pillugit inatsisissatut siunnersuutit arlallit aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut matumunnga peqatigitillugit ataatsimiititaliap suliarisariaqarsimavai. Ataatsimiititaliap imm. 110-mut isumaliutissiissutaa innersuussutigineqarpoq.

Konto pingarneq 24.11.13 Umiarsualivimmiinnermut akileraarutit

Umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasunut akitsuutip takornariaqarnermut ajoqutaanngitsumik qaffanneqarsinnaanera ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq. Tamanna periarfissaqanngitsutut isigineqarpoq.

Akerlianilli umiarsualivinnik atuisunut arlalinnut allanut akitsuutit qaffanneqarsinnaasut paasineqarpoq. Taamaalillutillu akitsuutit 1992-imiilli iluarsiissuteqarfigineqarsimannigillat. Tamatuma saniatigut angallatit arlallit umiarsualivimmiinnermut akileraarutit akiliinissamat

ilaatinneqanngillat. Angallatit sorliit umiarsualivimmiinnermut akileraarutininik akiliisassanersut inaarutaasumik isummerfiginngikkaluarlugu angallatit akileraaruteqartussaataasut taamatullu akileraarutit annertussusiisa iluarsiiisuteqarfigineqarnissaannut periarfissaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamaattumillu Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiisutaanik malitseqartitsilluni sulinermut tamatuma ilanngunneqarnissaa ataatsimiititaliamit taparserneqarpoq. (Apeq. 6.25)

Konto pingarneq 24.11.20 Akitsuutit, akiliilluni piniarneq aalisarnerlu

Akitsuutit taakku qaffanneqarnissaannut periarfissat misissoqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput. (Apeq. 6.26). Akiliilluni piniarnermut tunngasut misisuiffigineqarnissaat siunertaralugu suleqatigiissitamik pilersitsisoqarsimasoq Aalisarnermut Naalakkersuisut paasissutissiisutigaa. 2011-mi ukiakkut nalunaarusiaq piariissasoq naatsorsuutigineqarpoq. Takornariaqarnermullu tunngasumi akitsuutinik allannguinerit piffissami qanittumi atuutilersinneqartariaqanngillat, tassami angalanernik aqqissuussisartut 2012-imut nittarsaassinerat aallartisarneqareemat. Suliaq pillugu 2012-ip ingerlanerani Naalakkersuisut tigussaasumik oqariartuuteqarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

2.3. Suliassaqarfik 30 – Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq

Suliassaqarfimmi tassani Naalakkersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisumik ataatsimiititaliaq apersuivoq. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisumik apersuinissaanut aggeqqusissut aamma apersorneqarnissaminut Naalakkersuisup allakkiaa ilanngussartaalu isumaliutissiisummut ilanngusaaq E-tut ilanngunneqarput.

Konto pingarneq 30.01.12 Danmarkimi eqqartuunneqarsimasunik oqaloqatiginnittartoqarneq
Oqaloqatiginnittartut ilaasa taakku atugaasa pitsanngorsarneqarnissaat siunertaralugu danskit oqartussaasunik Naalakkersuisut oqaloqatiginninnissaat pisariaqartinneqartoq Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamit tikkuarneqarpoq. (Tak. ilanngusaaq C aamma M).

Nalunaarusiassatut missingiusiamik oqaloqatiginnittartut akissarsiaasa qaffanneqarnerannik kinguneqartussamik Inatsisunik Atortitsinermik Ministereqarfik suliaqartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanut 7.2a-mut akissutiminni Naalakkersuisup paasissutissiisutigaa. Taamaallilluni Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap kissaataa malinneqarsorinarpoq. Oqaloqatiginnittartunullu akissarsianik pinerluuteqarsimasunik isumaginnittoqarfimmit akilerneqartartunik qaffaaneq kontomi pingarnermi uani aningaasaliissutit qaffanneqarnissaannik pisariaqartitsinermik malitseqassaaq, tassa oqaloqatiginnittartut Kalaallit Nunannit akilerneqartartut taakku amerlaqataannik qaffaavigineqartariaqartut isumaqartoqarpat. Suliassaqarfimmut aningaasaliissutit amerlineqanngippata aningaasat pisariaqartut atugassarititaareersut iluini Naalakkersuisoqarfimmit pissarsiariniarneqartariaqassapput.

Konto pingarneq 30.10.34 Meeqqanut akilersuutit meeravissiartaarnerlu kiisalu meeqqanut inuusuttunullu illersuisoqarneq

Meeqqanut kalaallinut Danmarkimi najugaqartunut aammalu meeqqanut danskinut Kalaallit Nunaanni najugaqartunut akilersuutit pillugit danskit kalaallillu oqartussaasuisa akornanni suleqatigiinneq pissusissaatut aammalu suliassanik suliarinnittarnermi maleruagassat nalinginnaasut

malillugit ingerlanersoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqquutigaa. Suliassanik taakkuninnga aqutsineq naammaginarthoq aammalu minnerunngitsunik Danmarkimi akilersuutunik pisartagaqartut eqqarsaatigalugit pissutsinik naammaginngitsunik ilisimasaqartoqanngitsoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa (Apeq. 7.3c). Tamanna akilersuuteqartut pisartagaqartullu eqqarsaatigalugit nuannaarutissaavoq, tassa akilersuutunik akiliisartut pisartagaqartullu aaqqissuussinerup aqutsivigineqarnera pillugu naammagittaalliuuteqarnissamut tunngavissaqannginnerat taamaalilluni ataatsimiititaliamit ilimagineqarmat.

Konto pingaarneq 30.13.41 Innarluutilinnut angerlarsimaffiit

Innarluutillit pillugit peqqussutip kingullermik nutarterneqarnera tunngavigalugu aningaasaliinermi tunngavigineqartut, peqqussummut sanilliullugu erseqqissutut ataatsimiititaliamit isigineqanngitsut, paasinarsisinneqarnissaannik kissaateqarneq Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut oqaatigaa (Tak. ilanngussaq C aamma M). Piffissaq pissutigalugu siunnersuutip matuma aappassaaneerneqarnissaa sioqqullugu tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ingerlanneqarsinnaasimanngilaq, pissutsilli allassimasut aappassaaneerinissamut akissuteqaammi imaluunniit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut immikkut allagaqarnikkut nassuiaatigeqqullugit Naalakkersuisut matumuuna **kaammattorneqarput**. Pisariaqarnera malillugu ataatsimiititaliap suliaq ilassutitut isumaliutissiissummini tikikkumaarpaa.

Konto pingaarneq 30.19.10 NCB-mut akitsuutitut akiliutit

Konto pingaarneq una pillugu ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquaqarpoq aammalu Naalakkersuisunik apersuinermit itisilerutaasunik paasissutissinneqarluni (Apeq. 7.8a-c kiisalu apersuinermit apeq. 2). Aaqqissuussineq matumani pineqartoq ajornartorsiutitaqanngitsutut aammalu aningaasaliissutigineqartut pisariaqarneratigut annertussusilimmik eqqumiitsuliortunut iluaqutissiissutigineqartartut Naalakkersuisumit isigineqartoq ersarissunik paasinarpoq. Naalakkersuisulli nassuerutigaa eqqumiitsuliortunut ajoqutaasunik aningaasat ataasarluni atornerlunneqarsimasut. Tamanna iluarsineqarsimavoq, taamaakkaluatorli aningaasat eqqumiitsuliortunut pisuni tamani iluaqutissanngortinneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu suliassaqaarfimmut aningaasaliussat sukateriffigineqarnissaat pisariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Suliamik tamatuminnga aallartitseqqullugit Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**.

Konto pigaarneq 30.19.11 Nunatta Atuagaateqarfia

Apeqquut 7.9-mut akissummi allassimavoq atorfiit sisamat Nunatta Atuagaateqarfianit Ilimmarfimmu nuunneqarsimasut, akissarsianulli aningaasartuutit Nunatta Atuagaateqarfianit suli akilerneqartartut, taamaattumillu sulisunut kisitsisit eqqunngillat. Tamanna iluarsineqartariaqarpoq, tamanna allannguutissatut siunnersuutikkut pisinnaavoq, tassami missingersuutit immikkoortiternerit suliassamilu kisitsisit imminnut naapertuuttussaapput.

Konto pingaarneq 30.12.12 Nunatta Katersugaasivia, NKA

Immikkoortoqarfiup aatsitassarsiornermut tunngasuni suliassaasa annertoorujussuuartut isikkoqarnerat eqqarsaatigalugu suliassaqaarfik matumani pineqartoq minnaarlugu aningaasaliiffigineqarsimannginnersoq apersorneqarnermini itisiliiffigeqqullugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisoq qinnuigaa.

Suliassat aatsitassarsioqatigiiffinnut tunngasut aatsitassasioqatigiinnit nammineq aningaasalersorneqartussaasut, taamaattumillu NKA minnaarlugu

anigaasalersorneqarsimanngitsutut nalilerneqartoq, taamaattumillu suliassaqaarfimmut nuussinissaq Naalakkersuisumit pisariaqartinneqanngitsoq apersorneqarnermini Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa. (Apersunermini apeq. 3).

Konto pingaarneq 30.19.13 Timersornermut tapiissutit

Ilaasortat amerlassusiinik Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiiffiit Kattuffiannit (GIF) nalunaarutigineqartunik tigulaarinikkut misissuinissat siorna neriorsuutigineqartut ingerlanneqarsimanersut paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisoq Anigaasaqaarnermut Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq. GIF pasinarsarniarlugu taama aperisoqanngilaq, ilaasortalli amerlassusiisa uppernassuseqarnissaat siunertamut tassunga anigaasanik immikkoortitsinissamik Inatsisartut aalajangernerannut tunngavittut pingaartutut isigineqartariaqarmat. Timersoqatigiiffiit ataasiakkaat kattuffiisa nalunaaruteqarnermini ilaasortat amerlassusiattut nalunaarutigisaasa GIF-ip ilaasortat amerlassusiinik nalunaarutaannut sanilliussinikkut GIF-imi ilaasortat amerlassusiat misissorneqartarpoq. Nalunaarutaasartut pitsaassusiannik ineriartortitsinissaq anguniarneqartoq Naalakkersuisup ilanngullugu paasissutissiissutigaa.

Kiisalu angusassat pillugit 2011-imut GIF-imut isumaqatigiissut atsiorneqartussanngorlugu ulloq 13. april 2011-mi nassiunneqartoq aammalu isumaqatigiissummi tapiissutinik tunniussivissat eqqortinneqartut Naalakkersuisumik apersuinermini paasissutissiissutigineqarpoq. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq 2011-mi angusassat pillugit isumaqatigiissummi qupperneq 3-mi ima allassimammat "...tapiissutit pingasunut avillugit januarip aallartinnerani, 1. juli aamma 1. oktobari 2011-mi tunniunneqassapput.". Taamaattumillu akissut ima paasineqartariaqarpoq angusassat pillugit isumaqatigiissut kingumut atuuttussanngorlugu atsiorneqarsimasoq, taamaalillunilu angusassat pillugit isumaqatigiissut akornuserneqarluni. Tamatutaaq tapiissutit pingajorarterutaat isumaqatigiissummik suli atsiuisoqanngitsoq tunniunneqarsimasutut isigineqartariaqarput. Tamanna anigaasanut inatsimmi anigaasaliinermut tunngavigineqartunut naapertuutinnigilaq. Taama periuseqarneq 2012-imi uteqqinneqartariaqanngilaq. Ataatsimiititaliap upperalugulu naatsorsuutigaa allattoqarfimmi piffissaagallartillugu peqqissaartumik sulinissaa Naalakkersuisup qulakkiissagaa, taamaaliornikkut 2012-imut angusassat pillugit GIF-imut isumaqatigiissut tapiissutinik tunniussinissaq sioqqullugu inaarlugu isumaqatigiinniutigineqarlunilu atsiorneqassalluni.

Kiisalu timersoqatigiit kattuffiini marlunni pissusissamisoortoqannginera GIF isumasioqatigalugu malitseqartitsiviusimasut ataatsimiititaliap paasivaa. Sulineq taanna suli ingerlanneqarpoq. Naammassisassat pillugit isumaqatigiissut nalunaaruteqartussaanerlu taamaalillutik siunertatik malillugit sunniuteqarsimasut Naalakkersuisup ataatsimiititaliap iluarisimaagaanik paasissutissiissutigaa, tamannalu ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq. (Apeq. 7.11b).

Konto pingaarneq 30.19.15 Kultureqarnermut tunngassuteqartunut isumaqatigiissutitigut pisussaafigalugit tapiissutit

Kalaallit Nunaata Canadallu akornanni kulturikkut suleqatigiinnerit pitsaasumik aammalu anigaasaliissutitigut atugassarititaasut iluini ingerlanneqartut ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Suliassaqaarfimmi suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutaajunnartut nutaat nassatarisaannik anigaasalersuutissatut pisariaqartinneqarunnartut anigaasaliissutaareersut iluini ingerlanneqarsinnaasut apersorneqarnermini Naalakkersuisup ilassutigaa. Tamanna ataatsimut isigalugu naammaginnartinneqarpoq. Suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutaajumaartup taassuma suliamut tunngasumik imarisassaanut sinaakkutissat pilersinniarlugit sulinermini Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliap peqataanissaa

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq, taakkumi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap suliassaasa avataaniimmata.

Konto pingaarneq 30.19.17 Kalaallit Nunaata Radiua - KNR

Pisariillisaanissanik siunnersuusiornissaq siunertaralugu suliffeqarfiup siunnersuisarfimmit arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumit tusagassiorfinnik taamatullu pisariillisaanernik ilisimasalimmut misissorneqarnissaa iluaqutissarsiviusinnaanersoq ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarsimavoq. Nutarterinerit ingerlasut piviusunngortinneqarnissaannut KNR eqqissilluni sulitinneqarallassasoq Naalakkersuisut kaammattuutigaat.

Taama oqareerluni ataatsimiititaliap soorunami akuersaarpaa KNR-imit pitsaassutsit tunniunneqartut aallakaatitarineqartullu pitsanngorsarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat ullumikkut siunissamilu akisussaaqataammata, taamaapporlu aallakaatitarineqartussatut naatsorsuutigineqartut pillugit aalajangersimakanersorujussuarmik sinaakkuteqartumik innuttaasunik sullissinissamut ukiut arlallit ingerlaneranni akuttunngitsumik isumaqatigiissuteqartarsimammat. Tamatuma saniatigut illutat atortorissaarutillu pitsaanngitsut ataatsimiititaliap ilisimavaa, tamannalu ukiuni aggersuni aningaasaliissuteqarnissamik pisariaqartitsinerup annertuseriarnera kingunerisinnaavaa. Aappassaaneerinissamut akissuteqaamminni apeqqut taanna isummerfigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput..

Paasissutissanik amerlanerusunik pissarsinissaq siunertaralugu Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermit, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliap peqatigalugu ataatsimiititaliamut ilaasortat arlallit KNR-imut 1. november takuniaapput. Tamanna pillugu paasissutissat pisariaqarnera naapertorlugu ataatsimiititaliap ilassutitut isumaliutissiissutaani ilanngunneqarumaarput.

Suliaq isummerfigeqqullugu Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermit, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliap Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kaammattorneqarpoq.

Konto pingaarneq 30.19.20 Arctic Winter Games (AWG)

AWG pillugu Kommuneqarfik Sermersuumut tunngatillugu aningaasatigut pisussaaffittut Naalakkersuisup tigusaip pillugit erseqqinnerusumik paasissutissinneqarnissaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisumut qinnutigaa.

Naalakkersuisup apersorneqarnermini paasissutissiissutigaa AWG-ip 2016-imi ingerlanneqarneranut aningaasartuutit affaat Naalakkersuisunit akilerneqassasut, sikumili unammivissamut 28 aamma 42 mio. kr.-it akornanni akeqartussamut aningaasaleeqataasoqassanngitsoq.

Aaqqissuussinermit tunngasumik pituttuisumik isumaqatigiissusiornissamut oqaasertaliussakkut maanna piginnaatitsissuteqartoqanngimmat oqaatigineqassaaq. Oqaasertaliussaq taamaattoq aningaasanut inatsiliassami aggersumi ilanngunneqarumaartoq ataatsimiititaliap ilimagaa, tamatumalu kingorna taamanikkussamut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasumit isummerfigineqarsinnaassaaq. Taaneqartutulli akeqartumik sikumi unammiviliornissamut Nunatta Karsiata aningaasaqarnikkut maannatut inissisimanerani Nunatta Karsianit tapiissuteqartoqarsinnaannginneranik Naalakkersuisup isumaa maanna pilersaarusernerup aallartilaarnerani ataatsimiititaliamit taparserneqarpoq.

Kiisalu ilaatigut aaqqissuussinnermut aningaasartuutissat killilersimaarniarlugit aningaasaliisartut peqataasullu namminersortut qanimut suleqatigalugit aaqqissuussinerup ingerlanniarneqarnera aalajangiusimanearqortoq Naalakkersuisoq akissuteqaammini allappoq. Aamma tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tapersorsorneqarsinnaavoq.

Konto pingaarneq 30.19.23 Eqqissisimatitassanut tunngasut

Aatsitassarsiornermut tunngasuni maanna ingerlatat taamatullu illuutit allannguutsaaliugassat qulakkeerneqarnissaannik pisariaqartitsineq eqqarsaatigalugit suliassaqaarfimmut aningaasaliisutit piviusorsioruunersut paasissutissiissutigeqqullugu ataatsimiititaliamit Naalakkersuisoq qinnuigineqarpoq. Suliassaqaarfiup iluani ingerlatanut aningaasanik pisariaqartitsineq annertusiartortoq aammalu suliassat kulturikkut eriajisassat pillugit inatsisikkut isumagisassanngortinneqartut matumanilu aningaasaliisutit ullumikkut 1,2 mio. kr.-iusut imminnut naapertuutinningsut NKA-p 2007-imi nalileraa (Apeq. 7.14a) Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa. Apersorneqarlunili Naalakkersuisup ilassutigaa siunertamut aningaasanik nuussinissaq pisariaqartutut isigineqanngitsoq, taamaattorli ajornartorsiut eqqumaffigineqartoq (Apersuinermi apeq. 7).

Konto pingaarneq 30.21.01 Kulturimut tapiissutit allat

Maanna tapiissuteqariaatsimit aalajangersimanerusumik tapiiffigineqartalernissaq EPI-p kissaatigisimavaa, tassa EPI ukiumut ataatsimut tapiiffigineqartarmat. Sunngiffimmi sammisassaqaartitsinermut tunngasuni inatsisunik nutarterinissaq kommunit suleqatigalugit sulissutigineqartoq apersorneqarluni Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa. Suliaq taanna ingerlanneqareerpat EPI-lu aaqqissuussinnermik pisortanit tapiissutinik uppersussusilimmik aqqustiviusinnaasumik pilersitsereerpat EPI-p piffissamut sivisunerusumut tapiiffigineqarsinnaalerluni aningaasanut inatsimmi inissisimatinneqalernissaa Naalakkersuisup akornutissaqarsorinngilaa (Apeq. 7.16 kiisalu apersuinermi apeq. 9). Taamaattumik inatsimik nutarterinissaq taanna utaqqineqarpoq.

Konto pingaarneq 30.21.03 Nunatta Isiginnaartitsisarfia

Naak atorfik inissartaqanngitsumik inuttassarsiorneqarsimagaluartoq isiginnaartitsisarfimmu pisortatut atorfiup piginnaaneqarluartumik inuttalernissaa iluatsissimasoq Naalakkersuisup apersorneqarluni paasissutissiissutigaa. Taamaalillunilu isiginnaartitsisarfimmi atorfik inissartalik ataasiinnaq atorfinnut inissartalinnut atorfinitsitseqqusiunnaarnermik pissuteqartumik maanna inuttalernerqarsimangilaq. Taamaalillunilu atorfinitsitseqqusiunnaarneq isiginnaartitsisarfiup ingerlatsineranut annertuumik killilersuutaanngitsutut isikkoqarpoq, tamannalu ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq.

2.4. Suliassaqaarfik 34 Peqqissutsimut Naalakkersuisoq

Suliassaqaarfimmi tassani Naalakkersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Peqqissutsimut Naalakkersuisumik ataatsimiititaliaq apersuivoq. Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisumik apersuinissaanut aggeqqusissut aamma apersorneqarnissaminut Naalakkersuisup allakkiaa ilanngussartaalu isumaliutissiissummut ilanngussaq F-itut ilanngunneqarput.

Peqqinnissaqarfiup ataatsimut isigalugu aningaasaqarnikkut inissisimanagera

5 mio. kr.-inik, aningaasaliissutit 100 procenterluinnarmik atornerqarnerannik naleqartumik atuinikinnerussuteqarluni Peqqinnissaqarfiup naatsorsuutit ukiuat 2010 qaangerpaa. Tamanna ilaatigut utaaqisut immikkut ittumik ikilisarnerqarnissaannut ukiup ingerlanerani ilassutitut aningaasaliissutit aqutigalugit suliassaqaarfimmut 47,1 mio. kr.-inik aningaasaleeqqittoqarnera aallaavigalugu isigineqassaaq. Ukiup ingerlanerani ilassutitut aningaasaliissutit aqutigalugit suliassaqaarfik 2009-mi 47,4 mio. kr.-inik aningaasaliiffigineqarpoq, tassa aningaasat amerlaqatigilluinnangajaat. Taamaalillunilu ukiup ingerlanerani ilassutitut aningaasaliissuteqarnikkut Peqqinnissaqarfiup annertuumik aningaasalersorneqartarnera ukiuni kingullerni erseqqissumik ileqquliunneqarsimasoq oqaatigineqartariaqarpoq. Ileqquliussaq taanna 2011-mi ingerlateqqinneqarsimavoq, tassa ulloq manna tikillugu ilassutitut aningaasaliissuteqarnikkut Peqqinnissaqarfik katillugit 27 mio. kr.-inik aningaasaliiffigineqarpoqissimalluni.¹ Taamatut ingerlasoqarnera attanneqarsinnaangilaq, taamaattumillu Peqqinnissaqarfimmut anguniakkat nunattalu aningaasaqarnikkut pisinnaasaasa imminnut naapertuuttunngortinneqarnissaat pisariaqarpoq.

Taamatut anguniagaqarnermi pingaarutilik tassaavoq Peqqinnissaqarfiup aqqissuussaananeramik aningaasaqarneranillu misissueqqissaarneq Deloittemit april 2010-mi tamanut saqqummiunneqartoq. Ilaatigut 70 mio. kr.-inik naleqartumik pisariillisaataasinnaasut nalunaarusiakkut suussusersineqarput. Pisariillisaaneq taanna sipaaruteqarnikkut takussutissinneqassasoq naatsorsuutigineqarunanngilaq, suliassaqaarfiulli iluani nalinginnaasumik inuiaqatigiillu katitigaanerannik pissuteqartumik aningaasartuutit amerliartuinnarnissaannik killiliinikkut pisussatut naatsorsuutigineqarnerulluni.²

Suliassat annertussusiannut aallaavik 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi aningaasaliissutinut naleqqussarneqarsimasoq apersorneqarnermini Naalackersuisup uppersarsarpaa. Inuiaqatigiit katitigaaneranni ineriartorerup nassatarisaanik suliassaqaarfik aningaasaliissuteqarfigineqarsimammat peqqinnissaqarfimmi ingerlatat 2012-imi aningaasaliissutit iluanni ingerlanneqarsinnaasutut Naalackersuisumit ilimagineqarput. Tamanna naamagisimaarnartutut pisariaqartutullu isigineqartariaqarpoq.

Suliassaqaarfimmi aningaasaqarnermik aqutsinissami pingaarutilik alla tassaavoq sipaarutissat ingerlatassallu pillugit allattorsimaffik Peqqinnissaqarfiup 2011-mi ukiakkut Naalackersuisunut akuersissutigitiitaa. Tassannga takuneqarsinnaavoq 2012-imi aningaasaliissuteqarnissamik pisariaqartitsinerup katillugit 23,5 mio. kr.-inik aammalu 2013-2015-imi ukiut tamaasa 25,5 mio. kr.-inut qaffariartussamik ikileriaateqarneranik nassataqartussamik 2012-imi aningaasanut inatsimmi taamatullu ukiuni missingersuusiortfinni sipaarutissat naleqqussaananerillu arlallit ingerlanneqassasut. Sipaarutissanut taakkununga ilaatigut ilaapput pigaartuunerit pisariaqanngitsut ikilinerisigut akissarsianut aningaasartuutit ikilineri, ikiorsiissutit tunniunneqartartut killilersorneri, nakorsaait akeqanngitsumik tunniunneqartartut ikilineri (niuertarfinni pisarineqarsinnaasut) kiisalu

¹ Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aningaasaliissuteqarnissamik suliai 11-525, 11-546, 11-552 aamma 11-553 innersuussutigineqarput.

² Apersorneqarnermini Naalackersuisoq ima aamma paasissutissiivoq: "Pisariillisaanissamik siunnersuutit ilaat Deloittep nalunaarusiamini taasai suliffimmi pissutsit allannngortinneqarneranik kinguneqassapput, taamaammallu taakku ... imaaliallaannarlugit atortussannngortinneqarsinnaannginnerat kinguneraa. Avataanit suleqatinut isumaqatigiissutit nutaamik isumaqatigiissutigineqarsinnaaneri pisariillisaassutissatut nutaatut nassaarineqarput." (Apersuinerimi apeq. 1a).

napparsimasunik nunatsinneersunik suliarinnittarneq pillugu Rigshospitalimik isumaqatigiissutit nutarternera.

Kiisalu Norge Islandilu aqutugalugit nakorsaatinik akikinnernik pisinissamut periarfissanik maanna misissueqqissaarnerup pitsaasumik angusaqarfiunissaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isumalluarfigineqarpoq. Misissueqqissaarnerup inerneranik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut taamatullu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamut ilisimatitsissuteqarnissamik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput** (Apeq. 8.12c).

Peqqinnissaqarfimmi utaqqisut allattorsimaffii

Peqqinnissaqarfimmi utaqqisut allattorsimaffii pillugit takussutissiaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq. Naalakkersuisut takussutissiaq matuma kingulianiittoq nassiuppaat:

Speciale	August 2008		September 2009		September 2010		September 2011	
	Heraf Antal under 15 patienter år		Heraf Antal under 15 patienter år		Heraf Antal under 15 patienter år		Heraf Antal under 15 patienter år	
Udskiftning af knæ & hofted	205	0	320	0	322	0	309	0
Øvrig ortopædkirurgi	300	9	188	3	197	6	169	2
Parenkymkirurgi	250	4	396	12	377	7	393	8
Plastikkirurgi	80	0	34	2	28	1	21	2
Gynækologi	*	*	158	0	137	0	120	0
Øjenlidelser	499	8	533	1	532	1	565	20
Øre-, næse og halslidelser	830	31	602	97	548	96	404	109
I alt	2.164	52	2.231	115	2.141	111	1.981	141

Malugiuq: Napparsimasut isimikkut siutimikkulluunniit nappaatillit amerlanertigut illugiisillugit pilanneqartarmata (2 op.)

Takussutissiami takuneqarsinnaasutut napparsimasut utaqqisunut nalunaarsuiffimmiittut tamakkiisumik amerlassusiat ukiuni kingullerni pingasuni allanngorani taamaaginnarsimavoq. Taamatulli naliliinerimi ilanngunneqassaaq piffissami tassani utaqqisunik ikilisaaniarluni iliuutsit arlallit ingerlanneqarsimanerat. Iliuutsit taakku ingerlanneqarsimanngikkaluarpata utaqqisutut allatsissimasut amerliartorsimassagaluartut ilimagineqartariaqarpoq. Tamanna Naalakkersuisup eqqornerarpaa, tassa 2010-mi ukiakkut utaqqisunik ikilisaanerit utaqqisunut nalunaarsorsimaffinni toqqaannartumik takuneqarsinnaannginnerat paasissutissiissutigineqarmat, tassa utaqqisunik ikilisaaneq utaqqisut nutaanik ilanerannik taarserneqarmat. Tamanna ajornartorsiutissartaqarpoq, taamaalillunimi ersersinneqarpoq ilassutitut aningaasaliissuteqarsimaneq immikkullu suliniuteqarsimaneq taamaallaat aqutugalugit utaqqisutut allatsissimasut amerliartunnginnissaat aalajangiusimaneqarsinnaasimasoq. Allatut oqaatigalugu utaqqisut ikilineqassappata suliarineqartartut nalinginnaasumik malunnaatilimmillu amerlineqartariaqarput. (Apeq. 8.1c).

Peqqinnissaqarfimmi *utaqqisarnerup sivilissusis* takussutissiami paasissutissiissutigineqanngilaq. Utaqqisutut allatsissimasut ikiliartunngippata utaqqisut allattorsimaffiat aatsaat ajornartorsiutaalersutut oqaatigineqarsinnaavoq. Pissutsilli nalinginnaasut aallaavigalugit piffissaq utaqqiffiusartoq sivikilliarunngitsoq qularutiginagu inerniliunneqarsinnaasorinarpoq, illuatungaattigulli aamma sivitsoriartorsorinarani

Utaqqisunik ikilisaaqinnissamut ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik Naalakkersuisut 2011-mi ukiakkut qinnuteqaammik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut nassiussippat. Uuliasiornermit aatsitassarsiornermillu akileraarutinit immikkut ittumik isertitaqarnerussutit qinnuteqaat

tungaveqarpoq. Tamanna tungavigalugu utaqqisutut allatsissimasut ilaat Peqqinnissaqarfiup nalinginnaasumik pilattaaneri aqutugalugit nakorsaqaernerup tungaanit isigalugu piffissami qanikannersumi suliarineqarsinnaangitsut nunani allani napparsimmaviit pilattaajartortullu atornerisigut immikkut ittumik suliniuteqarnikkut tamakkerlugit suliarineqassagaluarpata tamanna qanoq akeqassanersoq misissussallugu Aningaasaqaarnermut Ataatsimiititaliamit tungavissaqaarsorineqarpoq (Apersuinermi apeq. 2a). Apersorneqaarnermini Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa taama suliniuteqarneq ukiup ataatsip ingerlanerani ingerlanneqassappat tamatumunnga aningaasartuut 70 mio. kr.-it missaanni sinnerlugilluunniit annertussuseqassasoq. Tamatuma saniatigut angalanissanik inniminniinernik il.il. ajornartorsiutit ilanngunneqassapput, tassa suliaritinnerit annertuutigut nunani allani ingerlanneqartussaassammata.

Naalakkersuisup ilassutitut paasissutissiissutigaa; ”*Peqqinnissaqarfiup Qullersaqarfiata isumaa naapertorlugu AIS1012-imi ukiunilu missingersuusiortiusuni ukiumut 12 mio. kr-it aningaasaliissutissatut immikkoortinneqartut kiisalu 2011-mi ilassutitut 11,6 mio. kr-it aningaasaliissutigineqartut utaqqisutut allatsissimasut piffissamik akuersaarneqarsinnaasumik, ilimagisatut ukiunik marlunnit pingasunut appartinneqarsinnaanissaannut naammassangatinneqarput.*”

Taamatut isumaqarneq eqqortoq paasinarsiumaartoq Aningaasaqaarnermut Ataatsimiititaliamit neriuutigineqarpoq. Naalakkersuisup oqaasia 2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut ataatillugu Aningaasaqaarnermut Ataatsimiititaliamit naliliiffigineqaqqikkumaarpoq.

Peqqinnissaqarfimmi taartaasartunik atuinermi aningaasartuutit

Dronning Ingridip Napparsimmavissuani sinerissamilu napparsimmavinni taartaasartunik atuinermi aningaasartuutit killiffiannik paasitinneqarnissaq Aningaasaqaarnermut Ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq.

Takussutissiaq matuma kingulianiittoq Naalakkersuisunit nassiunneqarpoq:

DIH 1000 kr.-inut	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 aggustimi piviusunngus saaq	2011 ukiumut aningaasartuutis satut ilimagisat
Nakorsat	2.278	2.452	2.339	9.249	6.359	1.886	211	500
Paaqqinnittut	15.325	17.650	27.107	37.627	24.053	11.274	4.043	7.000
Sulisut allat	330	118	272	701	620	241	239	400
Katillugit	17.933	20.221	29.718	47.577	31.032	13.401	4.493	7.900

SINERISSAMI 1000 kr.-inut	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 aggustimi piviusunn gussaaq	2011 ukiumut aningaasartuutissa tut ilimagisat
Nakorsat	2.904	6.930	8.790	12.740	10.511	10.059	10.384	15.000
Paaqqinnittut	4.418	7.411	4.107	10.209	5.021	1.667	528	1.000
Sulisut allat		140			160	625		
Katillugit	7.322	14.481	12.897	22.949	15.692	12.351	10.912	16.000

Takussutissiani takuneqarsinnaasutut taartaasartoqarfinnut aningaasartuutit 2008-mi qaffariapiloorsimapput. Tamatuma kingorna 2010-mi - minnerunngitsumik Dronning Ingridip Napparsimmavissuani – annertuumik ikileriarsimapput, tamannalu 2011-mi ingerlaqqissimavoq.

Sinerissamili nakorsanut taartaasunut aningaasartuutit 2011-mit amerliartoqqilersimapput, tamannalu isumakulunnarpoq.

Taamaattumillu aningaasartuutit taakku ikilisarniarlugit suliniarnerup ingerlaannarnissaa pisariaqarpoq. Tamanna pitsaanerpaamik qularnanngitsumillu akikinnerpaamik pisinnaavoq aalajangersimasumik sulisorisat amerlinerisigut, taamaattumillu tamanna salliutinneqartuartaqarpoq.

Tamatuma peqatigisaanik nassuerutigineqartariaqarpoq nakorsanik sulisussarsiniartarnermik ajornartorsiutit ukiut qulit sinnerlugit atuussimammata. Ukiut taakku ingerlaneranni nakorsanik sulisussarsiniartarnermi suliniutit ingerlaavartumik pitsanngorsarniarneqarsimapput. Suliniutit taakku ingerlaavartumik iluaqutaasarsimapput, taamaattorli ajornartorsiummik aaqqiissutaasimanatik. Ajornartorsiummi aaqqiissuusaanermut tunngasoq tunuaniittoq tassaagami nakorsanik Danmarkimeersunik aammalu annikinnerusumik nunani avannarlerneersunik sulisussarsiniarnissamik pinngitsuuisinnaannginnerput, piffinnilu taakkunani nakorsat annertuumik amigaatigineqarput aammalu immikkut ilisimasalititut ilinniartarlutik, nunatsinnili Peqqinnissaqarfimmit pisariaqartinneqartut tassaallutik nakorsat assigiinngitsunik suliaqarsinnaasut.³ Ajornartorsiummut tassunga aaqqiissutaasinnaasutuut ukiuni arlalinni nalinginnaasumik akuerisaasoq tassaavoq nakorsanik Skandinaviap avataanut sulisussarsiniarnissaq, taamatulli suliniuteqarnerugaluit oqalutsinik nakorsaatitut tunngasunik kalaallisut tuluttullu oqariartaatsinik ilisimasalinnik amigaateqarnermik pinerit tamaasa unittoortinneqartarput. Ajornartorsiut taanna aaqqissagutsigu Peqqinnissaqarfimmit taamatullu ilinniartitaanikkut peqataaffigineqartumik oqalutsinik ilinniartitsinissamik aallartitsinissaq pisariaqarpoq. Taamatuttaaq isumaqatigiissutinik naleqqussaaniissaq pisariaqassaaq, taamaaliornikkut oqalutsinik taamaattunik ilinniartitsinerup siuarsarneqarnissaanut akissarsianik pilerinartunik neqerooruteqartoqarsinnaaqqullugu.

Suliniutit taamaattut siuarsarneqarnissaaat kissaatigineqanngippat aqcutissat marluinnaapput: Nakorsanut peqqissaasunullu akissarsiat anneertoorujussuarmik qaffannerat, taamaaliornikkut taakku Skandinaviami minnerunngitsumillu Norgep avannaani akissarsiaritinneqartunit malunnaatilimmik qaffasinnerussallutik imaluunniit Peqqinnissaqarfimmi sulisunik amigaateqartuarnissaq taartaasartunut aningaasartutit qaffasinnerannik nassataqartoq.

Isumaliutit siuliani allassimasut malitseqartinneqarnissaat siunertaralugu Inatsisartut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaata taamatullu Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliap suliamut ilanngunnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqarpoq**. Ataatsimiititaliap kingullertut taaneqartup tamatumunnga peqatigitillugu isumaliutigilluarsinnaavaa peqqinnissamat tunngasumik ilinniartitaanerit nunatsinni peqqinnissaqarfimmi immikkut pisariaqartitsinermut matussusinersut, tassungalu ilanngullugu isumaliutigalugu peqqinnissakkut sivikinnerusumik ilinniartitaanermik nutaamik pilersitsineq iluaqutissartaqarnersoq.

Meeqqanik inuusuttunillu tarnikkut nappaateqartunik katsorsaaneq

Tarnikkut nappaatit pillugit nassuiaammik kaammattuutit piviusunngortinneqarneranni killiffik pillugu nassuiaammik UPA 12-imi saqqummiussisoqassasoq neriorsuutigineqarpoq. Tamanna

³ Tamatuma nassataraa nakorsanik utoqqarnik ukiumi ataatsimi marlunniluunniit nunatsinniinnermikkut sulinerminnik naggasiinissamik soqutiginnittunik minnerunngitsumik sinerissami napparsimmavinni pinngitsuuisinnaannginnerput.

tunnngavigalugu meeqqanut inuusuttunullu assersuutigalugu ADHD-mik nappaateqartutut paasineqartunut suliniutit pillugit ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq. Taakkununga atasumik katsorsaannermut aningaasartuutit ukiuni aggersuni amerleriarnissaat naatsorsuutigineqartariaqartoq Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa. Tamanna aamma atuuppoq tarnikkut nappaateqartunut atatillugu isumagininnermut tunngasuni kommuninilu sullississutinut. Naatsorsuinerilli ingerlanneqarsimangillat, tamannalu suliassaqarfimmi aningaasartuutit qaffariarsimanginnerannut takussutissaasoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ilimagaa. Suliamik taassuminnga malinnaaqqullugu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarpoq**. (Apeq. 8.5)

Konto pingaarneq 34.11.03 Dronning Ingridip Napparsimmavissua

Dronning Ingridip Napparsimmavissuani uninngasut amerlassusiat pillugu takussutissiaq ataatsimiititaliamit tiguneqarpoq (Apersuinermi apeq. 5):

Immikkoortoq	Innangasukinner-paaffia	Innangasoqarner-paaffia	Agguaqatigiis-sitsineq
K1-Naggussanik pilattaavik	70%	91%	87%
K2-inuup iluani pi-sattanik pilattaavik	91%	106% **	97%
K3-Arnat nappaa-taat	71%	110% *	94%
Nakorsaasersuiffik	94%	103%**	98%
Hotel Nuuk	52%	78%	64%
Napparsimasut najugaat DIN	59%	82%	69%

“Belægningsprocenter ved offentlige sygehuse 1999-2009” (pisortat napparsimmaviini uninngasut procentinngorlugu) pillugu danskit peqqinnissakkut aqutsisoqarfiat siorna nalunaarummik saqqummiussivoq.⁴ Ilaatigut nalunaarummi tabel 2-mi takuneqarsinnaavoq danskit napparsimmavianni pilattartittussatut agguaqatigiissillugu uninngasut piffissap taaneqartup ingerlanerani 81 aamma 84 procentit akornanniissimasut. Takuneqarsinnaasutut Dronning Ingridip Napparsimmavissuani pilattartittunut immikkoortortani tamani uninngasut procentii qaffasinnerungaatsiannikkunik qaffasinnerujussuupput. Nakorsaasersuineriinnermut Dronning Ingridip Napparsimmavissuani immikkoortumi uninngasut procentii danskit agguaqatigiissillugu kisitsisaannit 93-95 procentit missaanniittunit annertunerulaarput.

Uninngasut procentiisa taama annertutiginerat isumakulunnarpoq. Ilaatigut isumaliutigineqartariaqarpoq napparsimmaviup inissaatai ullumikkut napparsimasut amerlassusiannut naammannersut. Ilaatigullu isumaliutigineqartariaqarluni Naalakkersuisut anguniagaattut utaqqisunik ikilisaanissamat atatillugu passussinerit amerlineqarnissaannut napparsimmavik naleqqunnersoq. Ajornartorsiutit taakku soorunami killilersimaarneqarsinnaapput

⁴ http://www.sst.dk/~media/Indberetning%20og%20statistik/Landspatientregisteret/Belaegningsprocenter/2010-12-20_Belaegning99-09.ashx

utaqqisunik ikilisaaneq sinerissami napparsimmavinni, soorlu Ilulissat napparsimmavianni ingerlanneqarsinnaappat.

Konto pingaarneq 34.11.04 Kalaallit peqqissartut angerlarsimaffiat

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap inassuteqarneratigut kalaallit peqqissartut angerlarsimaffianni 2012-imi kalaaliminernik nerisaqartitsinissamut 400.000 kr.-it immikkut atugassiissutigineqarnissaat Inatsisartunit UKA 11-mi akuersissutigineqarpoq. Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ajoriffissaqartinneqanngilaq, taamaattumillu allannguutissatut siunnersuut tassunga tunngasoq (Nr. 72) akuersissutigineqartussatut inassutigineqarpoq. Tamatumunngali peqatigitillugu ataatsimiititaliap eqqaasitsissutigerusuppaa Inatsisartunit ilaasortat siunnersuutaat aningaasalersuutitaqanngitsut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut saqqummiunneqartumut toqqaannartumik pingaarutillit ukiakkut ataatsimiinnermut saqqummiunneqartut akuersissutigineqarnissaat sioqqullugu oqaaseqarfiginissaannut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap periarfissinneqartarnera manna tikillugu Inatsisartoqarnermi periutsitut pitsaasutut aalajangersimasutullu isigineqarsimammat – soorlu ataatsimiititaliap susassaartoq tusarniaaffigeqqaarnagu suliassaqarfimmi sipaaruteqarnissamik siunnersuuteqarnissaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit nalinginnaasumik tunuarsimaarfigineqartartoq.

Konto pingaarneq 34.11.05 Imigassamik ajornartorsiuteqartunut katsorsaasarfiit

Qaqiffimmi katsorsartittut 2/3-ii piffissap ingerlanerani imerunnaartartut Naalakkersuisut siorna paasissutissiissutigaa. 1/3-illi atornerlueqqilertarput. Imigassamik ajornartorsiuteqartunik katsorsaaneq kommuninut nuunneqartussatut naatsorsuutigineqartoq ataatsimiititaliap ilisimavaa, taamaakkaluartorli oqaatiginngitsoorumanagu imigassamik ajornartorsiuteqartunut katsorsaansamik neqeroorutit assigiinngisitaartuunissaat anguniarlugu inerisaalluni sulinissaq, taamaalillunilu ullumi katsorsaariaaseq atorlugu iluaquserneqanngitsoortutut katsorsartittut pingajorarterutaasa immaqa ikiorneqarsinnaanerata tapersorsoramiuk. Inerisaanermik sulinerup malinnaaffiginissaa ataatsimiititaliamit kissaatigineqarmat oqaatigineqassaaq.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut maluginiaqquaa, ”*Imigassamik ajornartorsiuteqartunik katsorsaasarerup kommuninut nuunneqarsinnaanera pillugu UPA 2012-imi nassuiaateqartoqassasoq. Tassunga atatillugu nuussisinnaanermut tunngatillugu aningaasaqarnermut tunngasumik pissutsit qulaanarnerarannut peqatigitillugu suliassaqarfimmi pinaveersaartitsinermut suliniutit pisariaqartitanut naapertuunnersut nassuiaatigineqassasoq ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa.*”. (Tak. ilangussaq C aamma M). Tamanna nangaanartoqartinngilluinnarlugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaqatigaa, taamaattumillu kissaat tamanna malinniaqqullugu Naalakkersuisoq ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarpoq**.

Tamatumalu peqatigisaanik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aamma eqqumaffigeqqussavaa imigassaq pillugu politikissami nunaqarfinni isorliunerusunilu pisariaqartitat aaqqiissutaasinnaasullu kiisalu naartusunut tunngatillugu imigassaq pillugu politikeqarnissaq ilanngunneqassammata. Taamatuttaaq piumasaqaatinik inuup – piffissap aalajangersimasuusinnaasup iluani - qanoq akulikitsigisumik pisortanit akilerneqartumik katsorsarneqarnissamik neqeroorfigineqartarnissaanik aalajangersaasunik Naalakkersuisut aalajangersaasariaqarput, tassa ataatsimiititaliap isumaqarmat imeqqilertartut amerlasuupilussuusut.

Konto pingarneq 34.12.02 Ineriartorneq suliassallu

Sakiialluummut iliuusissatut pilersaarut nutaaq 2011-mi oktoberip missaani naammassissasoq tamatumalu kongorna Inatsisartut 2012-imi upernaakkut ataatsimiinneranni agguanneqassasoq paasineqarpoq. Aningaasaliissutinut tunngavissat 2012-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqareersut Naalakkersuisut paasisutissiissutigaat (Apeq. 8.11).

Konto pingarneq 34.15.01 Paarisa aamma Inuuneritta

Konto pingarneq una pillugu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut ulloq 27. oktober 2011-mi allagaqarpoq. Allakkat ilanngussaq M-imut ilanngunneqarput. Konto pingarnermi uani aningaasaliissutit 2011-mi aningaasanut inatsimmi 10,7 mio. kr.-init 2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi 10,6 mio. kr.-inut ikilineqarsimanerat Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamit tupigusuutigineqarpoq. Allakkat pineqartut ilutigalugit Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussipput, taamaalillunilu aningaasaliissutinik atuinnermut akisussaassuseq ersarissarniarlugu 2012-imi aningaasaliissutit ilaat 4,065 mio. kr.-it konto pingarnermut 34.12.02-mut nuunneqarlutik. Piffissaq pissutigalugu siunnersuutip matuma aappassaaneerineqarnissaa sioqqullugu suliaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit iserfigineqarsinnaangilaq, pissutsilli allassimasut aappassaaneerinissamut akissuteqaammi imaluunniit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut immikkut allagaqarnikkut nassuiaatigeqqullugit Naalakkersuisut matumuuna **kaammattorneqarput**. Pisariaqarnera malillugu ataatsimiititaliap suliaq ilassutitut isumaliutissiissummini tikikkumaarpaa.

Kiisalu ataatsimiititaliap apeq. 8.15 a-b-mut Naalakkersuisup akissutaa innersuussutigineqarpoq, tassani ilaatigut allassimalluni suliniutit akuliunnermik tunngaveqarnerusut innuttaasut peqqissuunissaannik suliniummi aggersumi sulissutiginiarneqalersaartut, tamatumani inuit ileqqi pitsaangitsut iliuuserineqartartut toqqaannartumik suliarinerisigut allanngortinniarneqarlutik – paasisitsiniaaneq paasisutissiinerlu kisimiitillugit naammanngillat. Kingullertut taaneqartoq immikkut eqqumaffigineqariaqarpoq.

2.5. Suliassaqarfik 40 Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoq

Suliassaqarfimmi tassani Naalakkersuisut akissutaannik misissuinnerminut atatillugu Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisumik ataatsimiititaliaq apersuivoq. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisumik apersuinissaanut aggeqqusissut aamma apersorneqarnissaminut Naalakkersuisup allakkiaa isumaliutissiissummut ilanngussaq G-itut ilanngunneqarput.

2008-mut tunngasumik ajornartorsiut – ukiut pingasut qaangiunneranni

“Ukioqatigiiaat marluiit” meeqqat atuarfiannik 2008-mi ataatsikkut qimatsinerat pissutigalugu ajornartorsiut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap malitseqartippaa (apeqqut 9.1).

”Ukioqatigiiaat marluiit” (Naalakkersuisut nassuiaataat malillugu) tassaapput 1991-imi aamma 1992-imi inunngortut meeqqallu atuarfiannik juni 2008-mi qimatsisut. Inuusuttuaqqat ukioqatigiiaat marluiit ilinniarnernik ataatsikkut ingerlatsinissaasa nassatarisaanik ajornartorsiutaasinnaasut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasarsimasunit ukiut ingerlaneranni pinaveersimatinniarneqartarsimanerat killilersimaarniarneqartarsimanerallu ataatsimiititaliap suliambut soqutiginninneranut pissutaavoq. Suliassaq annertooq tassaasimavoq ilinniarsiit illutaannik allaffissornikkut ingerlatsinerannik, ukioqatigiiaat marluiit taakku ilinniarnerminnik naammassinnereerpata atorfissaaruttussanik annertusaanngikkaluarluni inuusuttut ukioqatigiiaat marluiit taakku ilinniarnissamut periarfissinneqarnissaannik ilinniarsiit inissanik naammattunik peqarnissap qulakkeernissaa.

Ukioq kingulleq aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip sularineranut atatillugu Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa ukioqatigiiaat taakku 43 procentii ilinniarnermik aallartitsisimasut. Ukioqatigiiaat marluiit taakku ilinniarnermik aallartitsisimasut ukioq manna 40 procentit missaanniinnerneqarput. Taamaalillunilu ukioqatigiiaat marluinnit ilinniarnermik ingerlatsisut aalaakkaapput appariartulaarlutilluunniit. Tamanna pitsaanerusinnaavoq. Inuusuttulli atuarfimmik 2010-mi qimatsisut ilinniarnermillu ingerlatsisut paasissutissat saqqummiunneqartut naapertorlugit 46 procentiunerat pitsaasutut oqaatigineqartariaqarpoq. Naalakkersuisup oqaatigisaatut tamanna naammangilaq, neriutiginarlunili ilorraap tungaanut ingerlasoqartoq.

Ilinniartitaanerup immikkut ittumik suliniuteqarfigineqarnerani naluneqanngitsutut anguniagaavoq 2020-mi sulisinnaasut 2/3-ii piginnaaniliisumik ilinniagaqarsimanissaat. Inuusuttut kisitsisinit taaneqartunit amerlanerungaartut meeqqat atuarfianik naammassinninnerup kingorna ilinniagaqalartannigippata anguniagaq taanna anguneqarsinnaanngilaq. Tamanna iliutsinik arlalinnik, soorlu taamaatiinnartartunik ikilisaanernik aammalu ilinniartut inaannik amerlanernik minnerunngitsumillu ilinniarsiit inissanik naammattunik soorunami malitseqartinneqartariaqarpoq, taamaaliornikkut ilinniarnissamut piginnaatitaaffeqarnermik pisussaaffeqarnermillu Naalakkersuisut anguniakkatut suaarutigisaat tunngavissaqarsinnaaqqullugu.

Konto pingaarneq 40.01.04 Siunnersuisarfik PPR

2012 aallarnerfigalugu suliassaqarfik una kommuninut tunniunneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. PPR-ip aqqissuussaasumik naliliiffigineqarsimannginnera ataatsimiititaliamit isumakuluutigineqarpoq, tassa kommunit PPR-imik ingerlatsinerannik sukumiisumik nakkutilliisinaanermut periarfissat eqqarsaatigalugit naliliisimannginneq amigaataasutut isigineqarmat. Apersorneqarlunili Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa inatsisit atuuttut tunngavigalugit ernumassuteqarnissamut tunngavissaqanngitsoq. Tamanna ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq. (Apersuinermi apeq. 5).

Konto pingaarneq 40.01.08 Ilinniartitaanerup pilersaarut kiisalu ilinniartitaanerup immikkut ittumik suliniutigineqarfigineqarnera

Sulinermik misiliiffittut ilinniarsiit

Sulinermik misiliisut/lærlingit qasserpiaat Namminersorlutik Oqartussat allaffeqarfissuata eqqaani allaffeqarfissarsuarmi sulisorineqarnersut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit apequtigineqarpoq (Apeq. 9.4). Sanasutut ilinniartuq ataaseq sulisorineqarsimasoq suliffeqarfiup sanaartukkamik ingerlatsisup nalunaarutigisimagaa Naalakkersuisut paasissutissiisutigaat. Tamatuma saniatigut entreprenørit sanaartoqataasut immaqa ilinniartuqarsimasinnaapput. Tamanna ataatsimiititaliamit naammattutut isigineqanngilaq.

Konto pingaarneq 40.02.01 Ilinniagaqarnersuteqartitsivik, aqutsineq aamma Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat

Ilinniartut inaanni inissat

Kisitsimmik aalajangersimasumik taasinngikkaluarlutik ukiuni aggersuni Nuummi ilinniartut inaat malunnaatilimmik amerleriarinneqassasut Naalakkersuisut uppernarsarpaat. 2009-mi ilinniartut inaat 491-iunerarneqarput, 2011-milu ilinniartut inaat 108-nik amerleriarinneqarput, taakkunannga lærlinginut inissat amigaataaqisut 42-ruullutik. Akerlianilli oqoqarnera ajornartorsiutaavoq aammalu Blok P-mi centerkollegiami december 2011-mi matusussami inissat taartissaat suli amigaataallutik.

Konto pingaarneq 40.02.03 Aningaaserivinnit taarsigassarsiarititat

Ukiup matuma ingerlanerani ukiunilu aggersuni kalaallit Danmarkimi ilinniartut ilaat amerlasuut danskit ilinniagaqarnersuteqartitsinerannut (SU) nuussasut naatsorsuutigineqarpoq, taamaattumillu konto pingaarnermi uani aningaasaliissutit ikiuni aggersuni ikilissasut Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpoq. Tamanna iluarisimaarlugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq. (Apeq. 9.5).

Konto pingaarneq 40.10.13 Meeqqat atuarfianni annertusisamik immikkut atuartitsineq

Suliassaqarfik taanna 1. januar 2012-imit kommuninut nuunneqassasoq naatsorsuutigineqartoq oqaatigineqarpoq. Tamannali pillugu allannguutissatut siunnersuummik suli saqqummiussisoqanngilaq, tamannalu suliaq pillugu suli isumaqatigiinniartuqarneranik pissuteqarunarpoq.

Meeqqanut ataasiakkaanut iliuusissatut pilersaarutininik suliaqartarnissamik piunasaqaat kommuninit pimoorunneqarnissaanik piunasaqaammik ilaqartillugu kommuninut nuussinerup pinissaa ataatsimiititaliamit pingaartutut isigineqarpoq. Taamatuttaaq suliassaqarfimmi angajoqqaanik akuutitsisarnissaq akisussaatisarnissarlu qulakkeerneqartariaqarpoq.

Aamma konto pingaarnerup 40.01.04-ip, Siunnersuisarfik PPR-mut tunngasup, ataani allassimasut innersuussutigineqarput.

Konto pingaarneq 40.10.15 Atuarfimmi nerisaqartitsineq

Aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut suliassaqarfimmut tassunga aningaasanik immikkoortitsisoqaaqqippoq. 2012-imi aningaasanut inatsit aallarnerfigalugu kommuninut nuunneqarnissaa pilersaarutaagaluarpoq. (Apeq. 3.6a kiisalu apersuinermi apeq. 1).

Atuarfiit ingerlanneqarnerat kommunit suliassarimmassuk suliassaqarfimmut tamakkiisumik akisussaaffiup siunissami kommuninit tiguneqarnissaa suli kissaataasoq apersorneqarluni Naalakkersuisup paasissutissiisutigaa. Naalakkersuisullu ilassutigaa taamani atuarfimmik ingerlatsineranut akisussaaffik kommuninit tiguneqarmat atuarfimmi nerisaqartitsinerit

ajunngitsumik ingerlapput, taamaattumillu ataatsimoortumik tapiissutit aqqutigalugit kommunit atuarfimmi nerisaqartitsinermut aningaasanik pereeraluartut. Taamaattumillu tunngaviusumik isigalugu siunertanut allanut sanilliullugu siunertap taassuma pingaannginnerusunngortinneqarnissaa kommunit namminneq toqqarsimagaat, taamaattumillu siunertap tamatuma isumagineqarnissaanut kommuninut aningaasanik aammaarluni tunniussisoqartariaqanngikkaluartoq.

Konto pingaarneq 40.12.34 Ilinniarnertuunngorniartarfiit

Ilinniarnertuunngorniartarneq pillugu iluarsaaqqinneq ingerlasoq pillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq (Apeq. 3.9 kiisalu apersuinermi apeq. 2a-h).

Ilaatigut iluarsaaqqinnerup ilinniakkanut tunngasumik imarisaa kiisalu ilaatigut iluarsaaqqinnerup aningaasatigut kingunerisassai pillugit ataatsimiititaliaq apeqquteqarpoq.

Aningaasaqarnermut tunngasumik ataatsimiititaliaq apeqqutaa ilaatigut taamani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasup 2010-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik suliarinninneranut atatillugu taamani Ilinniartitaanermut Naalakkersuisuusup ilinniarnertuunngorniartarnermik iluarsaaqqinnissaq pillugu ima paasissutissiinera tunngavigalugu isigineqassaaq ”*Aningaasartuutit aningaasaliissutaareersutigut aningaasartuutigineqassapput.*” (Taamani apeq. 10.12). Maannali Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa ”*Iluarsaaqqinnerup august 2012-imi aallartinnissaanut minnerpaamik 14,7 mio. kr.-it 2012-imi, 22,4 mio. kr.-it 2013-imi aamma 22,4 mio. kr.-it 2014-imi nassaarineqassapput.*” (Apeq. 3.9a).

Aningaasaliissuteqaqqinnissamik pisariaqartitsineq taanna qanoq pinngorsimanersoq paasinarsisinneqanngilaq, kisiannili pitsaanngilluinnarpoq. Aningaasaliissuteqaqqinnissamik pisariaqartitsineq taama annertutigisoq imaaliiallaannaq pilersinnaasariaqanngilluinnaraluarpoq.

Sammissaq 5-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit naapertorlugit “annikinnerusumik” iluarsaaqqinnerup aallartinneqarnissaanut aningaasalersuutissanik Naalakkersuisut innersuussipput. Tamatuma kingorna iluarsaaqqinneq 2012 aallarnerfigalugu aallartinneqassaaq. Iluarsaaqqinnerup immikkoortuinik allanik piviusunngortitsinissamut Naalakkersuisut aningaasanut inatsisini aggersuni aningaasanik nassaarniassasut ilimagineqarpoq.

Iluarsaaqqinnerup nassatarisaanik aningaasartuutissat, soorlu immikkut ikiorsiissutit, angalanermut aningaasartuutit il.il. missingersuutigineqareersut apersorneqarnermini Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa. Ilinniarnertuunngorniartut tamarmiusut amerlassusiat siunissami aalaakkaassasoq immaqaluunniit ikiliartulaassasut naatsorsuutigineqarmat ilinniagaqarnermi siutinut, ilinniartut inaannik sanaartornermut iluarsaaqqinnerulluunniit nassatarisaanik annertusaanernut allanut aningaasartuuteqarnerunissaq pisariaqartinneqassanngitsoq Naalakkersuisup ilassutigaa. Tamatumali ilinniartut inaannik amerlanerusunik ilinniartullu inaasa aserfallatsaalineqarnissaannik ullumikkut pisariaqartitsineq allannngortinngilaa.

Iluarsaaqqinnerup ilinniakkanut tunngasortaa eqqarsaatigalugu ilinniarnertuunngorniartarnermi ilinniakkanik nalinginnaasumik qaffaassanissamut tunngavigissallugu iluarsaaqqinneq naleqqullunilu naammannersoq Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliaq isumaliutissiissummini sukumiisumik nalilissagaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq naatsorsuutigineqarpoq. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq apeqquteqarnermigut suliamik taassuminnga aallartitsinissamut ataatsimiititaliaq ajunngilluinnartumik tunngavissippaa.

Konto pingarneq 40.90.08 Ilinniartitaanermi qarasaasiaqarneq

Siunnersuummut UKA 11/15-imut isumaliutissiissummini Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliap Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap konto pingarnermut uunga apeqqutaa 9.12 aallaavigisimavaa. Taanna innersuussutigineqarpoq.

Konto pingarneq 40.91.14 Kalaallit Nunaanni Imarsiornermik Ilinniarfik

Ilinniartitaanerit taakku sumut nuunneqarnissaannik Naalakkersuisut misissuineranni naalagangornianut ilinniartitaanernut ilinniartunik tigooraanerit unitsikkallarnejarsimapput. Suleqatigiissitamit Nuuk Sisimiulluunniit kaammattuutigineqarsimapput, Naalakkersuisulli periarfissanik allanik aamma misissuisut oqaatigineqarpoq. Paamiuni ilinniarfimmi tunngaviumik ilinniartitaanerit, ilinniartunik tigooraanerit unitsikkallarnejarnerannik tamatuminnga eqqorneqangillat. (Apeq. 9.14 kiisalu apersuinerimi apeq. 6).

Naalakkersuisut misissuinitik piaartumik naammassissagaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit neriuutigineqarpoq. Ilinniarfiup ingerlataasa ilaata taassuma uninnganera sivisunerusumik attanneqarsinnaangilaq, nunattami umiarsuarni naalakkat pisariaqartippai.

Konto pingarneq 40.92.10 Højskolit

Højskolit akiitsui Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit sukumiisumik isummerfigineqarput. (Apeq. 2.4b, kiisalu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumik apersuinissamut apeq. 7a-f tamatumalu kingorna malitseqartitsissutitut apeqqutit, tak. ilanngussaq D).

Højskolit Namminersorlutik Oqartussanut akiitsui tamarmiusut ullumikkut 13,35 mio. kr.-iupput. Knud Rasmussenip Højskolia (KRH) 8,38 mio. kr.-inik akiitsoqarpoq Sulisartullu Højskolia (SH) 4,96 mio. kr.-inik akiitsoqarluni. Taarsigassarsianut akilersuutininik akiliisoqarneq ajorpoq, ernianulli taamaallaat akiliisoqartarluni. Taamaallitutik taarsigassarsiaaqaartut ukiut ingerlaneranni allangorsimangillat. Taarsigassarsiat ukiumut aalajangersimasumik 4 pct.-imik erniaqarput. KRH-p ernianut ukiumut akiliutigisartagai 327.000 kr.-iupput SH-llu ukiumut 199.000 kr.-iullutik.

Taarsigassarsiat piffissap 1963-1982-ip ingerlanerani ingerlaavartumik taarsigassarsiarineqarsimapput. Højskolit illutaat taarsigassarsianut qularnaveeqqusiissutigineqarsimapput.

Taarsigassarsiat danskit Hypotekbankiannit taarsigassarsiaritinneqaqqaarput, 1992-imili akiligassaqarfiit paarlaannerisigut taarsigassarsiat piumasaqaatitaqanngitsumik taamani Namminersornerullutik Oqartussanut nuunneqarput.

Naalakkersuisup oqaatigaa 1992-imiit 2011-ip naanerani KRH taarsigassarsiami erniaanut katillugit 6,4 mio. kr.-inik akiliisimassasoq. Piffissamilu tassani SH taarsigassarsiami erniaanut katillugit 3,9 mio. kr.-inik akiliisimassaaq. Taamaallunilu højskolit ernianut katillugit 10,3 mio. kr.-inik akiliisimassasut tagginneqarpoq.

Højskolit imminnut pigisuupput, taamaallutillu aningaasaqarnikkut tamakkiisumik imminnut aqullutik aammalu akiitsut pisussaaffigisamik akilernissaat namminneq akisussaaffigalugu. Taamaakkaluartoq akiitsut isumakkeerinnissutigineqassappata akiitsut tamakkiisumik nalingannik, tassa 13,35 mio. kr.-it missaannik, aningaasaliissuteqarnissaq pisariaqassaaq. Tamanna

tunngavigalugu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup oqaatigaa akiitsut isumakkeerinnissutigineqarnissaasa sulissutiginnissaa kissaatiginagu. Tamatumunnga Naalakkersuisup ilaatigut tunngavilersuutigaa akiitsut isumakkeerinnissutigineqassappata tamanna Namminersorlutik Oqartussanut akiitsoqartunut allanut maligassiuisinnaammat, soorlutaaq taamaaliornikkut Namminersorlutik Oqartussat højskolit illutaannik qularnaveeqquteqarneq annaassagaat, tamatumalu kingorna taakku allanut namminersortunut tunineqarsinnaalissasut. Kiisalu konto pingarneq una aqutugalugu højskolinut tapiissutit ilaatigut højskolit akiitsui isiginiarlugit annertussusilerneqartartut paasissutissiissutigineqarpoq.

Tunngaviusumik isigalugu akiitsutoqqat taakku erniaannut højskolit akiliuteqartuarnissaat naapertuutinningsutut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, tassa ernianut akiliutit ukiorpassuit matuma siorna taarsigassarsiaaqaartut naggataatigut annertutigilissammata. Taamaattumik akiitsunik taakkuninnga appartitsinissamut højskolit Naalakkersuisunit periarfissinneqartariaqartut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq taarsigassarsiat isumaqatigiinniutigeqqinnerisigut, taamaaliornikkut taarsigassarsianut akilersuinissamut højskolit periarfissinneqaqqullugit. Tamatuma peqatigisaanik ernialiussat allangortillugit naalagaaffiup aningaaserivissuata ernialiuttagaanut malinnaasussanngorlugit annertussusilerneqarnissaat isumaliutigineqarsinnaavoq. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq taamani taarsigassarsitsoqarmat ernialiussatut aalajangersarneqartoq 4 pct. p.a. assut appasissimasoq. Maanna taamaakkunnaarpoq. Naalagaaffiup aningaaserivissuata ernialiuttagaatut annertussusilimmik ernialiineq højskolit taarsigassarsiaasussani ernianut akiliutissaat appasinnerulernerannik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Naalagaaffiup aningaaserivissuata ernialiuttagaa ullumikkut 1,25 pct. p.a.-mik annertussuseqarpoq. Tamatuma tigussaasumik kingunerissavaa højskolit ukiumut ernianut akiliutigisartagaasa katillugit 526.000 kr.-init 164.000 kr.-it missaannut ikileriarnissaat.

Akiitsut tamakkiisumik isumakkeerinnissutigineqarnissaat kissaatigineqassappat oqaatigineqartutut 13,35 mio. kr.-inik aningaasaliissuteqarnissaq pisariaqassaaq, taamaassappallu IST-mi angusat taakku amerlaqataannik ajorseriassapput.

Sorlerluunniit toqqarneqaralarpat konto pingarnermi 20.10.11-mi, Ilangaaseereerluni ernianut tunngasumi, isertitassat appaaavigineqartussaassapput.

2.6. Suliassaqarfik 50-51 Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq
Suliassaqarfimmi tassani Naalakkersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisumik ataatsimiititaliaq apersuivoq. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisumik apersuinissaanut aggeqqusissut aamma apersorneqarnissaminut Naalakkersuisup allakkiaa isumaliutissiissummut ilanngussaq H-itut ilanngunneqarput.

Konto pingarneq 50.01.18 Ingerlatsinissamik isumaqatigiissutit, tunisassiorfiit

Tunisassiorfiit matumani aningaasaliissutini ilaatinneqartut 2014 aallarnerfigalugu pisortanit tapiissuteqanngilluinnartumik ingerlallissasut aningaasaliissutissanik missingiinnerminni Naalakkersuisut tunngavissaatippaat. Taamatut anguniagaqarneq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tunngaviusumik isigalugu pitsaasutut isigineqarpoq. Inuussutissarsiuutinut Nunatta Karsianit tapiissutit ikilisinneqarnissaat ukiorpassuarni anguniagaasimavoq. Pilersaarulli

pivusorsiornersoq misilittakkani tunngavigalugit ataatsimiititaliap qularutigaa. Apersuinermit tamanna itisileqqullugu Naalakkersuisoq ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq. Tapiissutinik ikililerinissaq minnerunngitsumik Arctic Green Foodip (AGF) paasinnittumik pissuseqarfigisimagaa ingerlatseqatigiiffiullu tamatumani peqataasinnaanini illersorneqarsinnaasoq takutissimagaa Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa. Taamaalillunilu kaaviiartitani ingerlatseqatigiiffiup annertusitissimavai maannalu sinneqartooruteqalaarluni ingerlalluni. Taamaattumik ukiut arlaqanngitsut ingerlaneranni tunisassiorfiit pisortanit tapiiffigineqaratik niuernermit tunngaveqarlutik arlaannaalluunniillu matumani ingerlanneqarsinnaanerit Naalakkersuisup pivusorsioortutut isigaa. Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap eqqumaffigalugu malinnaavigissavaa.

Royal Greenlandip tunitsivii, sullissinissamik isumaqatigiissutit aqutigalugit tapiiffigineqartartut, pillugit pissutsit inaarutaasumik paasinarsisinneqanngillat.

Ilanngullugu oqaatigineqassaaq konto pingaarnermi matuminnga aningaasat peerneqartut konto pingaarneq 50.06.50, Aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitanut tunngasoq, naapertorlugu aalisarnermi aqqissuussaaneermik naleqqussaaneermut nuunneqassasut naatsorsuutigineqartoq. Naatsorsuutigineqaraluartut konto pingaarnermi matumani tapiissutit ikilisinneqarsinnaassanngippata, taamaalilluni tamatuma kingunerissavaa sinerissamut qanittumi aalisarnermik aqqissuussaaneermik naleqqussaaneerup kinguartoornera killilerneqarneraluunniit.

Konto pingaarneq 50.01.19 Kalaallit Nunaata Ammerivia A/S-mut ingerlatsinermit tapiissutit

Konto pingaarneq una 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarsimanngilaq. Kalaallit Nunaata Ammerivianut tapiissutit konto pingaarneq 10.13.11, Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut aningaasannorlugit aningaasartuutit tunngasoq, aqutigalugu tunniunneqartarput.

Konto pingaarneq 50.06.50 Aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat

Ukiut siuliini immikkoortitanit aningaasaatit 2012-imilu aningaasanut inatsisissatut siunnersuutikkut aningaasaliissutissatut siunnersuutigineqartut aqutigalugit aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat 140 mio. kr.-it piffissami ukiunik sisamanik 2012-imit 2015-imit sivissuseqartumi atorneqarsinnaasut oqaatigineqarpoq (Apeq. 3.10 aamma 10.3). Aningaasaliissutit immikkoortitat aalisarnermi aqqissuussaaneermik naleqqussaaneermut immikkut atorneqassapput.

Aningaasalli 140 mio. kr.-it allasimasut ikinnerulissasut ilimanarpoq, tassa manna tikillugu Kalaallit Nunaata Ammerivianut konto pingaarneq 10.13.11 aqutigalugu ukiumut 12 mio. kr.-it tapiissutigineqartartut 140 mio. kr.-inut taakkununga ilanngullugit naatsorsuunneqarsimammata. Ingerlatseqatigiiffilli aningaasaliiffigineqarnissamik suli pisariaqartitsimmat ingerlatseqatigiiffimmu 2012-imi 8 mio. kr.-inik aningaasaliissuteqarnissaq aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuutikkut siunnersuutigineqarpoq. (Nr. 68).

Aalisarnermi aqqissuussaaneermik naleqqussaaneq pillugu apeqqut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit annertunerusumik iserfigineqanngilaq, tassa apeqqut taanna inatsisissatut siunnersuutitni marlunni Aalisarnermut Ataatsimiititaliamit suliarineqartuni ilaammat. Tamatuma peqatigisaanik ataatsimiititaliap apeq. 10.3d-mut Naalakkersuisup akissutaa ataatsimiititaliamit innersuussutigineqarpoq.

Konto pingarneq 51.01.06 Piniarnermik nakkutilliisoqarneq

Konto pingarnermi matumani aningaasaliissutit inuiaqatigiittut naammattumik pissarsissutigisarnerigut nalilersinnaajumallugu piniarnermik nakkutilliisut naammassisaqarsinnaassusiat, tassa piumasaqarnerit/unnerluutit politiinullu nalunaarutiginninnerit pillugit paasissutissat ataatsimiititaliamit qinnutigineqarput. Aningaasaliissutit ukiumut 10 aamma 11 mio. kr.-it akornanniittarput.

Suliassami kisitsisit uku paasissutissiissutigineqarput:

	Ukioq 2008		Ukioq 2009		Ukioq 2010	
	Politiinut nalunaarutigineqartut:	Piumasaqarnerit /unnerluutit:	Politiinut nalunaarutigineqartut:	Piumasaqarnerit /unnerluutit:	Politiinut nalunaarutigineqartut:	Piumasaqarnerit /unnerluutit:
Katillugit	26	63	24	30	36	67

Paasissutissat taakku iluaqutaasutut ataatsimiititaliamit isigineqarput aningaasanullu inatsisaasarumaartuni missingersuutitut ilanngussani ilanngunneqartarnissaat qinnutigineqassaaq.

2010-mi aningaasanut inatsimmi konto pingarnermut aningaasaliissutit 2010-mi nalunaarutiginninnerit aammalu piumasaqarnerit/unnerluutit amerlassusiannut katillugit 103-iusunut agguataarneqarpata takuneqarsinnaavoq nalunaarutiginninnermut aammalu piumasaqarnermut/unnerluummut ataatsimut Nunatta Karsiata agguaqatigiissillugu aningaasartuutaa 102.000 kr.-it missaannittoq. Aningaasanili taakkunani qaffasissorinarsinnaasuni piniarnermik nakkutilliisut pinaveersaartitsinermikkut sunniutaat ilanngunneqanngilaq. Kingullertulli taasamat aamma apeqqutaavoq nalunaarutiginninnerit piumasaqarnerit/unnerluutit tunniunneqartut qassiunersut.

Ivittuuni piniarnermik nakkutilliisup nunatta kujataanut nuunneqarsinnaaneranut ataatsimiititaliap apeqqutaanut Naalakkersuisup akissutaa sukumiisoq ataatsimiititaliamit eqqumaffigeqquneqassaaq. Apeq. 10.5 innersuussutigineqarpoq.

Konto pingarneq 51.02.03 Puisit amiinik tunisinermut akinut tapiissutit

Aningaasaliissutit taakku nunanilu tamalaani niuerfinni puisit amiinik tunisisinnaaneranut periarfissat pillugit Naalakkersuisumik apersuinermini ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq (Apersuinermi apeq. 4a-e).

Naalakkersuisup akissutaanit ataatsimut inernilunneqartariaqarpoq puisit amiinut tunngatillugu aningaasaqarnikkut pitsaangitsumik inissisimaneq nunat tamalaat akornanni puisit amiinik niuernerup tammarnernik pingaarnertut pissuteqartoq, tamatumani siusinnerusukkat tunisartakkat 6 procentiinnangorsimallutik. Nunatsinnut tunisassiat aamma annertuumik tatineqarput. Taamaalilunilu aningaasaqarnikkut maanna ilungersunartorsiornermut nunatta ammeriviani sulisuusimasut maannaluunniit sulisuusut pisuutissallugit tunngavissaqanngilaq. Ajoraluartumillu pissutsit pitsanngoriarsinnaasorinangillat. Taamatuttaaq Naalakkersuisumik apersuinermi akissutit naapertorlugit puisit neqaanik tuniniaanissaq aqqutissaasorinangilaq.

Konto pingarneq 51.03.03 Ineriartortitsinermit tapiissutit, nunalerineq

Savaatilinnngorniat ilinniarfiat aqqissuussaannikkut ilinniaritaanermut suliassaqarfiup ataanut nuunneqassaaq, taamaaliornikkut Upernaviarsummi Misileraavimmit naatitsinermit suliassanut tunngasut kisimik isumagineqassallutik. Tamanna 1. januar 2012-mi pissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Siunertamut konto 51.07 Inuussutissarsiutinut tapersiissutit*Tapiissutit pillugit misissueqqissaarneq*

Tapiissutit pillugit misissueqqissaarnissaq Naalakkersuisut siulittaasuata siusinnerusukku neriorsuutigisaa siunertamut kontop matuma ataani ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq. Naalakkersuisumik apersuinermit paasissutissiissutigineqarpoq misissueqqissaarneq maanna iluarsissuteqarfineqartoq, taannalu Naalakkersuisunut ilisimatitsissutigineqareeruni Inatsisartunut agguanneqassasoq. Tamanna Aningaasaqarnermit Ataatsimiititaliamit qilanaarineqarpoq (Apersuinermit apeq. 6). Tamatuma peqatigisaanik ataatsimiititaliamit tunngavissaatinneqarpoq misissueqqissaarneq ilaatigut 2013-imi aningaasanik inatsisissatut siunnersuummik piareersaanermi ilaatinneqarumaartoq ilaatigullu Akileraartarnermit Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaanik malitseqartitsinermit ilanngunneqarumaartoq.

ESU-mut akiitsut

ESU-mut akiitsut pisoqalisut akilerneqarsinnaanngitsullu isumakkeerinnissutigineqarnissaat siunertaralugu iliuusissat qanoq ittut atuutsinneqalernissaat naleqquttutut isigineqarnerisooq paasissutissiissutigeqqullugu apersuinermini ataatsimiititaliap Naalakkersuisooq qinnuigaa (Apersuinermit apeq. 3a-b).

Tamanna pillugu inatsisissatut siunnersuut 2012-imi saqqummiunneqassasoq naatsorsuutigineqarsinnaasoq Naalakkersuisumik apersuinermit paasissutissiissutigineqarpoq. Inatsisissatut siunnersuut akuersissutigineqassappat 77,5 mio. kr.-it, suliassaqarfimmut akiitsut erniallit tamarmiusut nalingat, isumakkeerinnissutigineqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaavoq. Tamatuma saniatigut 61 mio. kr.-it akilersinniarneqartussatut qitiusumik akiliisitsiniartarfimmut ingerlateqqinneqarsimapput. Aningaasat taakku aamma ilanngunneqarsinnaassapput, taamaattumillu akiitsunik katillugit 138,5 mio. kr.-it missaanniittunik tamakkiisumik isumakkeerinnittoqarsinnaalluni.

Inatsisissatut siunnersuummik Inatsisartut sularinninnissaata siornerneqarnissaa ataatsimiititaliamit soorunami kissaatigineqanngilaq, akiitsulli pisoqalisut akilerneqarsinnaanngitsullu isumakkeerinnissutigineqarnissaat kisimi pineqassappat Naalakkersuisut iliuuserilersaagaat naapertuussorinarpoq. Tamatumanili tunngavissaatinneqassaaq taarsigassarsitinneqarsinnaasut akiliisinnaassuseqarnerannik naliliisarneq siunissami pitsanngorsarneqassasoq, tassa taarsigassarsisinnegartussap akiitsuminik taarsiinissaa ilimanaateqartinnagu suliniutinut taarsigassarsisitsisoqartariaqanngimmat.

Nunatta Karsiata pisassarisaasa pisoqalisoorinnissaat pinngitsoorniarlugu Naalakkersuisut pisariaqartunik iliuuseqarsimanersut ataatsimiititaliamit isummerfigineqanngilaq, soorlutaaq akiitsut pisoqalisoornerat pissutigalugu akiitsut pisoqalisoornerit ilutigalugu Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut ilanngunneqartarsimanersut ataatsimiititaliamit isummerfigineqanngitsoq.

Akiitsunik isumakkeerinninneq pillugu aalajangersakkanik nutaanik atuutsitsilernermit atatillugu akiitsunik isumakkeerinnittarneq pillugu maleruagassanik atuuttunik akiitsullit atuinissamik innersuunneqartarnissaat naapertuunnerunnginnerseq nalinginnaasumik isumaliutigineqartariaqarpoq. Tamanna Namminersorlutik Oqartussanut iluaqutaassaaq, tassami akiitsunik isumakkeerinnittarneq eqqartuussiviit aqputigalugit anguneqartarmat, taamaalillunilu aqqissuussinerup aqutsivigineqarnerani aningaasartuutit naalagaaffimmit akilerneqartarlutik.

Konto pingaarneq 51.07.45 Nunalerinermi inuussutissarsiuqartunut taarsigassarsiarititat ernialersugaanngitsut akilersugassaannngitsullu

Konto pingaarneq una 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqanngilaq, tassa konto pingaarnermut 51.07.40-mut, Taarsigassarsiarititanut ernialersugaanngitsunut akilersuutiqaanngitsunullu tunngasumut, ataatsimoortinneqarmat. Tamatuma peqatigisaanik aningaasaliissutit 3,5 mio. kr.-inik ikilineqarput (Apeq. 10.10).

2.7. Suliassa qarfik 62-66 Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq

Suliassa qarfimmi tassani Naalakkersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisumik ataatsimiititaliaq apersuivoq. Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisumik apersuinissaanut aggeqqusissut aamma apersorneqarnissaminut Naalakkersuisup allakkiaa isumaliutissiisummut ilanngussaq I-itut ilanngunneqarput.

Konto pingaarneq 64.10.25 Aluminiumik pilersaarut

Nunatta aluminiumik suliniuummi akuunissaa pillugu inaarutaasumik aalajangiinissaaq aammaarluni kinguartinneqaaqqippoq. Suliniuummi akuunissaaq pillugu UPA 2012-imi Inatsisartut inaarutaasumik aalajangernissaat maanna naatsorsuutigineqarpoq, tassani ilaatigut suliniuummi akileraartarnermut suliffeqarnermullu tunngasut qulaajarneqarnissaat naatsorsuutigineqarluni. Tassani piginnittuunissaaq qanoq ilusilerneqassanersoq inaarutaasumik aalajangiiffigineqassaaq. Suliniutilli taamaatiinnarneqartariaqarnissaa aamma aarleqqutigineqarsinnaavoq. Tamatuma kingunerissavaa aningaasat akiliutigineqarsimasut annaasatut isumakkeerneqarallartariaqarnerat. Suliniut piviusunngortinneqassappat Maniitsumi illoqarfiup immikkoortuanik nutaamik pilersitsinissamut aningaasanik amerlasoorujussuarnik aningaasanut inatsisissani aggersuni immikkut atugassanngortitsinissaaq qularnanngitsumik pisariaqassaaq. Suli ilisimaneqanngilaq suliniut ima imminut akilersinnaatigissanersoq taamatut aningaasaliinermut matussusiiinnaalluni.

Oqaatigineqartut UPA 2012-imi aalajangiinissaaq naatsorsuutigineqarpoq, suliniulli aallaqqaammut eqqarsaatigineqaaqqaartutut iluseqartillugu piviusunngortinneqarsinnaanngitsoq maanna ersarippoq, tassa suliniutip imminut akilersinnaasumik ingerlanissaanut sanaartornermut aningaasartuutissat qaffasippallaarmata.

Siunertamut konto 64.13 Suliffeqarneq

Sulisunik avataaneersunik nakkutillineq

Avataanit suliartortut amerliartornerat pillugu ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq. (Apeq. 3.15f-h kiisalu apersuinermit apeq. 2a-e).

Sulisut avataaneersut – minnerunngitsumik sanaartornerup aammalu akunnittarfeqarnerup neriniartarfeqarnerullu iluani – sulisartunit nunatsinneersunit suliarineqarsinnaasutut isumaqarfiginartunik suliaqartut malunnaatilimmik amerlassuseqartut nalinginnaasumik isumaqartoqarneranik ataatsimiititaliap apeqqutaa tunngaveqarpoq. Sulisinnaasortatta akisussaaffimmik tiguisinnaanerannut, piffissap sivirusunerup ingerlanerani aalajaalluni sulisinnaanerannut, nuttarsinnaanerannut kiisalu isumaginninnikkut inatsisini kajumilersitsisinnaanermut ajornarsiutaasumik ilusiliisimanermut sanilliullugu aamma tamanna isigineqassasoq ataatsimiititaliamit aamma eqqumaffigineqarpoq.

Nunatsinni inatsisit atuuttut malillugit (Kalaallit Nunaannut suliffissarsiortut killilersimaarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 27, 30. oktober 1992-meersoq) atorfiit inuttaqanngitsut nunatsinni sulisartunit inuttalerneqarsinnaanngippata aatsaat sulisussamik avataaneersumik pissarsiniartoqarsinnaavoq. Ima periuseqartoqartoq oqaatigineqarpoq; sulisussa qissaatigineqartoq najukkami Kalaallilluunniit Nunaanni piffimmi allami pigineqarnerasoq najukkani suliffissarsiuussisarfinnit misissorneqaqqaartartoq. Taamaattoqarsimatinnagu sulisussamik avataaneersumik atorfinitsitsinissamik sulisitsisoq kommunalbestyrelsimut qinnuteqarsinnaavoq.

Suliassaminnik naammaginartumik isumaginninnerannik naliliinissaq siunertaralugu kommunini suliffissarsiuussisarfiit naalakkersuisoqarfimmit nakkutigineqarneq ajorput. Tamannali Inatsisartut inatsisaanni siuliani taaneqartumi § 10-mi periarfissinneqarpoq.

Ataatsimiititaliamilli apersorneqarluni Naalakkersuisup nalinginnaasumik apeqquuserpaa avataanit suliaartortut nunatsinniittut taama amerlatiginersut. Nunat avannarliit suleqatigiinneranni nunarput ilaammat Naalakkersuisup innersuussutigaa nunami allamiut pillugit Kalaallit Nunaanni inatsimmi § 1 naapertorlugu Finlandimi, Islandimi, Norgemi Sverigemilu innuttaassuseqartut akuersissuteqaratik Kalaallit Nunaannukarsinnaallutilu Kalaallit Nunaanniissinnaasut. Inatsimmi tassani § 14, imm. 1 naapertorlugu inuit taakku sulineranut akuersissummik peqartariaqanngillat. Taamaattumillu Kalaallit Nunaanni suliffissarsinissamat kiffaanngissuseqarput. Aamma eqqumaffigineqassaaq inatsisikkut tassuuna kalaallit nunani avannarlerni taama aamma pisinnaatitaaffeqarmata.

Innuttaasut nunanit avannarlerniinngitsut ikittuinnaat nunatsinni sulisut Naalakkersuisup paasisutissiissutigaa. 2010-mi sulinissamat akuersissutinik 241-nik tunniussisoqarpoq. 2011-mi 305-inik tunniussisoqarsimasoq oqaatigineqarpoq.

Suliassaqrarfiup iluani nakkutilliineq sakkortusineqartariaqartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ataatsimut nalilivoq. Ataatsimiititaliap aallarniutaasumik apeqqutaanut Naalakkersuisut akissutaanni ilaatigut takuneqarsinnaavoq Namminersorlutik Oqartussat eqqaanni allaffeqarfissarsuarmi sulisunik avataaneersunik atuisoqartoq kommunip paasisutissiissutigisimagaa, kisiannili ”*taakku qasserpiaanerat kommunip ilisimatitsissutigisinnaasimannigilaa.*” (Apeq. 3.15g). Aammattaaq allassimavoq ”*Kalaallit Nunaat maannakkut nakkutilliisunik peqanngilaa.*” (Apeq. 3.15h). Paasisat malillugit avataanit nunatsinnut suliaartortunik nakkutilliinermik suliassap isumaginissaa siunertaralugu Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik maanna oqaloqatigineqarpoq. Danmarkimi suliassaq taanna Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup ullumikkut isumagisaraa. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup suliassaq taanna tigussappagu, tamanna naalagaaffeqatigiinnermut tunngasuummat Naalagaaffik isumaqatiginiarfigineqartariaqarpoq. Isumaqatigiinniarnit taamaattut Naalakkersuisup siuarsasagai ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Uuliasiornerup, aatsitassarsiornerup

alumiinuullu iluani sanaartugassatut pilersaarutininut annertuunut aggersunut sulisussat pillugit isumaliutit sulinermi tassani ilanngunneqarsinnaalluartutut isigineqarput.

Konto pingaarnep 66.01.02-ip, Aatsitassarsiornermut tunngasup, ataani allassimasut aamma innersuussutigineqarput.

Konto pingaarnep 64.13.19 Nuttarnersitsiniarluni aningaasaliissutit

Suliffeqarfiit mikinerusut ataasinnarmik inuttallit aaqqissuussinermik matuminnga aamma atuisinnaasut ataatsimiititaliap paasivaa. Taamaalillunilu aalisartunut piffinnut allanut tunitsivitsigut periarfissagissaarnerusunut nuukkusuttunut aningaasanik tunniussisoqartarsimavoq (Apeq. 11.5). Allannguutissatut siunnersuut nr. 149 aaqqissuussinerup 2,6 mio. kr.-inik ikilileriffigineqarneranik kinguneqartoq aamma innersuussutigineqarpoq.

Konto pingaarnep 64.13.23 Piareersarfiit

Piareersarfinni ilinnialertartut 20-25 pct.-iisa missaat 16-18-innik ukioqartuusut ataatsimiititaliap paasivaa. Taamaalilluni taama ukiulinnut aamma atuuttussanngorlugu Piareersarfik annertusineqarsinnaasimammat ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq. Nalinginnaasumimmi ilisimaneqarpoq inuusuttut taama ukiullit ilinniagaqarnissamut uterteqqillugit ingerlateqqinnissaat qanoq pingaaruteqartiginersoq, taamaangippammi inuusutissarsiuutini isertitakiffiusuni ilinniarsimangitsutut sulineq suliffissaaleqiffiulersinnaasoq sungiuttoorsinnaammassuk. Taamatulli suliniuteqarnissamik pisariaqartitsilerneq inuusuttut taama amerlatigisut soraarummeerutit ilinniakkatigullu piginnaasassat pisariaqartut piginagit atuarfimmik qimatsisarnerannut siusinnerusukkullu qimatsisarsimanerannut tunuliaqutaasut isumaliutiginnissaannut soorunami aamma tunngavissisariaqarpoq. Tunngaviusumimmi isigalugu inuusuttut taama ukiullit Piareersarfinni piginnaasaminnik qaffassaanissamik pisariaqartitsisut ikittuinnaasariaqaraluarput (Apersuinermi apeq. 6). Tamatuma tungaanit isigalugu atuarfimmi pitsanngorsaanerit sunniuteqariartuaarnerat ilutigalugu inuusuttut Piareersarfimmut qinnuteqartut ikiliartuaalissasut neriuutigineqartariaqarpoq.

Piareersarfimmut qinnuteqartut amerlanerat pissutigalugu utaqqisoqalersimavoq, taamaattumillu ilinniartorisinnaasat amerlineqarnissaat siunertaralugu Piareersarfinnut tapiissutit amerlineqarnissaat Inuusutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup KANUKOKA-mut kommuninullu maanna isumaqatigiinniutigaa. Piareersarfiit piginnaasanik qaffassaanernik ingerlatsinerannik piffissami 2008-2010-mi ingerlatsisimasut paasissutissiissutigineqartut malillugit 55 pct.-iisa missaat ilinniagaqarnermik ingerlatsinerisa tamatuma naleqassusia ersersippaa (Apeq. 11.4a aamma 11.6a). Taamaalillunilu ilinniartitaanermit pilersaarummit aningaasanik atuinikkut ilinniartorisinnaasat amerlineqarnissaannik sulissuteqarneq pitsaallunilu naapertuuppoq.

Piareersarfiit nunaqarfinni suliniutaat ukiumik ataatsimik sivissuseqartoq ataatsimiititaliamit aamma soqutigalugu maluginiarneqarpoq. Itillimi Niaqornaarsummilu taama suliniuteqarsimaneq pitsaasumik misilittagaqarfigineqartoq paasineqarpoq. Paasisat malillugit immikkoortunik aqqaneq marlunnik ukiumik ataatsimik sivissuseqartunik pilersitsinissamut Veluxip aningaasaateqarfia Naalakkersuisunit qinnuteqarfigineqarsimavoq. Qinnuteqaat akuerineqassappat inuit allat 180-it ingerlatsisinnaasasut taggineqarpoq. Suliniut taanna assut soqutiginarutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq Veluxillu aningaasaateqarfiata qinnuteqaat suliarereerpagu ilisimatinneqarnissani **qinnutigalugu**. Tamatuma peqatigisaanik piffissami Nunatta Karsiata aningaasassaaleqiffiani

aningsaateqarfiit avataaneersut aqutugalugit Naalackersuisoqarfiup aningaasalersuutissanik pissarsiniarnera iluarisimaarini ataatsimiititaliap oqaatigissavaa.

Konto pingarneq 66.01.02 Aatsitassarsiorneq

Sulisoqarneq

Aatsitassarsiornerup iluani najugaqavissut sulisorineqarnissaannik qulakkeerinninnissamut maleruagassanik anguniagaqarfiunerusunik suliaqarnissaq atuutsitsilernissarlu Naalackersuisut suliarisariaqaraat ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Ukiopassuarni sulissuteqarnerup kingorna Canadami aatsitassarsiornermi najugaqavissut sulisorineqartut 50 %-iinnaat angusimagaat ataatsimiititaliap ilisimavaa. Canadami maanna sulisunut sanilliullugu nunatsinni sulisorisat ukiut arlaqanngitsut ingerlaneranni amerlanerulernissaat Naalackersuisut anguniartariaqarpaat. Tamatumali peqatigisaanik innuttaasut najugaqavissut isertitaqarfiusumik sunniutilimmillu suliffeqarfiup suunera apeqqutaatinnagu suliffeqarnissaannik nalinginnaasumik qulakkeerinninnissaq pingaartut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, taamaattumillu najugaqavissut aatsitassarsiornermi toqqaannartumik suliffeqarnerat imaluunniit aatsitassarsiornermik ingerlataqartunut sullissillutik inuussutissarsiutini suliffeqarnerat ataatsimiititaliamut apeqqutaanerunngilaq.

Siunertamut kontop 64.13-ip ataani allassimasut aamma innersuusutigineqarput.

Aatsitassarsiornerissat

Aatsitassarsiornerissat tigussaasut pillugit makku Naalackersuisunit naatsorsuutigineqarput:

- Nalunaq: 2011-ip aasaani tunisassiorneq – sulisut 80-it.⁵
- Maarmorilik: 2013-imi tunisassiorneq – sulisut 100-it.
- Qeqertarsuatsiaat: 2013/2014-imi tunisassiorneq (?) – sulisut 70-it.
- Isua: 2015-imi tunisassiorneq – sulisut 6-700-t.
- Kringlerne: ? tunisassiorneq – sulisut 400-t.
- Ironbark: ? tunisassiorneq – sulisut 400-t.

Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfik

Taamani Inatsisartuusut Kalaallit Nunaata Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfia 2008-mi akuersissutigaat (UKA 2008/6). Taamani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasoq siunnersuummik suliarinnittoq siunnersuut pillugu isumaliutissiisummini ilaatigut ima allappoq:

”Namminersornerullutik Oqartussat aatsitassarsiornermit isertitaannik inissiiffissamik aningaasaateqarfimmik pilersitsisoqarnissaa inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq. Inuiaqatigiinni aningaasaqarniarnerup patajaatsuunissaa eqqarsaatigalugu Namminersornerullutik Oqartussat aatsitassarsiornermit isertitaat siunertanut siunissamut ungasissumut isigisunut iluanaarutaasunullu atorneqarnissaat taamaaliornikkut qulakkeerniarneqarpoq.

Inatsit atuutilissaaq, tamatumalu kingorna ukiumi naatsorsuusiorfiusumi Namminersornerullutik Oqartussat aatsitassarsiornermit isertitaasa 5 mio. kr.-it

⁵ Ingerlatsinerup nalaani sulisunut kisitsisit nalunaarneqarput. Sanaartorerup nalaani kisitsit qaffasinnerussaaq. Kisitsisit tamarmik nalorninarloqarput.

siullermeertumik qaangernerannit ukiumi tulliuuttumi aningaasaateqarfik pilersinneqassalluni.

Isumannaatsumik qulakkeerinissaq aningaasaqarnikkullu sapinngisamik annertunerpaamik iluanaaruteqarnissaq anguneqarsinnaanngorlugit aningaasaateqarfimmi aningaasat katersorneqartut aningaasaliissutigineqassapput. Nunami namminermi aningaasaqarnikkut patajaatsuunissaq aningaasalersuinikkullu annaasaqaratarsinnaanerup siammarsarneqarnissaa qulakkeerniarlugu aningaasaateqarfimmi aningaasat katersorneqartut taamaallaat nunatta avataani aningaasalersuinernut atorneqassapput.

Aatsitassarsiornermut tunngasunut kiisalu suliaasaqarfinnut nutaanut ataatsimoortumik tapiissutinik ilaqartinnagit Naalagaaffimmit tiguneqartunut Namminersornerullutik Oqartussat aningaasartuutaannut matussutissatut aningaasaateqarfiup aningaasaataani ingerlaavartumik tiguisarnissaq siunnersuutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut Namminersornerullutik Oqartussat aatsitassarsiornermit isertitaat ima amerlatigilissagaluarpata Naalagaaffiup nunatsinnut ataatsimoortumik tapiissutai ikilillutik ataatsimoortumik tapiissutit ikilissutaasa amerlaqataannik aningaasaateqarfimmit Namminersornerullutik Oqartussanut aningaasanik tunniussisoqarsinnaavoq.

Namminersornerullutik Oqartussat aatsitassarsiornermit isertitaat ima amerlatigilissagaluarpata Naalagaaffiup nunatsinnut ataatsimoortumik tapiissutai atorunnaarsinneqarlutik aningaasaateqarfimmit Namminersornerullutik Oqartussanut tunniussat maannamut ataatsimoortumik tapiissutinit amerlanerusinnaapput.

Inatsisartut aningaasaliissuteqartarnermut inatsisaat aqqutigalugu aningaasaliissuteqarnissamilluunniit aalajangersimasumik qinnuteqaammik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap akuersissuteqartoqarneratigut aatsaat aningaasaateqarfimmit Namminersornerullutik Oqartussanut aningaasanik nuussisoqarsinnaassaaq.”

Aningaasaateqarfiup tunngaviumik siunertaa tassaasimavoq tassaallunilu aatsitassarsiornermit isertitanik nunami ingasaassilluni atuinerup kinguneranik nunami aningaasaqarnerup qaffariapiloorfiunissaata ("Hollandsk syge"-mik taaneqartartoq) pinngitsoortinneqarnissaa kiisalu aatsitassarsiornermit isertitat kinguaassatsinnut aggersunut aamma iluaqutaanissaasa qulakkeernissaa.

Inatsisissatut siunnersuummik UPA 12-imi suliarineqartussamik sulissutiginnittoqartoq ataatsimiititaliamit maanna paasineqarpoq, taamaalilluni aatsitassarsiornermit isertitat ullumikkut killigitinneqartumit 5 mio. kr.-init amerlaneruppata aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik aatsaat atuutilersinnaalluni (Apeq. 11.7d aamma apersuinermi apeq. 7b). 2010-mi aatsitassarsiornermit isertitat 2.94 mio. kr.-iusut Naalakkersuisut akissutaanni allassimavoq. Taamaalillutalu 5 mio. kr.-it taakku qanilliartorpagut. Aamma allassimavoq uuliaarluernermi saliutinik minnerpaamik 20 mio. kr.-inik naleqartunik Namminersorlutik Oqartussat 2012-imi tunineqassasut. Atortulersuutit taakku

nalingat aatsitassarsiornermi isertitatut isigineqartoq oqaatigineqarpoq, taamaattumillu maleruagassat maannatut itsillugit aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik 2012-imi atuutilersussatut naatsorsuutigineqarluni.

Suliamut inaarutaasumik isummertinnani inatsisissatut siunnersuutip tamatuma saqqummiunneqarnissaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit utaqqeqqaarneqarumavoq. Inatsimmilli suliaqarneq aallartinneqartinnagu uuliaarluernermi saliutit pillugit ajornartorsiut allatut aaqqinneqarsinnaannginnersoq isumaliutigineqaaqartariaqarpoq. Taamatuttaaq aningaasat killigitinneqartut allangortinneqarnissaannik aalajangerneq sukumiisumik isumaliutigineqaaarluni aatsaat pisariaqarpoq, tassanilu nunap aningaasaqarnerani taamatullu kinguaariit agguataarneqarneranni pissutsit ilanngunneqartariaqarlutik. Piffissamut sivikitsumik isigaluni Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsinerneq tapiissutinullu aningaasartuutaasa amerlineqarnissaat siunertariinnarlugu aatsitassarsiornermi aningaasaateqarfik pillugu inatsimmik allanguineq ungasissoq isigalugu aningaasaqarnikkut attassisinnaanitsinnik ajornartorsiutit eqqarsaatigalugit assut eqqarsarnartoqassaaq.

2.8. Suliassaqarfik 70-73 Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoq

Piffissaasuaneq pissutigalugu kissaatigineqartutut Naalakkersuisumik apersuineq ataatsimiititaliamit ingerlanneqarsinnaasimangilaq. Taarsiullugu apersuinissamut ataatsimiititaliap apeqqutai allakkatigut apeqqutit nassiuunneqarsimapput, tak. ilanngussaq J. Pisariaqarnera naapertorlugi tamanna pingajussaaneerinissamut ilassutit isumaliutissiissummini ataatsimiititaliap uterfigissavaa.

Immikkoortoq 2.10, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisup suliassaqarfiinut aamma tunngasoq, innersuussutigineqarpoq.

Konto pingaarneq 72.10.13 Inissianut najugaqatigiiffinnut immikkut tapiissutit
Suliassaqarfik 80-ip, Sanaartornermut tunngasup, ataani oqoqarnera pillugu allassimasut innersuussutigineqarput.

Konto pingaarneq 73.01.14 Nioqqutissanik pilersuineq

Nioqqutissanik pilersuinerneq tunngatillugu sullissinissaq pillugu KNI-p nutaamik isumaqatigiissuteqarfigineqarnissaa sulissutigineqartoq oqaatigineqarpoq. Oqaasertaliussat naapertorlugit taanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit akuerineqartussaavoq, taamaattumillu suliassap isummerfiginissaa ataatsimiititaliamit utaqqitinneqarallarpog. Pisiniarfiit ataasiakkaat uninngasuuteqarnissaannut pituttuineq killilersimaarniarlugu internetikkut niuernerup illuinnaasiorpallaamik aallaavigineqarnissaa ataatsimiititaliap maannangaq mianersoqqussutigiumavaa. Taamatuttaaq isumaqatigiissutit qarasaasiakkut pissarsiarineqarsinnaasunngortinnerinnaat pinnagu ersarinnerulersitsinissaq kissaatigineqartoq periutsit arlallit atornerisigut qulakkeerniarneqartariaqarpoq. Iliuusissat taakku namminerneq soorunami ajunngillat, innuttaasulli utoqqaanerusut qarasaasiamik atuinnissamut piginnaasaqanngitsut eqqarsaatigalugit iliuusissat taakku allanik ilaqartinneqartariaqarput (Apeq. 12.6a-d).

Konto pingarneq 73.01.15 Usinik assartuineq

Royal Arctic Line A/S-imi (RAL) assartuinnermut akiliutit aqutugalugit aningaasaliinissamut akiliummik 1. januar 2011-mili akiliuteqartitsisoqartarpoq. Aningaasaliinissamut akiliut taanna Royal Arctic Bygdeservice A/S-imut (RAB) ingerlateqqinneqartarpoq, tamatumani siunertarineqarluni ingerlatseqatigiiffiup kingullertut taaneqartup akileraarutit sioqqullugit naatsorsuutitigut angusaqarsinnaanissaata qulakkeernissaa. Erseqqinnerusumik oqaatigalugu RAL-imit RAB-imut tapiiffigeqatigiittarneq ingerlanneqarpoq, taamaaliornikkut RAB-ip sullississutaanut akigitinneqartut appasinnerutinniartugit RAL-ip sullississutaanik atuisut akivinnit qaffasinnerusumik akiliuteqartinneqartarlutik.

Aningaasaliinissamut akiliutip taassuma *Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap akuersineratigut* annertussusissaanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisunut tunngavissii sumik 2011-mi aningaasanut inatsimmi aammalu 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi oqaasertaliussamik siunnersuuteqartoqarpoq.

Aningaasaliinissamut akiliummik tamatuminnga, 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi konto pingarneq matumunnga oqaasertaliussaq nr. 1-imut nassuiaammi allassimasut naapertorlugit 1. januar 2011-mi atuutilersumik, akileeqqussuteqarneq 2011-mi pisariaqartutut tunngavissinneqarsimanersoq isumaliutigissallugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq pissutissaqarsimavoq. Tamanna pillugu erseqqinnerusumik paasissutisseeqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput (Apeq. 2.8b).

Naalakkersuisut akipput aningaasaliinissamut akiliutit akileeqqusissut ilisimaneqarsimasoq kiisalu usinik assartuinnermik sullissinissaq pillugu RAB-imut ukiuni 20-imi atuuttussatut isumaqatigiissuteqarnermi aalajangiisuusoq, taassuminngalu isumaqatigiissuteqarnissamut Naalakkersuisut qinnuteqartoqarneratigut - sakkortuumik uparuaanertalerlugu – Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit januar 2011-mi tunngavissinneqarput.⁶ Naalakkersuisut taama isumaqarnerat qinnuteqaammut ilanngussanit uppersarneqarsorinarpoq, matumani minnerunngitsumik aningaasaliinissamut akiliut pillugu isumaqatigiissutit taaneqartukkut, taamani qinnuteqaammi ilanngussaq 5-iusumi. Ilanngussami tassani aalajangersakkat naapertorlugit aningaasaliinissamut akiliut aalajangersaavigineqartassaaq. Tassani § 2-mi immikkut allassimavoq:

”Aningaasaliinissamut akiliutissat isumaqatigiissutit atuuffiani ukiuni siullerni sisamani ukiumut 15.780.000 koruuninut isumaqatigiissutigineqarpoq, taamaattumillu akiliutissaq aatsaat siullermeerluni 1. januar 2015-imi iluarsineqarsinnaavoq.”

Aningaasaliinissamut akiliutissamik akileeqqussuteqarnissamik pilersaarut tamatumunngalu tunngavissarititaasut erseqqinnerusut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ilisimaneqarsimanerat eqqorpoq.

Aappaatigullu oqaatigineqartariaqarpoq 2011-mi aningaasanut inatsimmi konto pingarneq matumunnga oqaasertaliussamik *marlunnik* ilanngussisoqarsimammat. Usinik assartuinnermut sullissinissaq pillugu isumaqatigiissusiornissamut aappaa tunngavissii voq (Nr. 1). Appaalu aningaasaliinissamut akiliutissamik aalajangersaanissamut tunngavissii lluni (Nr. 2). Tamarmik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap akuersissuteqarneratigut pisussat. Qinnuteqaammili Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit januar 2011-mi suliarineqartumi konto pingarneq

⁶ Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aningaasaliissuteqarnissamik suliaa 11-522.

73.01.15-imut, Usinik assartuinnermut tunngasumut, ”oqaasertaliussaq” (ataasersiut) kisimi innersuussutigineqarpoq. Tamannalu ima paasineqartariaqarpoq tamatumani pineqartoq oqaasertaliussaq nr. 1, sullissinissaq pillugu isumaqatigiissuteqarnissamik piginnaatitsisoq. Aningaasaliinissamulli akiliutissat ataatsimiititaliamit isummerfigineqarnissaat tamatumani aamma kissaatigineqarsimappat oqaasertaliussat (qasseersiut) soorunami innersuussutigineqarsimassagaluarput. Oqaasertaliussalli ataasiinnaap innersuussutiginera nalaatsornerinnaasinnaavoq (imaluunniit aningaasanut inatsimmi oqaatsinik atorneqartartunik naammattumik ilisimasaqannginnerusinnaalluni).

Aningaasaliinissamut akiliutissaq pillugu oqaasertaliussap kisimi 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi ingerlateqqinneqarnissaa Naalakkersuisut siunnersuutigaat (Nr. 2, 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi Nr. 1-itut taagorneqartoq). Tamanna isumaqarluartutut isumaqarfiginarsinnaavoq, tassami RAB-ip sullissinissaq pillugu isumaqatigiissuteqarfiginissaa ukiorpassuarni tulliuuttuni pisariaqanngitsutut naatsorsuutigineqarmat. Aningaasaliinissamulli akileeqqussuteqarnissaq sullissinissaq pillugu isumaqatigiissummik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap januar 2011-mi akuersissutiginninneratigit naammattumik tunngavissinneqartoq isumaqartoqarpat soq oqaasertaliussaq nr. 2 aningaasaliinissamut akiliutissamut tunngasoq (2012-imi aningaasanut inatsimmi nr. 1-inngorsimasoq) ingerlateqqinneqarpa? Sullissinissaq pillugu isumaqatigiissutip 2011-mi akuersissutigineqarnera 2012-imut ukiunilu aggersuni aamma atuussinnaappat, tassunga atasumik aningaasaliinissamut akiliutissamik, *anigaasatigit killiliussat* 15,78 mio. kr.-iusut *iluanni* akuersissutiginninneq oqaatigineqartoq piffissap tamatuma iluani atuuttussatut akuerineqarsimassaaq. Taavali soq aningaasaliinissamut akiliutissamik aalajangersaanissamut piginnaatinneqaqqinnissaq Naalakkersuisut siunnersuutigeqqippat? Oqaasertaliussamut nassuiaatit tunngavigalugit isumaqarparpoq aningaasaliinissamut akiliummik iluarsissuteqarsinnaaneq siunertaralugu tamanna pisoq, tamannali ilanngussaq 5-imi issuarneqartumi allassimasutut 2014 tikillugu aalajangersimasumik aningaasartaqartussatut aalajangersarneqarpoq.

Kiisalu oqaatigineqartariaqarpoq suliami 11-522-imi Naalakkersuisut qinnuteqaataat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit aatsaat arfininngornermi ulloq 15. januar 2011-mi akuersissutigineqarmat. Aalajangiinnermi allassimanngilaq aningaasanik atuererinnermi kingumut atuuttussanngorlugu aningaasaliissuteqarneq pineqartoq. Tamannalu tupinnanngilaq missingersuutimmi pillugit inatsimmi allassimavoq aningaasanik kingumoortumik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq akuersissutiginnissinnaanngitsoq. Naalakkersuisulli paasininnerat tunngavissaatinneqassappat aningaasanik atuererinnermi kingumut atuuttussamik aningaasaliissuteqarneq pisumi matumani pineqarsimassaaq.

Suliami matumani pineqartumi qularnaatsumik paasinarsisinneqarsinnaaganngilaq aningaasaliinissamut akiliummik 12. januar 2010-miilli akileeqqussuteqartarneq naammattumik tunngavissaqarluni imaluunniit naammattumik tunngavissaqarani pisarsimanersoq. Tassa oqaatigineqartartutut killinganiippugut. Pissutsilli taamaanneranni tunngavissaqarnermik apeqqutip, assersuutigalugu suliaq pillugu ilisimatitsissummik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut nassiussinikkut, tamakkiisumik paasinarsisinneqarnissaa Naalakkersuisut nammineq sulissutigalugu qulakkeertariaqarpaat (soqutigisariaqarpaat). Minnerunngitsumik suliami matumani taama periuseqarsimaneq naapertuussimassagaluarpoq, naluneqanngitsutummi sullissinissaq pillugu nutaamik isumaqatigiissuteqartoqarneranik ataatsimiititaliap ilisimatitsissuteqarfigineqanngivissor-simanera Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit sakkortuumik uparuarneqarmat, naak RAB-ip umiarsuarnik nutaanik pisinera pillugu ataatsimiititaliap assut isumakuluuteqarnini – kingullermik

2011-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneernejarnissaanut ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaani - oqaatigigaluaraa.

Ukiumut 30 mio. kr.-inik naleqartumik pisariillisaataasinnaasut siunnersuisarfiup siorna paasisaasa piviusunngortinniarnejarnerisa qanoq ingerlanerani Man Tec 2012-imi kvartalip siullup ingerlanerani RAL-imut naliliartussasoq ataatsimiititaliamit aamma paasineqarpoq. Naliliineq ingerlanneqareerpat tamanna pillugu ilisimatinneqarnissaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **qinnutigineqarpoq** (Apeq. 12.7c).

Konto pingarneq 73.30.02 Ujaasinissamut annaassiniarnissamullu upalungaarsimaneq
Ujaasinissamut annaassiniarnissamullu upalungaarsimanagerup ingerlaqqinnissaanut isumaqatigiissuteqarsimannginneq piffissap sivirusup ingerlanerani eqqumaffigineqarsimavoq. Tamanna pillugu ukiuni qulini atuuttussamik nutaamik isumaqatigiissuteqarnissamut Naalackersuisunik piginnaatitsisumik konto pingarnermut uunga oqaasertaliussinissaq siunnersuutigineqarpoq. Isumaqatigiissut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit akuerineqassaaq. Apeqqut pillugu kalaallit danskillu suleqatigiissitaata misissueqqissaarnini, 2011-ip naannginerani pisussatut naatsorsuutigineqartup, naammassereerpagit isummernissamut tunngavissiamik pissarsisinnegarnissani ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa.

Ujaasinissamut annaassiniarnissamullu upalungaarsimaneq pingaaruteqartutut isiginini ataatsimiititaliap erseqqissarumava, taamaattumillu piareersaataasumik sulinermi kinguaattoqqittoqarnissaa akuersaaruminaatsinneqassaaq.

Siunertamut konto 73.94 Nukissiorfiit

Innaallagissamik imermilu assigiimmik akeqartitsineq

Suliassaqarfimmi akit eqqortut atorneqalernissaat siunertaralugu innaallagissamut imermullu assigiimmik akeqartitsineq 2005-imut aningaasanut inatsimmi nutarterneqarpoq. Nutarterinermut tunngaviutinneqarpoq ikaarsaariarnermut aaqqissuussineq ukiunik tallimanik sivirususilik, taamaaliornikkut najukkani innaallagissiornermi aningaasartuutit apeqqutaatillugit akit qaffariartanerart appariartarnerallu innuttaasunit aalisakkanillu suliffissuarmit sungiunneqarsinnaaqqullugu.

Innaallagissamik imermillu assigiimmik akeqartitsinermik iluarsaaqqinneq 2010 ilanngullugu ingerlanneqartussaagaluarpoq, tamatumalu kingorna naliliisoqartussaagaluarluni. Tamatumalu kingorna iluarsaaqqinneq ingerlateqqinneqassanersoq qanorlu iluseqartillugu tamanna ingerlanneqassanersoq Inatsisartunit aalajangiiffigineqartussaagaluarpoq. Aalajangernissaq taanna aappassaa ukiumik ataatsimik kinguartinneqarpoq.

2013-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi piviusunngortitsinissaq siunertaralugu akeqartitserisaasissaq nutaaq pillugu Inatsisartut siusinnerpaamik UPA 12-imi aalajangiinissaat naatsorsuutigineqarpoq (Apeq.3.12c).

Akeqartitseriaaseq nutaaq pillugu aalajangiinissap kinguarateqqinneqarnera naapertuuttut ilaatigut isigineqarsinnaavoq, tassa akeqartitseriaaseq nutaaq qanoq naleqqunnerpaamik ilusilerneqarsinnaanersoq pillugu Inatsisartut innuttaasullu oqallisiginninnissamik periarfissinneqassammata. Oqallinnerit taakku tunngavissat piviusorsiorlut tunngavigalugit ingerlanneqassasut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammaattuutigissavaa. Taamaalluni nassuerutigineqartariaqarpoq nunatta aningaasaqarnera ilungersunartorsiuffiummat aammalu

anigaasaqarnikkut tunngavissat maannatut itsillugit tapiissutit ingerlatsinermullu anigaasartuutit nalinginnaasumik amerlineqarnissaat periarfissaqanngimmat.

Aalisakkanik suliffissuarni nukimmik atuinermik killilersimaarinnineq

Aalisakkanik suliffissuarnut tapiissutaasartut ilaasa assersuutigalugu teknologimik innaallagissamut imermullu sipaarutaasinnaasunik atuilernissamut tapiissutit tunniunneqartalersinnaanerit periarfissaasinnaanersoq isumaliutigeqqullugu 2010-mi anigaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerineqarnissaanut isumaliutissiissummini Anigaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut kaammattuutigaa. Pisuni ataasiakkaani assersuutigalugu tunisassiornermut atortunik innaallagissamut imermullu sipaarutaasinnaasunik ikkussuinerup innaallagissamut imermullu suliffinnut akikillisaassutitut taarsiullugu Namminersorlutik Oqartussanit akilerneqarnissaa suliffeqarfinnut isumaqatigiissutigineqarsinnaavoq. Taamaaliormi suliffeqarfimmut akikillisaassummik appartitsineq suliffeqarfiup angusaanut allanguutaasussaajunnaarlugu aaqqinneqassaaq. Tamatuma peqatigisaanik Nukissiorfiit tunisassiornermini anigaasartuutaasa ikilineqarnerisigut inuiaqatigiit sipaaruteqassapput. (Apeq. 3.12d).

Naalakkersuisulli akiinnarsimapput taama ilusiliinissaaq misissorneqarsimanngitsoq. Paasisutissiissutigineqarporli Nukissiorfiit anigaasartuutaat annerpaat tassaasut anigaasartuutit aalajangersimasut nalikilliliinerillu, taamaattumillu siunnersuutigineqartup piviusunngortinneqarnerata kingunerinnassagaa anigaasartuutit aalajangersimasut imermik tunisanut annikinnerusunut agguataarneqartalernissaat.

Taamaattorli una ilassutigineqarpoq ”*Siunnersuulli sumiiffinni, Nukissiorfiit pisinnaasanik annertusiiffigisassaanni, aammalu imermik atuinikinnerulernerup Nukissiorfiit sanaartugassanut anigaasaliinngitsoorsinnaanerani kinguneqarfigisassaanni soqutiginaateqarsinnaavoq. Tamatuma saniatigut ilusiliussassatut siunnersuutigineqartumi, akikillisaatit naatsorsorneqarnissaat eqqarsaatigalugu ingerlatseqatigiiffiit naatsorsuutaasa nakkutigineqarsinnaanissaat pisariaqartussaavoq, tamatumali pisinnaanissaa naapertuutinngitsutut isikkoqarpoq.*”

Isumaqarnarpoq ingerlatseqatigiiffiit qanoq annertutigisumik akikillisaaffigineqartarnerannik naatsorsuinissaaq Nukissiorfimmut annertuumik ajornartorsiutaasinnaanngitsoq, tassami suliffeqarfiup inaallagissamik taamatullu imermik atuinerit kisimiilluni pilersuisutut tamakkiisumik ilisimasaqarfigimmagit. Allassimasutullu illuatungeriit isumaqatigiissuteqarnissaat siunnersuummut tunngaviummat paasisutissat suliffeqarfinnit pissarsiarineqarnissaat imaaliillaanaq qulakkeerineqarsinnaasariaqarpoq. Nukinnilli atuinerup sipaaruteqarfigineqarnerani kinguneqartussat iliusissat, inuiaqatigiinni attaveqaatitigut atortulersuutitut annertuumik anigaasartuuteqarnissap pinaveersimatinneqarnissaannut naleqquttut misissuiffigineqarnissaannik kaammattuutit tunngavilersorluagaasut Nukissiorfinit Naalakkersuisullu allaffeqarfiannit tusaaniarneqannginnerat ataatsimut isigalugu Anigaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit assut uggorineqarpoq. Allaffissornikkut taama kigaalaarussineq allaallumi ilatsiinnarneq pissusissamisunngilaq.

Siunertamut konto 73.95 Nukissiuuteqarnermut tunngasut

Siunertaqarfiup matuma ataani konto pingarnerit pillugit Anigaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq (Apeq. 12.11-12.12a-i). Apeqqutitut taakkununga tunngaviorpiarpoq CO2-mik aniatitat ikilisinneqarnissaannik Kyotomi isumaqatigiissummi anguniakkat

eqqortinneqarnissaannut nunatsinni amigaataasut matussuserneqarnissaat siunertaralugu konto pingaarnermi 73.95.05-imi, CO2-mik aniatitassanik pisinermut tunngasumi, ukiunut pingasunut agguataarlugu katillugit 13,5 mio. kr.-inik immikkoortitsinissaq siunnersuutigineqarmat. Taamaalillunilu 1990-imi aniatitanut sanilliullugu nunatta aniatitsinini 8 procentimik millisittussaasimavaa, tamatumali affaannaa angusimavarput; tassa 4 procentit missaat.

Siunertamut tassunga aningaasartuuteqarnissaq - aningaasaqarneq taamatullu silaannaap pissusaanut pitaasumik isiginnittutut nunatta nunani tamalaani isigineqarnissaanik kissaateqarneq pissutigalugu – assorsuaq uggornartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Inatsisartut Sanaartornermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaa suliamik matuminnga ingerlatsisoq ataatsimiititaliap ilisimavaa, taamaattumillu suliamik iliuseqaqqinnginnermi ataatsimiititaliamit taassuminnga ilisimatinneqarnissaq utaqeqqaarneqarpoq.

Kiisalu nunatsinni atuinermit uuttuutit tamarmiusut 43.000-it ungasianit uuttuutit 2012-ip tungaanut taarsorneqassasut Naalakkersuisut paasissutissiissutigigaat ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Taamaaliornikkut nukissiuutinut aningaasartuutinut sipaaruteqarnissamut innuttaasut ataasiakkaat aningaasaqarnikkut kajumilersinneqassapput tamatumalu peqatigisaanik nukissiuutinut silaannaallu pissusaanut pitaanerumik pissusilersornissamut periarfissinneqarlutik. Tamanna pitsaalluinnarpoq. Tamatumali peqatigisaanik eqqaasitsissutigineqassaaq inissiaatit ilaat, minnerunngitsumik pisoqaanerit oqorsarnerlutarujussuullutillu aserfallatsaalinerlutaammata, tamannalu innuttaasut maani najugallit nukissiuutinik atuinermit annikillisaataasumik pissusilersornissaannut soorunami killiliisuvoq.

2.9. Suliassaqarfik 77 Nunami Namminermit Pissutsinut Naalakkersuisoq

Kommunit akiitsui

Kommunit akiitsui pillugit takussutissiaq ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq takussutissiarlu matuma kingulianiittoq tiguneqarpoq:

Kommunit 31.12.2010-mit akiitsui:

Akiitsut sivikitsumi akilersugassat (1.000. kr.)	2010
Kommune Kujalleq:	-54.336
Kommuneqarfik Sermersooq	-32.400
Qeqqata Kommunia	-4.271
Qaasuitsup Kommunia	-44.700
Katillugit	-135.707

Akiitsut sivisuumi akilersugassat (1.000. kr.)	
Kommune Kujalleq:	-16.407
Kommuneqarfik Sermersooq	-24.900
Qeqqata Kommunia	-0
Qaasuitsup Kommunia	-154.728
Katillugit	-196.035

Akiitsoqarnertik pissutigalugu Nunatta Karsianit taarsigassarsinissamik kommunit pisariaqartitsissanersut paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit ilanngullugu qinnuigineqarput. Tamanna ilimaginngikkini Naalakkersuisup akissutigaa.

Akissut taanna ataatsimiititaliamit assut eqqarsarnartoqartinneqarpoq, tassami akissutip taassuma nassiunnerata kingorna qaammat ataasiunngitsoq qaangiuttoq 2012-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiussipput, tamatumalu kinguneranik ukiunut marlunnut agguataarlugu Kommune Kujalleq 37,2 mio. kr.-inik taarsigassarsinneqarpoq.

Konto pingarneq 77.03.02 Nunaqqatigiit Siunnersuisoqatigiivi

Pituffimmi nunaqqatigiit siunnersuisoqatigiivinit aningaasartuutit konto pingarnermit uannga akilerneqartarput. Nunaqqatigiit siunnersuisoqatigiivinit allakkanik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq tigusaqarpoq, taakkunani allassimalluni nunaqqatigiit siunnersuisoqatigiivisa Naalakkersuisunut saaffiginnissutaat Naalakkersuisunit soqutigineqartarsimangitsut. Tamanna uparuassallugu ataatsimiititaliaq pissutissaqarsimavoq, tassami – allat assigalugit – Nunaqqatigiit Siunnersuisoqatigiivi saaffiginnissutinut nalinginnaasunut akissutisinissamut soorunami pisinnaatitaaffeqarmata.

Naak peqqussummi atuuttumi aalajangersagaqaraluartoq Pituffimmi sunngiffimmi ilinniartitsineranut aningaasaqarnikkut akisussaaffiup Nunaqqatigiit Siunnersuisoqatigiivinit tunniunniarneqarnera nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit periarfissaq iluatsillugu qinnuigineqarput. Suliaq ilassutitut isumaliutissiissummini ataatsimiititaliap uterfigissavaa.

Ilanngussaq N innersuussutigineqarpoq.

Konto pingarneq 77.05.03 Avatangiisit, uuliaarluernernik akiuinnermut atortunik pisinnermut tapiissutit

Sinerissamut qanittumi uuliaaluertoqarsinnaaneranup upalungaarsimaneq, konto pingarneq una aqcutigalugu akilerneqartartoq, aammalu uuliaarluernermut upalungaarsimaneq ingerlatseqatigiiffiit uuliasortut pisussaaffigisaat tunngaviummik immikkoortinneqartarput.

Uuliaarluernermi upalungaarsimanissamut ingerlatseqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillugu inatsisissatut siunnersuummik UPA 12-imi saqqummiussinissaq pilersaarutigineqartoq oqaatigineqarpoq. Uuliaarluernissamut akiuiniarnermut atortulersuutit Cairn Oilimit atorineqartut tigusissaat ingerlatseqatigiiffiup taassuma suliaarsissagaa oqaatigineqarpoq. Aatsitassarsiornermut pisortaqarfimmik ingerlatseqatigiiffik suleqateqassaaq. Sinerissap qanittuani uuliaarluerinnaanermut upalungaarsimaneq ingerlatseqatigiiffiup aamma suliaasaanut ilaatinneqarsinnaavoq. Sulinnermut sinaakkusiussassat tamatumani pisortat karsiinut aningaasartuutissat erseqqinnerusut ilisimaneqanngillat.

Konto pingarneq 77.05.04 Eqqakkat pillugit kommunit misileraallutik suliniutaannut tapiissutit

Nuummi ikuallaavik pisinnaasani qaangerlugu suliaqartoq pisoqalisuulersorlu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq. Taamaattumillu suliaasaqarfik pillugu pilersaarutit ataatsimiititaliamit apeqcutigineqarput. Qulaajaanermik sulineq 2011-ip naanerani naammassissatut naatsorsuutigineqartoq aallartinneqarsimasoq paasineqarpoq (Apeq. 13.2c).

2.10. Suliassaqarfik 80-89 Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoq

Immikkoortoq 2.8, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisup suliassaqarfianut tunngasoq, aallarniutigalugu innersuussutigineqarpoq.

Pisortat namminersortullu illuutaanni oqoqarnera

Oqoqarnera inissiaqarfinnut arlalinnut aningaasaqarnikkut ulorianartorsiortitsisoq ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Oqoqarnera ukiuni makkunani assorsuaq ajornartorsiutaavoq, inuillu amerlasuut tamatuminnnga akornuserneqartarput. Oqoqarnerata kinguneranik iluarsaanernut aningaasartuutit nunatsinni tamarmi inissianik attartortunut piginnittunullu ukiuni aggersuni annertunerujartortumik aningaasartuuteqaataassasut qularutissaagunaangilaq. Taamaattumillu ataqatigiissaakkamik suliniuteqarnissaq kissaatiginarpoq. Suliniarnej taanna siullermik qulaajaanikkut paasiniaaerusariaqarpoq, tullertullu aningaasanik pissarsiniartoqarlunilu ataatsimoortumik pilersaarusiortoqartariaqarpoq.

Suliniutit taakku paasisitsiniaanermik malitseqartinneqarnissaat pisariaqarpoq, taamaaliornikkut assersuutigalugu ullormut silaannarissaasarnissap pingaaruteqassusianik innuttaasut paasitinneqarsinnaaqqullugit. Tamatumali saniatigut kinguarsaanertaqanngitsumik isumaliutigineqartariaqarpoq pisortat – aammalumi namminersortut – sanaartornerat ima ingerlanneqarnerasoq oqoqalersinnaanera pinngitsoortinneqarsinnaalluni. Taamaalillunilu kinguarsaanertaqanngitsumik assersuutigalugu misissorneqartariaqarpoq illut, soorlu Illorput 2000-it inissiaruillu ataasinnarmik isaaffillit, Namminersorlutik Oqartussanit sananeqartartut ilusiligaanermikkut sananeqaatimikkullu ima pissuseqarnersut oqoqalinnginnissamut innutaasut qulakkeerunneqarnissaannut naleqqunnerpaallutik. Taamatuttaaq oqoqalernissamut killilersimaarinnissutit pisariaqartut pisortat sanaartugassanik, assersuutigalugu atuarfinnik najugaqarfinnillu, suliariumannittussarsiuussineranni tamani piumasaqaatit ilanngunneqarsinnaapput. Iliuutsit taamaattut akisunngitsumik atuutilersinneqarsinnaapput.

Kukkunilimmik nutaamik sanaartorneq

Narsami Inuilimik sanaartorneq ajalusoortoq aammalu Sisimiuni Aatsitassarsiornermik/Sanaartornermik Ilinniartarfimmi annertuumik sanaartornerlunnerup iluarsiiiffigineqartariaqarnera pillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq aningaasaliissuteqarnissamik suliaa 11-534, tamatumalu kingorna allaqatiginnissutit innersuussutigineqarput.

Ataatsimiititaliaq ersarilluinnartumik isumaqarpoq sanaartukkanut marluusunut tunngatillugu sanaartornerup pisortanit nakkutilliiffigineqarnera sumiginnarneqarsimasoq. Sanaartornermut siunnersortinit pikkorluttunit sanaartortitsisut nakkutilliinerat erseqqilluinnartumik taamaalilluni ingerlanneqarsimavoq, tamatumalu kingunerisaanik kukkunerit amigaatillu iluarsineqarnissaannut annertuumik aningaasartuuteqartoqartariaqarsimavoq – aningaasartuuteqaqqittoqartariaqassallunilu - kiisalu - minnerunngitsumik – sanaartukkat atorneqalernissaat annertuumik kinguaattoorfiusimavoq.

Kiisalu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq suliassaqarfimmi illuatungeriit pisortaneersut taamatullu namminersortut akornanni akisussaaffimmik agguataarineq erserluttoq, tassa illuatungeriit suliani taaneqartuni ajornartorsiutaasut pillugit imminnut pisuuteqattaartut ersarimmat. Tamanna attanneqarsinnaangitsutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq.

Taamaattumillu kukkunerit amigaatillu killilersimaarneqarnissaat, taamaalillunilu taakku iluarsineqarnissaannut aningaasartuuteqarnissap pinaveersaartinneqarnissaa siunertaralugu pisortat sanaartorneranni sanaartortitsisut nakkutilliinerata sukateriffigineqarnissaanut suliniuteqarnissamik Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**. Tamana pisinnaavoq siunnersortinik namminersortunik isumaqatigiissuteqarnikkut aammalu pisortat ingerlatseqatigiiffiutaannik INI Byggeteknikitut ittunik annertunerusumik atuilernikkut.

Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfik

Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmi aningaasaatit ukiuni tulliuuttuni sisamani ukiumut 100 mio. kr.-inik ikilineqartarnissaat Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqartoq apeq. 6.3-imut akissut naapertorlugu paasineqarpoq. Tamanna Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfiup aammalu taassuma aqqissuussaanerata pingaaruteqarneratalu sammilaarnissaannut tunngavissiivoq.

Suliassani aalajangersimasuni sanaartugassanut iluarsagassanullu aningaasaliissutissatut missingersuusiarineqartut tamarmik Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmut nuunneqassapput. Ukiup ataatsip iluani sanaartugassat aningaasaliiffigineqarsimasut suliarineqarsimatinnagit, aningaasat Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfiup missingersuusiornikkut teknikkimut tunngassutilinnik suliaqartut sanaartugassat pineqartut naammassineqarnissaannut katersortassavai.

Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmut tunngavigisat missingersuusiornermut inatsisip kapitaliata tallimaani tassungalu nassuiaatini erseqqinnerusumik nassuiaatigineqarput.

Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat uninngasuutigineqartut amerliartuinnarnerannik ajornartorsiut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititalianit assigiinngitsunit ukiuni arlaqalersuni tikkuarneqartarsimavoq. Aningaasanik uninngasuuteqartarnermut ilaatigut pissutaavoq aningaasaliissutissanik naliliinerminni Naalakkersuisut isumalluarpallaartarnerat. Ukiuni kingullerni aningaasanut inatsisinut ataatsimiititaliap isumaliutissiissutigisartagai innersuussutigineqarput.

2008-p naanerani Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmiipput 880 mio. kr.-it missaat. 2010-p aallartinnerani 925 mio. kr.-it missaat aningaasaateqarfimmiipput. Nunatta Karsiata naatsorsuutai naapertorlugit 2010-p naanerani 752 mio. kr.-it aningaasaateqarfimmiipput. Taamaalillunilu 2010-mi aningaasaateqarfiup aningaasaataasa malunnaatilimmik ikilisinneqarnissaat siullermeertumik iluatsinneqarpoq.

Aningaasaqarnikkut pissutsit maannatut itsillugit, tassa nunatta karsiata aningaasaatai tigoriaannaat killeqartillugit piffissaq sivikitsoq isigalugu Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat uninngasuutigineqartut amerlanerat naapertuuttutut isigineqarsinnaavoq, tassa aningaasat taakku nunatta karsiata tigoriaannarnik aningaasaataanut tapertaammata. Aningaasaateqarfimmili aningaasat suliassanut sanaartugassanullu, aallartinneqareersimasinnaasunut, aalajangersimasunut pituttugaammata aningaasaateqarfiup aningaasaatai aningaasaatinut tigoriaannavinnut taartaasinnaanngillat. Piffissap ingerlanerani aningaasaateqarfiup aningaasaataasa entreprenørinut allanullu Namminersorlutik Oqartussanut sannassisuusunut akiliutigineqartussaapput. Taamaattumillu pissutsit maannatut itsillugit nunatta karsiata aningaasaatai tigoriaannaat aqunneqarnerat aalajan- giisuusumik pingaaruteqarpoq.

Taamaattumillu sanaartugassanut aningaasaliissutinik atuinissap piviusorsioortumik missingersuusiortarnissaa aatsaat taama pingaartigilerpoq.

Aningaasat Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmi atorneqaratik uninngaannartussaasut ilisimagaluarlugu aningaasanik qinnuteqartoqartaqqunagu sanaartugassanut aningaasaliissutinik atuinissamik **piviusorsioortumik** missingersuusiortarnissamik Naalakkersuisut qulakkeerininnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ukioq manna **kaammattuutigineqaqqissaaq**. Aningaasat kingusinnerusukkut atorneqartussanngorlugit Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmi uninngasuutigineqarnissaat siunertarlugu assersuutigalugu allaffissornikkut kinguaattoornermik pissuteqarluni minnerunngitsumik ukiup naalernerani sanaartugassanut aningaasaliissutit atugassanngortinneqarnissaat qinnuteqaatigineqartariaqanngilaq. 2010-mut Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut atatillugu aningaasanik naammaginatsumik annertussuseqartunik atuisoqarsimasoq paasinarsippat kaammattuut una aappaagu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit uteqqinneqassanngilaq. Tamannalu isumalluarluni ataatsimiititaliap qilanaaraa.

Konto pingarneq 84.40.10 Kommunini atuarfiit

Nunaqarfinnut immikkoortumut pilersaarut

Nunaqarfinnut immikkoortumut pilersaarut immikkoortoq taamaatinneqarsimasoq ataatsimiititaliap paasivaa, tassa suliniut NIIP-imik suliaqarnermi ilaatinneqarmat. Tamanna naapertuuttuunersoq ataatsimiititaliamit qularutigineqarpoq, pisariaqarneralu malillugu apeqqu pingajussaaneerinissamut ilassutitut isumaliutissiisummini uterfigissallugu (Apeq. 14.6b). Kiisalu paasineqarpoq nunami namminermit sanaartornermut periusissaq UPA 12-imi saqqummiunneqartussat naatsorsuutigineqartoq (Apeq. 14.8d).

Iluarsaanermut immikkoortumut pilersaarut aammalu meeqqat atuarfiisa illutaannik annertusaanissaq kommunillu tamatumani inissisimanerat

Atuarfik pillugu peqqussut naapertorlugi atuarfimmi atuartsinermit sanaartornermullu aningaasartuutit tamarmik kommuninit aningaasartuutigineqassapput. Atuarfitsialaap akuersissutigineqarnera, tamatumalu nassatarisaanik atuarfinni init atuartsiviusut anginerunissaannik piumasaaqatit kiisalu minnerunngitsumik suliaasaqarfimmi tassani iluarsaanermi kinguaattoorutit annertuut pissutigalugit atuarfinni immikkut iluarsaassinernut aningaasartuutit kontomi pingaarnermi matumani akilerneqartarput.

Ukiunut qulinut immikkoortumut pilersaarut malillugu suliassat tullerriiariffigineqarput. Pilersaarut pisariaqartitsinerup, kissaatit aningaasatigullu tullerriiarinerup akornanni naapeqatigiissitsiniarsimanermik takutitsivoq.

Kommunit atuarfinnik aserfallatsaaliisannginnerat iluarsaanermi kinguaattoornerit ilaannut pissutaasoq ataatsimiititaliap ilisimavaa. Taamaattumillu iluarsaanissamut pisussaaffimminnik pimoorusseqqullugit kommunit Naalakkersuisunit kaammattorneqartariaqartut ataatsimiititaliamit erseqqissarneqassaaq, taamaaliornikkut atuarfiit iluarsaateqammersut iluarsaaqqittariaqalernermik kinguneqartumik aserfallaqqeqqunagit. Aserfallanneq ajorluinnalerpat Namminersorlutik Oqartussat akiligassamik tigusinissaat naatsorsuutigalugu atuarfiup (iluarsaateriikkap) aserfallatsinnissaanut kommunit aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu qaqugukkulluunniit kajumilersinneqanngisaannassapput.

Apeqquut taanna nukinginnartut pingaaruteqartutullu Naalakkersuisunut ataatsimiititaliamit ukiup ataatsip matuma siorna tikkuarneqarpoq, taamaattumillu ukiup qaangiuttup ingerlanerani Naalakkersuisut suliaq pillugu qanoq iliuseqarsimanersut paasiniarlugu suliaq ukioq manna malitseqartissimallugu. Pakatsissutigalugu ataatsimiititaliap paasivaa 2011-mi aningaasanut inatsimmik Inatsisartut ukioq ataatsip matuma siorna akuersissutiginninnerisa kingorna susoqarsimasorinangimmat (Apeq. 14.6c). Atuarfinnik sanaartornerit iluarsaanerillu Nunatta Karsianit aningaasalersorneqartut aningaasartaasa 2 procentiannik kommunit aserfallatsaaliinermut aningaasaateqarfiannut immikkoortitsisarnissamik kommuninut peqqusisinnaanermik isumaliutit ukioq ataatsip matuma siorna saqqummiunneqartut uteqqiinnarnissaat Naalakkersuisut toqqarsimavaat – aqqissuussineq pilerinartutut isumaqarfiginartoq aammalu imaaliallaannaq aningaasartuutaanngitsumillu Kommuninut Nakkutilliisoqarfimmit, kommunit missingersuutaannik naatsorsuutaannillu akuttunngitsumik tigusaqartarlunilu misissuisareersumit nakkutigineqarsinnaasoq.

Ukiup ataatsip maangaannarteqqinnissa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kissaatigineqanngilaq, taamaattumillu iliuusissatut siunnersuutininik, illutat peqqussutit malillugit ingerlaavartumik iluarsaanneqanngippata iluarsaanneqarnissaannik Nunatta Karsiata isumaginneqqinnissaa naatsorsuutigalugu atuarfiit illutaannik nutaanik aserfallatsitsinissamut kommunit aningaasatigut kajumilersinneqannginnissaannut qulakkeerinnissinnaasunik, kingusinnerpaamik 2013-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinermut atatillugu Naalakkersuisut saqqummiussinissaat ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqarpoq**.

Konto pingaarneq 87.00.88 Nunaqarfinni isorliunerusunilu sanaartortitsinissamut pilersaarutit
Konto pingaarnermi uani aningaasaliissutinut tunngavigisat ersarissarneqartariaqarnerat 2011-p ingerlanerani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap arlaleriarluni tikkuarpaa. Tamanna tunngavigalugu konto pingaarnermut allannguutissatut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiussippat. Allannguutissatut siunnersuut nr. 31 aamma 157 innersuussutigineqarput. Allannguutissatut siunnersuutininut taakkununga ataatsimiititaliap inassuteqaataa isumaliutissiissummi immikkoortoq 3-mi takuneqarsinnaavoq.

Konto pingaarnermi aningaasaliissutit Nanortalimmi aammalu Uummannami atuartut angerlarsimaffiinut 2011-mi annertunerpaamik atorneqarnissaat naatsorsuutigineqartoq oqaatigineqarpoq (Apeq. 14.8b). Immikkoortumut pilersaarut 2012-ip aallartinnerani naammassisussatut naatsorsuutigineqartoq naapertorlugu atuartut angerlarsimaffii tulleriariffigineqassapput.

Illulioqataaffissanut aningaasartuutit konto pingaarneq una aqutigalugu akilerneqassanngillat, konto pingaarnerli 89.72.12, Inissialiassanut taartissanillu inissialiornermut tunngasoq, aqutigalugu.

Konto pingaarneq 87.72.24 Inissiat attartortittakkat isateriaannangorsimasut kommuninut tunniunneqarnerat

Nuummi Tuujummi isaterinissaq nutaanillu sananissaq ataatsimiititaliap apeqquaqarfigaa (Apeq. 14.8b). Naalakkersuisut akissutaannit paasineqarsinnaasorinarpoq isatereriarluni nutaanik sanaartorneq ingerlanneqarsimanngitsoq, tassa siunertamut aningaasat immikkoortitat Nuummi inissianik 120-nik sananermut atorneqarsimmata. Kommunit inissiaataannik attartortittakkanik Nuummi sanaartorneq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit soorunami ajorineqanngilaq. Periutsilli atorneqartup toqqarneqarnerata illoqarfimmi inissaleqineq pissutigalugu Tuujummi

inissiat siunissami attatiinnarneqarnissaat aarleqqutigineqarsinnaasorinarpoq. Taamaaliornikkullu illoqarfimmik nutarteriniarneq ilaatigut iluatsitsiffiunngitsuussaaq.

3. Aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuutit

Immikkoortoq 1.3.3-mi taaneqartutut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuutitut 185-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Taakkunanga 25-it oqaasertaliussanut aammalu oqaasertaliussat nassuaataannut allannguutissatut siunnersuutaallutik. Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit isumaliutissiissuttip immikkoortuani 4-mi sammineqarput.

Tamatuma saniatigut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuummik ataatsimik saqqummiussivoq.

Aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuutit sammisanut ukununga immikkoortinneqarsimapput:

- sammisaq 1 Teknikikkut allanngortitsinerit: allannguutissatut siunnersuutit 33-it
- sammisaq 2 Missingersuutitut sunniteqanngitsumik allanngortitsinerit: allannguutissatut siunnersuutit 21-it
- sammisaq 3 Iseritassatut naatsorsuutigisat nutaat aamma inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasartuutissanut nutaamik naatsorsuutigilikkat: allannguutissatut siunnersuutit 12-it
- sammisaq 4 Aningaasartuuteqarnerunissamik kissaatit: allannguutissatut siunnersuutit 12-it
- sammisaq 5 GU reformi: allannguutissatut siunnersuutit 8-t
- sammisaq 6 Kanalini digitaliusuni: allannguutissatut siunnersuutit 2-t
- sammisaq 7 Nalunaarasuartaateqarnermi maalaaruteqartarfimmik pilersitsineq: allannguutissatut siunnersuutit 2-t
- sammisaq 8 Kommune Kujallermut taarsigassarsiaritit: allannguutissatut siunnersuutit 1
- sammisaq 9 Allaffissornikkut sipaaruteqarneq – timmisartumut billetsit: allannguutissatut siunnersuutit 55-it
- sammisaq 10 Nunap Immikkoortuisa Ineriartortinnissaanut Pilersaarut, NIIP: allannguutissatut siunnersuutit 3-t
- sammisaq 11 Sanaartornermi nuussineq: allannguutissatut siunnersuutit 11-t
- sammisaq 12 Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit allannguutissatut siunnersuutit: allannguutissatut siunnersuutit 1

Aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-imit nr. 160-imut kiisalu 186-imik *normulersugaapput*.

Aningaasaliissutitut pineqartillugit allannguutissatut siunnersuutit ataasiakkaat normui *aningaasaliissutitut takussutissiimi* allassimapput; ilanngussaq 1. Aningaasaliissutitut takussutissiati Naalakkersuisut aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuutaannut saarlinggorlugit ilanngunneqarput, taakkulu isumaliutissiissummut ilanngussaq K-tut ilanngunneqarlutik.

Oqaasertaliussanut tunngatillugu normuliunneqartoq oqaasertaliussat siornagut allanneqarpoq. Oqaasertaliussat *ilanngussaq 2*-mik taaguuserneqarput. Taakku isumaliutissiisummut ilanngussaq L-p ataani ilanngunneqarput.

3.1. Sammisag 1 - Teknikikkut allanngortitsinerit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 33-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi ukiunilu missingersuusiorfiusuni ataatsimut isigalugit IST-mut sunniuteqassanngillat. Pineqartut tassaanerupput missingersuutitut ilanngussat oqaasertaasa ilusiligaanerannik erseqqissaanerit annikinnerusut. Allannguutissatut siunnersuutit ilaat taakku Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanit aallaaveqarput, tak. ilanngussaq A.

Allannguutissatut siunnersuutitut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ilassutitut ima oqaaseqaateqarumavoq.

Konto pingarneq 87.00.88 Nunaqarfinni isorliunerusunilu sanaartornermut periusissaq
Konto pingarnermi aningaasaliissutitut tunngavigineqartut allanngortinneqassasut Naalakkersuisut siunnersuutigaat, taamaaliornikkut aningaasaliissutit nalinginnaasumik ingerlaernerulernermit, ilinniagaqarnermut ilinniaqqinnermullu suliniutitut atorneqarsinnaanerannik missingersuutitut ilanngussami innersuussineq peerneqarluni.

Nunami namminermit sanaartornermut periusissap piviusunngortinneqarneranut atatillugu aningaasaliissutit atugassiissutigineqarnissaat eqqarsaatigineqarpoq.

Missingersuutinulli ilanngussami allassimavoq ”*Pilersaarutikkut nunaqarfiit inunnik amerliartorfiusut ilaanni sanaartugassanik ingerlatsinissaq naatsorsuutigineqarpoq*”. Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit akuersaarneqarsinnaanngilaq. Nunaqarfiit inunnik ikiliartorfiusut konto pingarnermi aningaasaliussanik aamma atuisinnaasariaqartut ataatsimiititaliap isumaqarpoq. Tamanna tunngavigalugu **allannguutissatut siunnersuummik** immikkoortumik ataatsimiititaliap saqqummiussivoq (Nr. 186), immikkoortumi immikkut sammineqartumik. Taamaattumillu ilusiliinermut tunngasut kisiisa pissutigalugit allannguutissatut siunnersuut una akuersissutigineqartussatut ataatsimiititaliamit inassutigineqarpoq. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuutaanik nr. 186-imik akuersissutiginninnikkut allannguutissatut siunnersuut una taamaalilluni Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kissaataanut naleqqussarneqassaaq.
(Allannguutissatut siunnersuut nr. 31)

Sammisag 1-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-imit 33-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.2. Sammisag 2 - Missingersuutitut sunniuteqanngitsumik allanngortitsinerit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 21-nik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi ukiunilu missingersuusiorfiusuni ataatsimut isigalugit IST-mut sunniuteqassanngillat.

Allannguutissatut siunnersuutinut taakkununga pissutaapput Naalackersuisut allaffeqarfiini allannortiterinerit, suliassaqarfiit akornanni aningaasaliissutinik nussinerit kiisalu kontonik pingaarnernik ataatsimoortitsineq avissaartitsinerlu.

Sammissaq 2-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 34-imit 54-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.3. Sammissaq 3 – Isertitassatut naatsorsuutigisat nutaat aamma inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasartuutissanut nutaamik naatsorsuutigilikkat

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 12-inik Naalackersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut 2012-mi 44.234.000 kr.-inik aammalu ukiuni mingersuusiorfinni tamani 12,2 mio. kr.-inik pitsanngoriaataassapput.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinerup kingorna kontonut pingaarnernut arlalinnut missingersuutit eqqornerusumik takutitsisut Naalackersuisunit suliarineqarsimanerat taakkuninnga allannguutissatut siunnersuuteqarnermut pissutaavoq.

Allannguutissatut siunnersuutinut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut ima oqaaseqaateqarumavoq.

Konto pingarneq 10.13.10 Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnit iluanaarutit, iluanaarutinit tunniussinerit tunisinerillu

Isertitassatut missingikkat 2012-imi 42 mio. kr.-inik ukiunilu missingersuusiorfinni tamani 10 mio. kr.-inik amerlineqarnissaat Naalackersuisut siunnersuutigaat. 2012-imi isertitassatut missingiinerit taama qaffasitsiginerannut pissutaavoq A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mit aningaasaatinit immikkut ittumik 22 mio. kr.-inik tunniussineq.

Aningaasat taama amerlatigisut INI-mit tiguneqarsinnaanerit tupigusuutiginnngitsusunnginnamiuk Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap miserratigissanngilaa. Aningaasalli sammissaq 4-p ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 78 naapertorlugu sinerissami iluarsaassinerit aallartinneqarnissaannut atorineqassammata, allannguutissatut siunnersuuttip akuersissutigineqarnissaa tunngaviusumik isigalugu ataatsimiititaliamit akornutissaqarsorineqanngilaq. Taamaaliornikkut Nuummi INI-mi attartortut akiliutaannit aningaasat sinerissami INI-p attartortuinut agguanneqarput, aningaasanulli inatsimmi agguassinerup sunniutaanik ataatsimoortumik naliliinermanni tamanna Naalackersuisut ilanngullugu naatsorsorsimassagaat ataatsimiititaliamit tatigineqarpoq. Aappassaaneerinissamut akissuteqaammanni suliaq pillugu erseqqinnerusumik Naalackersuisut nassuiaateqarnissaat **qinnutigineqarpoq**.
(Allannguutissatut siunnersuut nr. 55)

Sammissaq 3-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 55-imit 66-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.4. Sammissaq 4 - Aningaasartuuteqarnerunissamik kissaatit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 12-nik Naalackersuisut saqqummiussipput.

Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut 2012-imi 78.438.000 kr.-inik, 2013-mi 46,0 mio. kr.-inik, 2014-imi 35,6 mio. kr.-inik aammalu 2015-imi 41,1 mio. kr.-inik ajorseriaataassapput.

Allannguutissatut siunnersuutikkut taakkunuuna ilaatigut Kalaallit Nunaata Ammerivianut (Allannguutissatut siunnersuut nr. 68), ICC-mut (Allannguutissatut siunnersuut nr. 69) aamma Neqi-mut (Allannguutissatut siunnersuut nr. 74) aningaasaliissutit amerlineqarput.

Allannguutissatut siunnersuutininut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut ima oqaaseqaateqarumavoq.

Konto pingaarneq 10.12.10 Suliassanngortitsinernut aningaasartuutit

Puusi pillugu suliat eqqartuussivimmi qulliunerusumi suliarineqarneranni aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqartut matussuserneqarnissaat siunertaralugu aningaasaliissutit 2012-imi 1 mio. kr.-inik aammalu 2013-imi 6 mio. kr.-inik amerlineqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Ingerlatitseqqiineq *Vestre* Landsretimut tunniunneqarsimasoq allassimavoq. Eqqortoq tassaasimappat *Østre* Landsret, tamanna missingersuutininut ilanngussami taassuma 2012-imut aningaasanut inatsimmi inaarutaasumi ilanngunneqannginnerani iluarsineqassaaq.

Suliamut matumani pissutsini tamani attuumassuteqarnini pissutigalugu suliami matumani pissutsininut tamanut peqataasinnaanani ataatsimiititaliamut ilaasortaq Olga P. Berthelsen nalunaarpoq, taamaattumillu immikkoortup taassuma ataatsimiititaliamit suliarineqarnerani peqataanani.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 67)

Konto pingaarneq 51.03.02 Nunalerinermik inuussutissarsiuuteqartunut aningaasalersuinikkut tapersiisarneq

Aningaasaliissutit 2012-imi 5 mio. kr.-inik, 2013-imi 7 mio. kr.-inik, 2014-imi 7 mio. kr.-inik aammalu 2015 6 mio. kr.-inik amerlineqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutigaat.

Sullissinissaq pillugu Neqi A/S-imik isumaqatigiissuteqarnissamut aningaasat atorneqassapput. Toqoraavimmik siunertanut assigiinngitsunut atorsinnaasumik nutaamik ullutsinnullu naleqquttumik pilersitsisoqassasoq oqaatigineqarpoq.

Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit assut tapersersornartinneqarpoq.

Assersuutigalugu siunertaqarfimmut 51.03-mut konto pingaarnermik nutaamik pilersitsinikkut siunertamut aningaasanik Naalakkersuisut immikkoortitsisimanissaat ataatsimiititaliamit kissaatiginartinneqaraluarpoq. Tamanna siunertaralugu pingajussaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuummik allamik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit

kaammattorneqarput.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 74)

Sammissaq 4-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 67-imit 78-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq.**

3.5. Sammissaq 5 – GU reformi

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutininik 8-nik Naalakkersuisut saqqummiussipput.

Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi ukiunilu missingersuusiorfiusuni ataatsimut isigalugit IST-mut sunniuteqassanngillat.

Allannguutissatut siunnersuutikkut Kalaallit Nunaanni iliniarnertuunngorniartarnermik iluarsaaqqinnerup aallartinneqarnissaanut aningaasanik atugassiisoqarpoq. Tamanna pillugu isumaliutissiisummi immikkoortoq 2-p ataani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai innersuussutigineqarput.

Sammissaq 5-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 79-mit 86-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.6. Sammissaq 6 – Kanalini digitaliusuni

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 2-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut 2012-mi 2.600.000 kr.-inik ajorseriaataassapput.

Allannguutissatut siunnersuutikkut kanalit digitaliusut pingasut akeqanngitsumik aallakaatinneqartarnerisa ingerlaannarnissaanut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq. Kanalit digitaliusut aqqutigalugit tv-kkut paasissutissiinerit aliikkutassiinerillu innuttaasut qinigassaat amerlanerulermata ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq.

Sammissaq 6-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 87-mit 88-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.7. Sammissaq 7 – Nalunaarasuartaateqarnermi maalaaruteqartarfimmik pilersitsineq

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 2-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut ukiumi tamani ukiumut ½ mio. kr.-inik ajorseriaataassapput.

Nalunaarasuartaateqarnermi maalaaruteqartarfik iluaqutaalluarsinnaasutut ilimagineqarpoq.

Sammissaq 7-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 89-mit 90-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.8. Sammissaq 8 – Kommune Kujallermut taarsigassarsiaritit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuummik 1-imik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuut taanna IST-p inerneranut 2012-mi 26.400.000 kr.-inik 2013-imilu 10,8 mio. kr.-inik ajorseriaataassaaq aammalu 2014-imi 12,8 mio. kr.-inik 2015-imilu 24,4 mio. kr.-inik pitsangoriaataassalluni.

Missingersuutitut ilanngussaq innersuussutigineqarpoq.

Sammissaq 8-ip ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 149 **akuerineqassasooq** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.9. Sammisag 9 – Allaffissornikkut sipaaruteqarnek – timmisartumut billetsit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutininik 55-nik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit ataatsimut isigalugit IST-mut sunniuteqassanngillat.

Allannguutissatut siunnersuutikkut konto pingaarnermi 20.11.56-imi missingersuutininut iluarsissut konto pingaarnerni arlalissuarni aningaasaliissutinik nalinginnaasumik appaanikkut piviusunnngortinneqarpoq, tassanngalu timmisartumut billetsinut aningaasartuutit akilerneqartassapput. Taamaalilluni Air Greenlandip akinik nalinginnaasumik appaanera missingersuutitigut ersersinneqarpoq.

Sammisaq 9-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 92-mit 146-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.10. Sammisag 10 – Nunap Immikkoortuisa Ineriartortinnissaannut Pilersaarut - NIIP

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutininik 3-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut 2012-mi 645.000 kr.-inik ukiunilu missingersuusiorfinni tamani 0,6 mio. kr.-inik pitsangoriaataassapput.

Allannguutissatut siunnersuutikkut taakkunuunga NIIP-mut akisussaaffik Siulittaasup Naalakkersuisoqarfianit Inuussutissarsiornermut Naalakkersuisoqarfimmuut nuunneqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik nuttarnersitsiniarluni aningaasaliissutit ikilineqarput.

Sammisaq 10-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 147-mit 149-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.11. Sammisag 11 – Sanaartornermi nuussinerit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutininik 11-nik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut 2012-imi 7.000.000 kr.-inik pitsangoriaataassapput, 2013-imi 16,3 mio. kr.-inik ajorseriaataassapput 2015-imilu med 9,3 mio. kr.-inik pitsangoriaataassapput. IST-p inerneranut 2014-imi sunniuteqassanngillat.

Allannguutissatut siunnersuutikkut Tuapannguani blokkit arlallit tunineqarnissaat akuersissutigineqarpoq (Nr. 150), Nuummi meeraaqqanut angerlarsimaffimmuut aningaasanik immikkoortitsisoqarluni (taamaattumillu suliassat immikkoortiterneru suliassallu normua allannngortinneqassapput; Nr. 154), sanaartugassanut arlalinnuut aallartinneqarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit siusinnerusukkut akuersissutigineqartunut aningaasaliissutit atugassiissutigineqarlutik aammalu Nuup avataani sanaartornissanuut iluarsaanissanullu 22 mio. kr.-it immikkoortinneqarlutik (Nr. 160)

Allannguutissatut siunnersuutininuut ataasiakkaanuut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitit ima oqaaseqaateqarumavoq.

Konto pingarneq 87.00.88 Nunaqarfinni isorliunerusunilu sanaartortitsinissamuut pilersaarutit Aningaasaliissutit 2012-imi 11 mio. kr.-inik ikilineqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Tamanna suliamik 11-551-mik, 7. september 2011-meersumik Aningaasaqarnermut

Ataatsimiititaliap aalajangiinera tunngavigalugu pivoq. Suliami tassani qinnuteqaammi ilaatigut ima allassimavoq:

*“Aningaasaqarnikkut sunniutissat
Suliassaq 2011-imut aningaasanut inatsimmut ilaanngilaq. Atuartut angajullit
atuartitaanerisa nunaqarfinni atuarfinniit illoqarfimmi atuarfimmut
atortorissaarnerusumut nuunneqarnerisigut atuartitaaneq nukittorsarneqassappat,
atuartut angerlarsimaffiat sananeqartariaqarmat, tamatuma Naalackersuisut nunap
immikkoortuani ineriartortitsinermut suliniutaasigut suliniutigineqarnera
pissusissamisuginnarpoq. Taamaattumik suliniut piviusunnngortinniarlugu
nunaqarfinni isorliunerusunilu sanaartornermut periusissanit aningaasanik
qinnuteqartoqarpoq, kontomit tassanga aamma suliniutip immikkoortua siulleg
aningaasalersorneqarsimammat.*

*Suliassamut siunnersuut B-overslagitalik tunngavigalugu katillugit 17,0 mio. koruunit
qinnuteqaatigineqarput, taakkunanngalu 12,5 mio. koruunit nutaamik
sanaartornissamut aammalu 4,5 mio koruunit kantiinap illutaanik
allanngortiterinissamut iluarsaassinissamut atorneqarnissaat anguniarneqarpoq.
Qinnuteqaatigineqartut ukiunut agguarneqarput, 6,0 mio. koruunit 2011-mut,
sinnerilu 11,0 mio. koruunit 2012-imut ilineqassallutik.*

<i>Konto pingaarneq/Sul.nr.</i>	<i>Taaguutaa</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>Katillugit</i>
84.40.15/010.52.060	<i>Nanortalimmi atuartut angerlarsimaffiat</i>	6	11	17
87.00.88/996.29.105	<i>Nunaqarfinni isorliunerusunilu sanaartornermut periusissaq, 2009</i>	-6	-11	-17
	<i>Nikingassut</i>	0	0	0

*Kontonut pingaarnernut 87.00.88-imut aamma 84.40.15-imut aningaasaqarnikkut
sunniutissat AIS 2012-ip Inatsisartuni aappasaanneerqarnerani
ilanngunneqarnissaat sulissutigineqassaaq.”*

Allannguutissatut siunnersuut una akuersissutigineqassagalarpat konto pingaarnermi uani 2012-imi tamarmi atugassatut sinneruttut 9 mio. kr.-iinnanngornissaat ataatsimiititaliamut ilaasortanit uggorineqarput. Taamaattumillu konto pingaarnermi uani aningaasat tigonagit Nanortalimmi atuartunut angerlarsimaffimmu aningaasalersuutissat allami pissarsiariniaqqullugit Naalackersusiut ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**. Allannguutissatut siunnersuummik taamaattumik pingajussaaneerinissamut saqqummiusseqqullugit Naalackersuisut qinnuigineqarput. Taassuma tungaanut allannguutissaatut siunnersuummut matumunnga isummernissani ataatsimiititaliap pingajussaaneerinissamut **kinguartippaa**.
(Allannguutissatut siunnersuut nr. 157)

Sammissaq 11-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 150-mit 156-mut aamma 158-imit 160-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Sammissaq 11-ip ataani allannguutissatut siunnersuummut nr. 157-imut isummernissani aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerseqarnissaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **kinguartippaa**.

3.12. Sammissaq 12 – Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit allannguutissatut siunnersuut Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuummik ataatsimik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq saqqummiussivoq. Allannguutissatut siunnersuut taanna IST-mut sunniuteqanngilaq.

Sammissaq 1-ip ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 31 pillugu ataatsimiititaliap oqaaseqaatai innersuussutigineqarput, tak. isumaliutissiissummi immikkoortoq 3.1.

Kiisalu missingersuutinut ilanngussaq ilanngussap O-p ataani ilanngunneqartoq innersuussutigineqarpoq.

Allannguutissatut siunnersuut nr. 186 **akuerineqassasoq** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

4. Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit

Oqaasertaliussanik nutaanik katillugit 25-inik Naalakkersuisut siunnersuuteqarput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku 161-imit 185-imut normoqarput.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit ilaat atugassarititat piginnaatitsissutillu ilusiligaanerisa erseqqissarneqarnerannut tunngapput. Allannguutissatut siunnersuutit ilaat inatsisinik nutaanik akuersissutiginninnerup kingorna oqaasertaliussat atuuttut peerneqarnissaannik allangortinneqarnissaannilluunniit qinnuteqaataapput.

Oqaasertaliussat arlallit Illuut A/S-imut tunngapput.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit nr. 161-imi 185-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Oqaasertaliussanut toqqakkanut ataasiakkaanut oqaasertaliussat ilassutaasut nassuiaataasullu matuma kinguliani ilanngunneqarput.

Nr. 163 aamma 184

Allannguutissatut siunnersuutini taakkunani oqaasertaliussat tamakkerlutik imaluunniit taakku ilaat Illuut A/S-imut tunngapput. Oqaasertaliussat 2011-mi aningaasanut inatsimmi atuuttooreersut ingerlateqqinneqarnerat pineqarpoq. Ingerlatseqatigiiffiup ingerlatsineranut oqaasertaliussat taakku maleruagassatigut tunngavissiipput.

Illuut A/S-ip maleruagassiorneqarneranut aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussanut immikkoortup atornerqarnera Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit siorna qularutigineqarpoq. Tassunga taarsiullugu ingerlatseqatigiiffiup ingerlatsinerata Inatsisartut inatsisaatigut maleruagassiuunnissaa ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq, soorlu ingerlatseqatigiiffinnut pisortanit pigineqartut sinnerinut taamaattoq. Siunnersuummik taamaattumik UKA 11-mi saqqummiusseqqullugit

Naalackersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput. Tamanna Naalackersuisut akuersaarpaat, tamatumalu kingorna inatsisissatut siunnersuut suliarineqarluni. Inatsisissatulli siunnersuut taanna naatsorsuutigineqartut saqqummiunneqanngilaq. Tusarniaanermik ingerlatsinermi ajornartorsiuteqalertoqarsimanera tamatumunnga pissutaasoq ataatsimiititaliap paasivaa. Naalackersuisulli oqaatigaat siunnersuut UPA 12-imi saqqummiunneqassasoq. Tamanna ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq, tamatumanilu ataatsimiititaliamit ersertorneqassanngilaq kinguartooqqinneq assut akuersaaruminaatsinneqassammat. Taamaattumillu ukioq kingulleq kaammattuutini ataatsimiititaliap uteqqippaa.

Nr. 177

Ilusiliinermi kukkusoqarneratigut oqaasertaliussamut tassunga *nassuiaatit* oqaasertaat oqaasertaliussap oqaasertaasa assigaat. Tamanna pisinnaasariaqanngikkaluarpog. Taannali 2012-imut aningaasanut inatsimmi inaarutaasumi iluarsineqassaaq. Suliassaqarfimmu 73-imut 2011-mi aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussaq nr. 1-imi oqaasertat Naalackersuisunit atorineqarsinnaapput.

5. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammattuutai

Kaammattuut nr. 1

Kukkunerit amigaatillu killilersimaarneqarnissaat, taamaalillunilu taakku iluarsineqarnissaannut aningaasartuuteqarnissap pinaveersaartinneqarnissaa siunertaralugu pisortat sanaartorneranni sanaartortitsisut nakkutilliinerata sukateriffiqineqarnissaanut suliniuteqarnissamik Naalackersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**. Tamana pisinnaavoq siunnersortinik namminersortinik isumaqatigiissuteqarnikkut aammalu pisortat ingerlatseqatigiiffiutaannik INI Byggeteknikitut ittunik annertunerusumik atuilernikkut.

Kaammattuut nr. 2

Iliusissatut siunnersuutinik, illutat peqqussutit malillugit ingerlaavartumik iluarsanneqanngippata iluarsanneqarnissaannik Nunatta Karsiata isumaginneqinnissaa naatsorsuutigalugu atuarfiit illutaannik nutaanik aserfallatsitsinissamut kommunit aningaasatigut kajumilersinneqannginnissaannut qulakkeerinnissinnaasunik, kingusinnerpaamik 2013-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinermut atatillugu Naalackersuisut saqqummiussinissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqarpoq**.

Kaammattuut nr. 3

Inatsisartut inatsisaannik suliarinninneq Naalackersuisunit nukinginneqaaqqullugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqarpoq**, tassani aalajangersakkat Illuut A/S-ip pilersinneqarneranut atunneqanullu maleruagassiisut ilanngunneqassallutik. Oqaasertaliussat sanaartornermut suliassaqarfimmi ingerlatanut ullumikkut maleruagassiisut sapinngisamik amerlanerpaat inatsimmut tassunga ilanngunneqartariaqarput. Naalackersuisut kingusinnerpaamik UPA 12-mi inatsisissatut siunnersuummik Inatsisartunut saqqummiussinissaat ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Kaammattuut nr. 4

Aningaasat Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi atorneqaratik uninngaannartussaasut ilisimagaluarlugu aningaasanik qinnuteqartoqartaqqunagu sanaartugassanut aningaasaliissutinik atuinissamik **piviusorsiortumik** missingersuusiortarnissamik qulakkeerinninniarnerminnik Naalakkersuisut ingerlatsiinnarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqarpoq**. Minnerunngitsumik aningaasat Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmi uninngasuutigineqarnissaat siunertaralugu allaffissornikkut kinguaattoormik pissuteqarluni ukiup naalernerani sanaartugassanut aningaasaliissutit atugassanngortinneqarnissaat qinnuteqaatigineqartariaqanngilaq.

6. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Taama oqaaseqarluni Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunit aappasaanii gassanngortippaa.

Sammissaq 1-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-imit 33-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 2-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 34-imit 54-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 3-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 55-imit 66-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 4-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 67-imit 78-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 5-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 79-mit 86-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 6-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 87-mit 88-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 7-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 89-mit 90-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 8-ip ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 91 **akuerineqassasooq** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 9-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 92-mit 146-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 10-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 147-mit 149-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 11-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 150-mit 156-mut aamma 158-imit 160-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 11-p ataani allannguutissatut siunnersuummut nr. 157-imut isummernissani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerqarneranut **kinguartippaa**.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit nr. 161-imit 185-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuutaa nr. 186 **akuerineqassasoq** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Inatsisartut suliarinninnerat tunngavigalugu Inatsisartut inaarutaasumik pingajussaaneerillutik suliarinninnissaat sioqqullugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut suliarineqaqqittussanngorlugu inatsisissatut siunnersuut ingerlateqqinneqassasoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

<hr/> Olga P. Berthelsen	<hr/> Andreas Uldum, siulittaasoq	<hr/> Jens Immanuelson
<hr/> Aqqaluaq B. Egede		<hr/> Siverth K. Heilmann
<hr/> Juliane Henningsen		<hr/> Finn Karlsen